



# SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

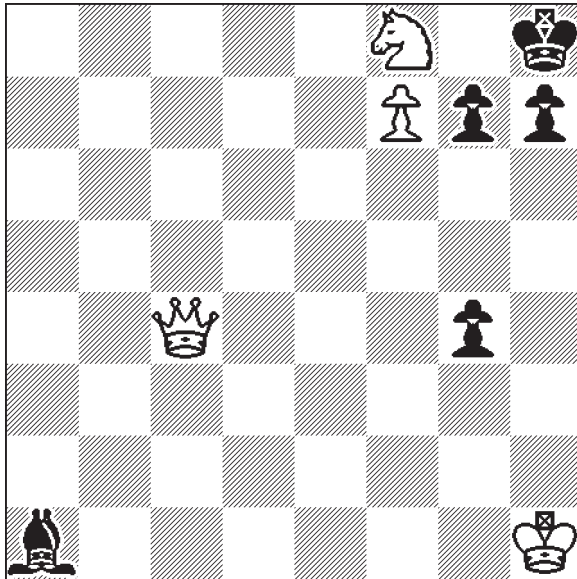
N:o 6 / 2006    13.12.2006    60. vuosikerta

---

Proceedings of the Finnish Chess Problem Society

---

Sam Loyd  
*Leipziger Illustrierte Zeitung* 1869



3#

4+5

# Sisällysluettelo

Pääkirjoitus .....	155
Ratkaisemisen EM-kilpailu 2006 .....	156
Shakkipelin säännöistä .....	163
Wolfgang Dittmann: <i>Der Blick zurück</i> 164	
Lehtitilaukset vuodelle 2007 .....	166
ST:n vuosikokous 2007 .....	167
Ratkaisemisen SM-kilpailu 2007 .....	167
Paha pähkinä .....	167
Omistustehtäviä .....	168
Matti Hietanen in memoriam .....	170
Errare humanum est .....	170
Tuomio: Kari Valtonen 50 JT .....	171
Kauko Virtanen 75 vuotta .....	182
Unto Heinonen 60 JT .....	184
Kv. ratkaisukilpailu 21.1.2007 .....	185
ST:n syyspäivät 2006 .....	186
ST:n kevätpäivät 2007 .....	186
Ensipainokset .....	187
Lautamies .....	190
Valikoituja apumatteja .....	191

75 vuotta sitten .....	195
Tuomio: ST a#n 2004-2005 .....	196
ST 30 vuotta sitten .....	202
Ratkaisijoiden kv. vahvuusluvut .....	203
Summary .....	204

## Muistilista

- ⌘ ST 1/2007 aineisto viimeistään 29.1.2007 päätoimittajalle.
- ⌘ Kansainvälinen ratkaisukilpailu 21.1.2007
- ⌘ 8. WCCT-kilpailun tehtävien lähetysaika päättyy 1.3.2007
- ⌘ ST:n vuosikokous ja ratkaisemisen SM 2007 3.3.2007
- ⌘ Kevätpäivät 31.3.-1.4.2007

Kansitehtävän ratkaisu on sivulla 170 / *The solution to the cover problem is on p. 170*

## SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

### **Julkaisija / Publisher:**

Suomen tehtäväniekat ry.  
<http://www.sci.fi/~stniekat/st/index.htm>

### **Puheenjohtaja / Chairman:**

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,  
e-mail: [jomapa@kolumbus.fi](mailto:jomapa@kolumbus.fi)

### **Sihteeri / Secretary:**

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki,  
e-mail: [kkkarhunen@luukku.com](mailto:kkkarhunen@luukku.com)

### **Taloudenhoitaja / Treasurer:**

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta. Puh./Tel. 03-3483447  
email: [kauko.virtanen@tuubi.net](mailto:kauko.virtanen@tuubi.net)

**Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:** Kauko Virtanen

**Satakunnan osasto:** Veikko Valo,  
PL 153, 28101 Pori

**Turun osasto:** Hannu Sokka,  
Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

**Vaasan osasto:** Seppo Praski,  
Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

**Lahden Tehtäväshakki:** Hannu Joentausta,  
Kunnintie 56, 15560 Nastola

### **Päätoimittaja ja toimituksen osoite /**

#### **Editor in chief:**

Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,  
e-mail: [jomapa@kolumbus.fi](mailto:jomapa@kolumbus.fi)

**Muu toimituskunta / Editorial staff:** Mikael Grönroos, Hannu Harkola, Joose Norri, Hannu Sokka, Henry Tanner, Marko Ylijoki

**Taitto / Layout:** Harkola, Ylijoki, Paavilainen

**Painopaikka / Printed in:** Picaset Oy, Helsinki 2006

### **Pankkitilit / Bank accounts:**

Nordea Ylöjärvi 144330-41886  
Sampo 800020-4659651

**Jäsenmaksu 2006:** 25 •

**Vuositilaus ei-jäsenille 2006:** 28 EUR

**Subscription fee abroad 2006:** 28 EUR

**Irtonumerohinta / Single issues:** 6 EUR

Osoitteenmuutokset sihteerille! /  
*Changes of address to the secretary!*



SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

## Pääkirjoitus

Kaksi suomalaista, kansainvälisesti menestynyttä ja tunnettua tehtäväniekkää täyttää joulupäivänä 2006 pyöreitä vuosia. Pirkanmaalla juhliitaan Kauko Virtasta, joka täyttää 75 vuotta, Helsingissä Unto Heinosta, joka täyttää 60 vuotta. Kumpikin juhlija on tehnyt merkittävän uran tehtäväshakin parissa ja ansiokas työ jatkuu edelleen.

Sisäsivuilla Kaukon hyvin tunteva Kari Valtonen kirjoittaa hänen ansioistaan, joita Kaukolla on runsaasti. Unto on ensimmäinen suomalainen laadinnan suurmestari ja jo vuosikymmenten ajan ollut menestynein laatijamme. Molempien kunniaksi julistetaan tässä lehdessä laadintakilpailu, Untolle kansainvälinen ja Kaukolle kansallinen kilpailu. Molemmille onnittelut koko tehtäväväen puolesta!

Lehtemme laajimmat osuudet ovat tuomiot Kari Valtosen 50-vuotiskilpailusta ja ST:n pitkien apumattien vuosikilpailusta sekä katsaus ratkaisemisen EM-kilpailuun. Laatua on näissä jutuissa, mutta toki myös pienemmissä kokonaisuuksissa, vaikkapa Pahassa pähkinässä tai muissa kirjoituksissa. Toivottavasti jokainen löytää lehdestä kiinnostavaa luettavaa.

Vuoden viimeiseen lehteen on luontevaa kirjoittaa jonkinlaista katsausta päätymässä olevaan vuoteen. Mitä vuodesta 2006 jää ST:n kannalta käteen? Laadinnassa tärkein kilpailu, 8. WCCT, on vielä hetken aikaa kesken, mutta jo tässä vaiheessa tilanne siinä on hieman huoletuttava. Laatijoiden innostus on ollut melko vaimeaa, eikä suuriin kurssinmuutoksiin liene enää mahdollisuuksia.

Laatijat ovat menestyneet yksittäisissä kilpailuissa, joskus jopa erittäin hyvin. Yhdistyksen kannalta on viety onnistuneesti loppuun muun muassa edesmenneen Jan Hanneliuksen 85-vuotiskilpailu ja monia pienempiä kilpailuja.

Kansainvälisissä ratkaisukilpailuissa menestys on ollut täysin tyydyttävää, vaikka joukkuemitalia ei tullutkaan MM-kilpailusta eikä EM-kisasta. Jälkimmäinen selittyi pitkälti EM-joukkueen vajaalla miehityksellä, josta enemmän seuraavalla aukeamalla. Kummassakin kisassa taso on sellainen, ettei epäonnistumisiin olisi varaa - muuten mitalit karkaavat käsistä.

Asia, mihin on syytä kiinnittää edelleen huomiota, on nuorten ja uusien harrastajien saaminen lajiimme. Eri lajien kilpailuissa harrastajista tehtäväshakki on pieni tekijä, jokaisesta potentiaalisesta harrastajasta on syytä olla iloinen.

Ensi vuosi käynnistyy kansainvälisellä ratkaisukilpailulla tammikuun 21. päivänä. Asiasta lisää sisäsivuilla. Tässä voi kuitenkin esittää vilpittömän toiveen, että tilaisuus kiinnostaa ratkaisijoitamme eri puolilla Suomea.

Seuraavaksi ovatkin vuorossa jo vuosikokous, kevätpäivät, ratkaisemisen EM- ja MM-kilpailut, syyspäivät ja ollaan kohta vuoden 2007 lopussa...

Hyvää vuotta 2007 kaikille lukijoille!

**Jorma Paavilainen**

## Pistesijoja ratkaisemisen EM-kilpailusta 2006

Ensimmäinen shakkitehtävien ratkaisemisen EM-kilpailu järjestettiin kesäkuussa 2005 Puolan Legnicassa. Pieni mutta pipurinen Suomi osoitti silloin voimansa tässä lajissa, sillä joukkue Harri Hurme, Jorma Paavilainen, Pauli Perkonoja ja Henry Tanner voitti joukkuekilpailun sekä Pauli henkilökohtaisen mestaruuden. Tänä vuonna paikkana oli jälleen Puola, aika 11.-12.11.2006. Vaihtelua toi kaupungin vaihtuminen Varsovaan, jonne oli kerääntynyt 91 osanottajaa 18 maasta.

Perkonoja ei lähtenyt matkaan, emmekä saaneet neljättä ratkaisijaa mukaan. Joukkuekin, jossa pitää olla kolme ratkaisijaa, varmistui vasta kalkkiviivoilla. Koska joukkueessa voi olla neljä jäsentä, joista jokaisella kierroksella kolmen parhaan tulos lasketaan joukkueen tulokseen, niin annoimme heti aluksi paljon etumatkaa muille. Ainakin meillä oli ennalta selvää, ettei Legnican kaltainen menestys toistu.

Menetyksen koki myös Iso-Britannia, hallitseva maailmanmestarijoukkue, sillä John Nunn joutui sairauden vuoksi jäämään pois. Heillä oli sentään neljäs ratkaisija, mutta joukkue oli voittoa ajatellen heikentynyt liikaa.

Kilpailut alkoivat jo perjantai-iltana kaksisiirtoisten mattitehtävien todellisella pikaratkaisukilpailulla. Varsova Grand Prix:ssä oli minuutti aikaa yhteen tehtävään, joita oli yhteensä 30. Tehtävät heijastettiin valkokankaalle kaikkien samanaikaisesti nähtäväksi. Kahden tehtävän välillä oli muutama sekunnin tauko, jolloin piti viimeistään merkitä ratkaisu – tai vetää viiva tehtävän kohdalle, ettei mene laskuissa sekaisin. Oikeasta vastauksesta sai pisteen, väärästä menetti pisteen.

Ratkaisijoita oli 55, joista vain 21 pääsi plusmerkiksiin pisteisiin. Henry jätti kilpailun väliin, Harri sijoittui kelpo sijoille 13-16. Itse onnistuin jakamaan voittoa alati sympaattisen Marjan Kovacevicin kanssa.

Kärjen tulokset:

Kovacevic & Paavilainen 14 (16 oikein, 2 väärin)

Eric Huber 10

Jonathan Mestel 6 (+10, -4)

Vasili Djatshuk 6 (+9, -3)

Valeri Kopyl 5 ...

13.-16. Hurme 2

Kilpailun kahdeksan parasta kutsuttiin vielä Solving Show -tapahtumaan, kaksinkamppailuilla käytyihin kaksisiirtoisten ratkaisunäytökseen, jonka jätin suosiolla muille. Tämän kilvan voitti Kovacevic, kukapa muu.

EM-kilpailu alkoi lauantaina. Aluksi pidettiin useita puheita, esiteltiin yhtä lukuunottamatta kaikki paikalla olevat ratkaisemisen maailmanmestaruuden voittaneet ja julistettiin kilpailut juhlallisesti avatuiksi. Kilpailun johtaja oli Tshekin Michal Dragoun, jonka valitsemat tehtävät osoittautuivat erinomaisiksi ja EM-kisan arvoisiksi. Protesteja en tiedä esitetyn, sekin kertoo onnistuneesta työstä.

Kisan perusrakenne oli kuin kopio MM-kisasta, paitsi että toisena päivänä aloitettiin itsemateilla ja lopettiin apumateilla. Kertauksena siis: kuusi kierrosta, jokaisella eri tehtävätyypit, kolme tehtävää per kierros. Yhden tehtävän täysin oikea ratkaisu toi viisi pistettä, joten laatutulos yhdeltä kierrokselta on yksilölle 15 ja joukkueelle 45 pistettä.

Aluksi 2#, 20 minuuttia. Onnistuimme hienosti, täydet 45 pistettä eikä henkilökohtaisia tuloksia ole syytä kertoa. Muita täysien pisteiden maita olivat vain Serbia, Ukraina ja Venäjä.

Pienen tauon jälkeen 3#, 60 minuuttia. Serbia jatkoi vakuuttavasti melkein maksimituloksella, Suomelle myös hyvä tulos ja Venäjä sekä Puola 40 pistettä. Olimme joukkuekilvassa toisena – todella upea alku, mitään ei oltu ainakaan vielä menetetty.

Lopputehtävät, 100 minuuttia. Yksi lähtökohta on se, että Hurme ja Paavilainen FIDE-mestareita, Tanner shakkimestari: ei kai siis mitään ongelmia tällä kierroksella? Ei kai olisi pitänyt olla, mutta toisin kävi, taas kerran. Saimme vain 27 pistettä, seitsemän joukkuetta ratkaisi paremmin... Iso-Britannia ja Ukraina 40, Venäjä 39 p.

Huonon lopetuksen jälkeenkin olimme ensimmäisen päivän jälkeen niukasti kolmantena. Serbia ja Venäjä olivat napanneet selvän kaulan meihin, mutta sijoituksemme oli silti hyvä. Niskaamme hengitti etenkin Puola, myös Iso-Britannia oli vielä vaarallisen tuntuinen.

Lauantaina ohjelmassa oli iltajuhla, joka tuntui kuitenkin tavanomaiselta illalliselta. Hauskana sattumana ilmeni, että sekä suomalaisten että brittien pöydissä oli puhuttu samasta aiheesta illan aikana – mistäpä muusta kuin lukujen jaollisuudesta kolmella ja siitä mihin sen selvittävä perussääntö perustuu. Jonathan Mestel piipahti pöydässämme, huomasi Harrin paperiliinalle kirjoittaman kaavan ja ihmetteli suuresti sitä, että hän ja muut britit olivat salin toisella puolella juuri puhuneet samasta asiasta.

Toisena päivänä, isänpäiväsunnuntaina, oli ensiksi itsematteja 50 minuutissa. Joukossa oli kilpailun vaikein tehtävä, Petko Petkovin viisisiirtoinen itsematti. Se oli ensipainos ja jää siten tässä julkaisemat- ta. Vain Piotr Murdzia selvitti Petkovin aivoitukset ja alkoi näyttää siltä, että henkilökohtainen kunnia menee taas tuttuun osoitteeseen. Suomi jäi valitettavasti kierroksen toiseksi heikoimmaksi maaksi ja putosimme mitalivauhdista. Ainakin itse olin vielä puoliuunessa, Harrin ja Henryn oloja en tiedä.

Viides kierros, monisiirtoiset mattitehtävät ja 80 minuuttia. Oletteko koskaan epäilleet, ettei harjoittelu kannata? Kyllä kannattaa: viisisiirtoinen oli niin tutun tuntuinen, että se on ilmeisesti ollut Neal Turnerin järjestämässä harjoitusratkaisukilpailussa. Silti sekin oli ratkaistava, kaikkea ei voi muistaa. Vaikein tehtävä oli nelisiirtoinen böömiläinen, joka vilisi mahdollisuuksia, uhrauksia sekä kauniita matkikuvia. Saimme joukkueena hyvät pisteet, toiseksi parhaat Saksan jälkeen. Pientä balsamia haavoille itsemattien jälkeen!

Lopuksi apumatit 50 minuutissa. Visain saattoi olla a#3, josta monet saivat yhden ratkaisun, parhaat toki molemmat. Suomelle kohtuulliset pisteet, vaikka enempäänkin oli mahdollisuuksia ja Serbia ottikin 7,5 pistettä enemmän.

Joukkuekisan voitti siis Serbia, joukkue, jossa oli nuoruuden intoa ja kokemuksen tuomaa viisautta. Venäjä nappasi hopeaa, vaikka jokainen ratkaisijansa sai vähemmän pisteitä kuin yksikään suomalainen! Meille saattoi jäädä tästä jotain hampaankoloon, ken tietää... Puola vei pronssin, muu joukkue peesasi tasaisesti Murdzian vanavedessä.

Henkilökohtaisessa kilpailussa voittajasta ei ollut epäselvyyttä. Murdzia on ammattilainen, harjoittelee tätä lajia ja valmentaa muita. Muuten huomionarvoista on nuorten esiinmarssi, esimerkiksi serbialaisista kuullaan vielä paljon. Suomella ei aivan nuorta jälkikasvua ole näköpiirissä, mutta toivottavasti vielä joskus tilanne on parempi.

Suomen viides sija oli hyvä saavutus kolmelta ratkaisijalta. Monet muistivatkin ihmetellä hyvää suoritustamme. Jokainen meistä ylitti odotustuloksensa eli nosti ratkaisemisen vahvuuslukuaan. Harri ja Henry sijoittuivat henkilökohtaisesti selvästi paremmin kuin vuosi sitten, itse olin vuosi sitten viides.

Ensi vuoden kisa on 14.-15. heinäkuuta Tshekin Pardubicessa – sinne voi tehdä yhdistetyn peli- ja tehtävähakkimatkan!

Henkilökohtaisen kilpailun 20 parasta:

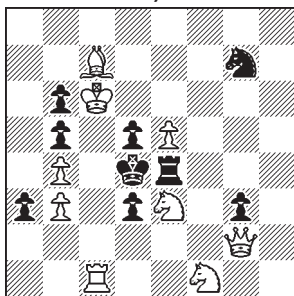
sija	nimi	pist.	aika
1	Piotr Murdzia, POL	90,00	316
2	Jonathan Mestel, GBR	79,50	352
3	Dolf Wissmann, NED	78,75	351
4	Boris Tummes, GER	74,00	357
5	Bojan Vuckovic, SRB	72,75	298
6	<b>Jorma Paavilainen, FIN</b>	72,75	352
7	Michael Pfannkuche, GER	71,75	354
8	Vlaicu Crisan, ROM	71,75	356
9	Eric Huber, ROM	69,75	353
10	Miodrag Mladenovic, SRB	69,25	350
11	Marjan Kovacevic, SRB	66,25	354
12	Bogusz Piliczewski, POL	63,50	358
13	<b>Harri Hurme, FIN</b>	63,25	360
14	Vladimir Podinic, SRB	62,75	355
15	<b>Henry Tanner, FIN</b>	62,00	360
16	Anatoli Mukosejev, RUS	61,75	360
16	Miroslav Voráček, CZE	61,75	360
18	Andrei Selivanov, RUS	61,50	335
19	Vidmantas Satkus, LTU	60,75	360
20	Vladimir Pogorelov, UKR	59,75	344

sija nimi	rating	2#	3#	lt	i#	n#	a#	yht.	aika
<b>1 Serbia</b>		<b>45</b>	<b>44,25</b>	<b>34,75</b>	<b>28,5</b>	<b>27</b>	<b>40</b>	<b>219,5</b>	<b>998</b>
11 GM Marjan Kovacevic	2697	15	15	10	4,25	7	15	66,25	354
10 IM Miodrag Mladenovic	2578	15	15	5	10	9,25	15	69,25	350
14 IM Vladimir Podinic	2449	15	14	9,75	8,5	9,25	6,25	62,75	355
5 FM Bojan Vuckovic	2460	15	14,25	15	10	8,5	10	72,75	298
<b>2 Venäjä</b>		<b>45</b>	<b>40</b>	<b>39</b>	<b>23,5</b>	<b>27,75</b>	<b>32,5</b>	<b>207,8</b>	<b>1020</b>
16 FM Anatolij Mukosejev	2503	15	8,5	14	8,5	7	8,75	61,75	360
23 IM Aleksandr A-usin	2551	15	15	0	10	12,25	5	57,25	326
18 IM Andrej Selivanov	2492	15	10	15	5	4	12,5	61,5	335
21 Andrej Petrov	1999	10	15	10	4,25	8,5	11,25	59	359
<b>3 Puola</b>		<b>35</b>	<b>40</b>	<b>38</b>	<b>35</b>	<b>23,5</b>	<b>33,75</b>	<b>205,3</b>	<b>1026</b>
1 GM Piotr Murdzia	2829	15	15	15	15	15	15	90	316
12 IM Bogusz Piliczewski	2471	15	15	6	10	5	12,5	63,5	358
48 FM Zbigniew Szczep	2425	0	8,25	10	9,25	2,5	6,25	36,25	360
34 FM Jacek Stopa	2283	5	10	13	10	3,5	3,75	45,25	352
<b>4 Saksa</b>		<b>30</b>	<b>37,75</b>	<b>25</b>	<b>34,25</b>	<b>34</b>	<b>37,5</b>	<b>198,5</b>	<b>1064</b>
4 GM Boris Tummes	2625	10	13,75	10	15	12,75	12,5	74	357
7 GM Michael Pfannkuche	2591	10	15	10	10	14,25	12,5	71,75	354
66 Thomas Walther	2133	5	9	0	9,25	0	3,75	27	360
33 FM Axel Steinbrink	2386	10	3,75	5	9,25	7	12,5	47,5	353
<b>5 Suomi</b>		<b>45</b>	<b>41,5</b>	<b>27</b>	<b>22,75</b>	<b>29,25</b>	<b>32,5</b>	<b>198</b>	<b>1072</b>
6 GM Jorma Paavilainen	2634	15	15	11	9,25	10	12,5	72,75	352
13 IM Harri Hurme	2512	15	12,25	10	8,5	10	7,5	63,25	360
15 IM Henry Tanner	2367	15	14,25	6	5	9,25	12,5	62	360
<b>6 Iso-Britannia</b>		<b>35</b>	<b>31</b>	<b>40</b>	<b>23,5</b>	<b>25,5</b>	<b>33,75</b>	<b>188,8</b>	<b>1055</b>
2 GM Jonathan Mestel	2704	15	15	15	9,25	12,75	12,5	79,5	352
32 FM Colin McNab	2440	10	4	15	5	5	8,75	47,75	343
31 FM Michael McDowell	2408	10	7,5	9	5	7,75	8,75	48	360
24 Ian Watson	2227	10	8,5	10	9,25	5	12,5	55,25	360
<b>7 Ukraina</b>		<b>45</b>	<b>26</b>	<b>40</b>	<b>29,25</b>	<b>27</b>	<b>18,75</b>	<b>186</b>	<b>1053</b>
26 IM Valerij Kopyl	2432	10	7,75	15	5	10	6,25	54	354
20 IM Volodymir Pogorelov	2467	15	9	15	10	5,75	5	59,75	344
27 Vasył Djacuk	2322	15	9,25	5	9,25	8,5	5	52	355
28 Oleksij Solovcuk	2285	15	0	10	10	8,5	7,5	51	360
<b>8 Romania</b>		<b>35</b>	<b>24</b>	<b>34</b>	<b>29,75</b>	<b>26</b>	<b>28,75</b>	<b>177,5</b>	<b>1068</b>
8 FM Vlaicu Crisan	2465	10	14,25	15	8,5	11,5	12,5	71,75	356
50 Dinu-Ioan Nicula	2009	10	3	6	9,25	2,75	5	36	359
9 IM Eric Huber	2504	15	6,75	13	12	11,75	11,25	69,75	353
<b>9 Alankomaat</b>		<b>35</b>	<b>37,25</b>	<b>21</b>	<b>24,25</b>	<b>20,5</b>	<b>31,25</b>	<b>169,3</b>	<b>1071</b>
3 GM Dolf Wissmann	2660	15	14	15	9,25	14,25	11,25	78,75	351
25 FM Hans Uitenbroek	2378	15	13,25	1	10	5	10	54,25	360
48 FM Johan de Boer	2243	5	10	5	5	1,25	10	36,25	360
<b>10 Tšekin tasavalta</b>		<b>25</b>	<b>35,25</b>	<b>23</b>	<b>20</b>	<b>25,75</b>	<b>21,25</b>	<b>150,3</b>	<b>1075</b>
35 Miloslav Vanka	2428	5	14,25	1	10	10	3,75	44	360
16 Miroslav Voráček	2416	10	15	10	5	9,25	12,5	61,75	360
54 František Šabol	2227	10	6	3	5	6,5	3,75	34,25	355
60 Milan Petras	2023	5	0	10	4,25	5	5	29,25	357

<b>11 Liettua</b>		<b>30</b>	<b>25</b>	<b>15</b>	<b>27,75</b>	<b>25,5</b>	<b>23,75</b>	<b>147</b>	<b>1079</b>
19 Vidmantas Satkus	2270	15	10	6	8,5	8,75	12,5	60,75	360
58 Martynas Limontas	2210	0	0	6	9,25	9	7,5	31,75	360
56 Vilimantas Satkus	2156	10	5	1	7	7,75	2,5	33,25	359
52 Viktoras Paliulionis	2085	5	10	3	10	3,5	3,75	35,25	360
<b>12 Slovakia</b>		<b>35</b>	<b>24,25</b>	<b>14</b>	<b>26,25</b>	<b>13,5</b>	<b>25</b>	<b>138</b>	<b>1080</b>
47 FM Marek Kolcák	2353	10	10	2	9,25	0	6,25	37,5	360
22 FM Lubomír Širán	2322	10	9,25	10	7,25	8,5	12,5	57,5	357
53 Mllan Svrcek	2189	15	0	0	8,5	5	6,25	34,75	360
64 Miroslav Kasár	1929	10	5	2	8,5	0	2,5	28	360
<b>13 Slovenia</b>		<b>10</b>	<b>26</b>	<b>20</b>	<b>25,5</b>	<b>16,25</b>	<b>21,25</b>	<b>119</b>	<b>1061</b>
30 FM Marko Klasinc	2324	5	10	11	12	6,25	5	49,25	360
63 Boris Ostruh	2017	5	2,75	1	8,5	0	11,25	28,5	341
39 Klemen Šivic	2216	0	13,25	8	5	10	5	41,25	360
<b>14 Puola 2</b>		<b>35</b>	<b>15</b>	<b>16</b>	<b>27</b>	<b>13,5</b>	<b>11,25</b>	<b>117,8</b>	<b>1080</b>
37 Piotr Górski	1998	15	5	1	9,25	4,5	7,5	42,25	360
43 Ryszard Królikowski	2219	10	5	8	8,5	5	2,5	39	360
65 Michal Wysocki	2007	5	5	7	5	4	1,25	27,25	360
70 Maciej Marszalek	1710	10	2,75	0	9,25	1,25	0	23,25	360
<b>15 Kroatia</b>		<b>20</b>	<b>11,75</b>	<b>29,75</b>	<b>22</b>	<b>19</b>	<b>8,75</b>	<b>111,3</b>	<b>1079</b>
55 Nikola Predrag	2257	5	0	10	8,5	7,75	2,5	33,75	360
69 Danko Gazarek	2233	5	5	5	5	0	3,75	23,75	360
44 Ivan Bender	2218	10	4,25	10	8,5	4,25	1,25	38,25	360
57 Hrvoje Messing	h-2116	5	2,5	9,75	5	7	2,5	31,75	359
<b>16 Valko-Venäjä</b>		<b>15</b>	<b>29,25</b>	<b>11</b>	<b>26,25</b>	<b>12,25</b>	<b>11,25</b>	<b>105</b>	<b>1076</b>
40 Viktor Zajcev	2159	5	12	6	7,75	4,5	5	40,25	356
51 Mikalai Sihnevich	2085	0	8	5	10	7,75	5	35,75	360
61 Viktor Volcek	1936	10	9,25	0	8,5	0	1,25	29	360
<b>17 Belgia</b>		<b>5</b>	<b>5</b>	<b>14</b>	<b>23,5</b>	<b>12,5</b>	<b>11,25</b>	<b>71,25</b>	<b>1080</b>
41 Marcel van Herck	2195	5	0	6	9,25	12,5	7,5	40,25	360
72 Andy Ooms	2172	0	5	3	9,25	0	2,5	19,75	360
75 Nils de Vos	2064	0	0	5	5	0	1,25	11,25	360
<b>Vain henkilökohtainen kilpailu</b>									
29 IM Kostas Prentos GRE	2492	10	5,25	15	9,25	8,5	2,5	50,5	356
36 Jevgenij Viktorov RUS		0	10	6	9,25	7,75	10	43	360
38 Andreas Rein GER	2187	10	5	10	5	7	5	42	358
42 Oto Mihalco SVK	2207	5	6,5	10	5	7,75	5	39,25	358
45 Nikos Mendrinos GRE	2232	5	7,25	10	9,25	0	6,25	37,75	357
46 Marcin Banaszek GER	2196	5	8,75	5	9,25	8,5	1,25	37,75	360
59 Borislav Gadjanski SRB	2177	5	4,25	3	5	5	7,5	29,75	360
62 R. Jevstingeev UKR	2013	5	3,75	6	9,25	1	3,75	28,75	360
69 Ankush Khandelwal GBR		5	3,75	12	5	0	0	25,75	360
69 Dmitrijus Chocenska LTU	2144	0	4,75	10	8,5	0	2,5	25,75	360
71 Nikola Petkovic SRB	2085	0	10	1	5	2,5	3,75	22,25	360
73 Krešimir Starcevic CRO	1928	0	5	0	8,5	3	2,5	19	359
74 Goran Dračić CRO		0	0	10	5	0	0	15	360
76 Andrej Kalinin LAT	1747	5	0	2	0	0	2,5	9,5	360
77 Stanislav Barej SVK	1646	0	0	1	5	0	0	6	360
- Dejan Glišić CRO	1871	5	8,5	2	5	0	7,5	28	305

# KILPAILUTEHTÄVÄT

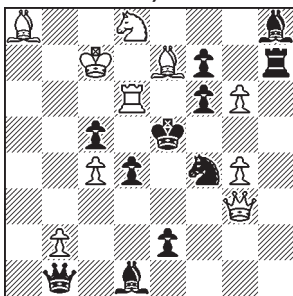
1)



2#

9+9

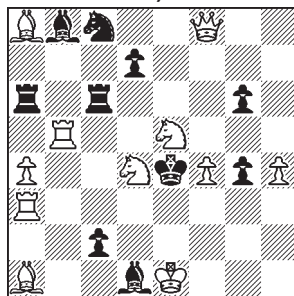
2)



2#

10+11

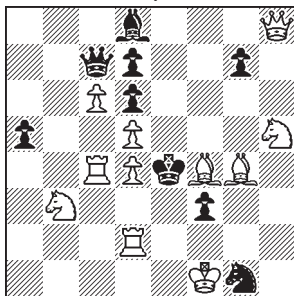
3)



2#

11+10

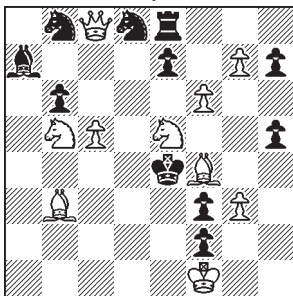
4)



3#

11+9

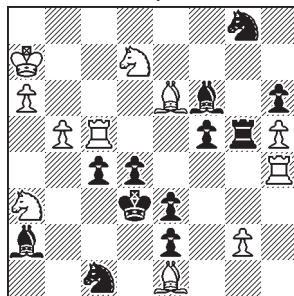
5)



3#

10+11

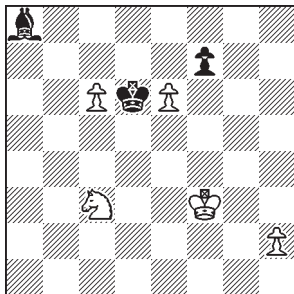
6)



3#

11+12

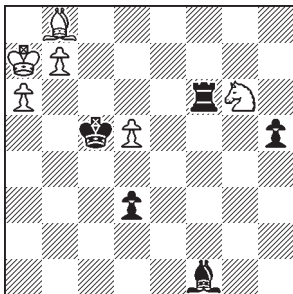
7)



+

5+3

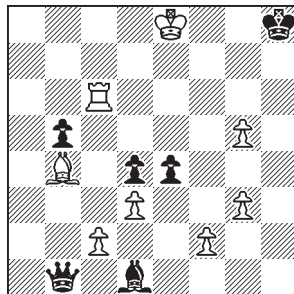
8)



+

6+5

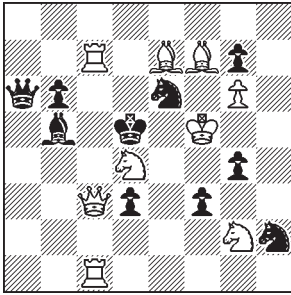
9)



+

8+6

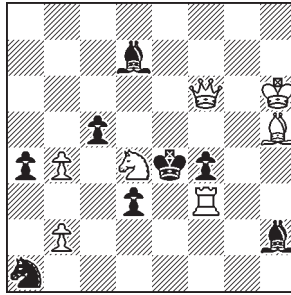
10)



i#2

9+10

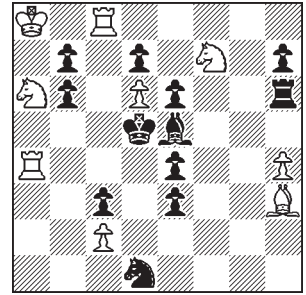
13)



4#

7+8

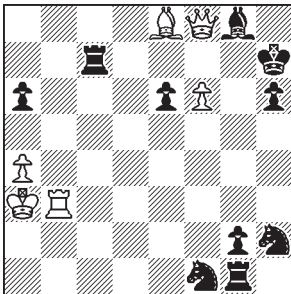
14)



5#

9+12

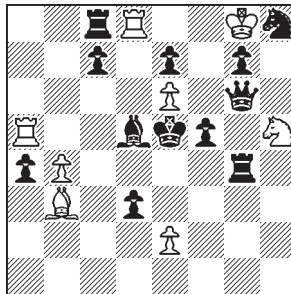
15)



6#

6+10

16)

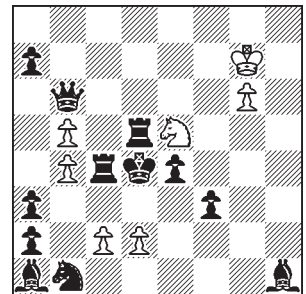


a#2

4 ratk.

8+12

17)

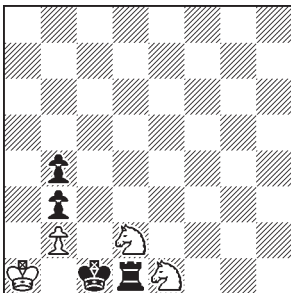


a#3

2 ratk.

7+12

18)



a#6

4+4

Tehtävät 11 ja 12 julkaistaan ensipainoksina muualla.

Ratkaisut seuraavalla aukeamalla.

**Suosikaa suomalaista ratkaisukilpailua:**

<http://koti.phnet.fi/lahs/tehtavat/valikko.htm>

Tehtävien lähteet, ratkaisut ja suluissa pisteystys.

1) József Szóghy, 3. palk. *Magyar Sakkélet* 1972.

1.Kb7, Kd7? Txe3! 1.Kd6? Re8! 1.Tc2? a2!  
1.Lb8?, Ld6? Txe5! 1.Rg4? Re6! 1.e6?  
Txe6+!  
1.Dxg3! (5)

2) Hugo Knuppert, 4. palk. *Schweizerische Schachzeitung* 1963.

1.g7? Dg6! 1.Td6~? f5! 1.Txd4? Df5!  
1.Txf6? De4!  
1.Tc6! (5)

3) Jean P. Boyer, *Europe Échecs* 1982.

1.Rf7? Lxf4! 1.Rxg6? Re7! 1.Rd3? g3!  
1.Rb3? c1D!  
1.Rf5! (5)

4) Venelin Alaikov, 1. kum. *Buletin Problemistic* 1990-1991 (versio).

1.Td1! uhk. 2.Rd2+ (1,25)  
1.- dxc6 2.Rc5+ (1,25)  
1.- g6 2.De5+ (1,25)  
1.- Kxd5 2.Dg8+ (1,25)  
Vain alkusiirto = 0.

5) Percy Blake, 1. palk. *Aftonbladet* 1906.

1.Dh3! uhk. 2.Rd3 (1)  
1.- Re6 2.Lxe6 (1)  
1.- exf6 2.Df5+ (1)  
1.- e6 2.Rg4 (1)  
1.- bxc5 2.Ld1 (1)  
Vain alkusiirto = 0.

6) R. Rupp, *Schach Expres* 1949, 3#.

1.Kb7! siirtopakko (0,5 jos ainakin 1 muunnelma, vain alkusiirto= 0)  
1.- Re7 tai Lh8 2.Te5 (0,75)  
1.- Lg7 tai Txb5 2.Txf5 (0,75)  
1.- Lb3 2.Td5 (0,75)  
1.- c3 2.Txc3+ (0,75)  
1.- f4 2.Txg5 (0,75)  
1.- Tg4 2.Lxf5+ (0,75)

7) Ernest Pogosjants, *Shahmati v SSSR* 1976.

1.Rb5+ (1)  
1.- Kxc6 2.exf7 Kd7+ 3.Kf2! (1)  
3.- Ke7 4.Rc7 Lh1 5.Kg1! (2)

5.- Lb7 6.Re6 Kxf7 7.Rd8+

5.- Lc6 6.Re6 Kxf7 7.Rd8+

5.- Le4 6.Re6 Kxf7 7.Rg5+

5.- Lf3 6.Re6 Kxf7 7.Rg5+ (0,25 jokaisesta R-haarukasta)

8) M. Klinkov, 3. main. JT Minsk 1967.

1.Ld6+ (1)  
1.- Txd6 2.b8D Txa6+ 3.Kxa6 d2+ 4.Ka5 (1)  
4.- d1D 5.Db6+ Kc4 6.Re5+ Kc3 7.Db4+ Kc2 8.Da4+ Kc1 9.Dxd1+ Kxd1 10.Rg4 (3)  
10.- hxg4 11.d6 tai 10.- Lh3 11.Rf2+

9) G. Kasparjan & A. Gurvitsh, *New Statesman* 1960.

1.Lc3 (1)  
(1.Kf8? Dxb4+ 2.Kf7 Lh5+ 3.g6 Lxg6+ 4.Txg6 Dd2)  
1.- dxc3 2.Kf8 (1)  
2.- Db4+ 3.Kf7 Lh5+ 4.g6 Lxg6+ 5.Txg6 Kh7 6.Tg4 (1)  
6.- Kh6 7.Th4+ (1)  
(7.f4? Dc5 8.Th4+ Dh5+ 9.Txb5+ Kxb5 10.dxe4 b4 11.e5 b3 12.e6 bxc2 13.e7 c1D 14.e8D Kg4=)  
7.- Kg5 8.f4+ Kf5 9.dxe4+ Dxe4 10.g4+ Kxf4 11.g5+ (1)

10) Shlomo Seider, 3. palk. *Solidarita T.* 1989.

1.Re2? Da4! 1.Rc2? Rf1! 1.Rc6? Da1!  
1.Rb3! uhk. 2.Dxd3+ (1,25)  
1.- Da4 2.Rf4+ (1,25)  
1.- Da1 2.De5+ (1,25)  
1.- Rf1 2.Re3+ (1,25)

11, 12) Petko Petkov, ensipainos muualla

13) Karel Traxler, 1. palk. *British Chess Magazine* 1900.

1.Rf5! (0,5 jos ainakin 1 muunnelma, vain alkusiirto= 0)  
uhk. 2.Te3+ fxe3 3.Rd6+ (0,5)  
2.- Kd5 3.Lf7+ (0,5)  
1.- cxb4 2.Dd4+ Kxf5 3.Te3 (0,5)  
1.- d2 2.Tc3 d1D (f3) 3.Rd6+ (0,5)  
1.- Lxf5 2.Txd3 uhk. 3.Lf3+ (0,5)  
2.- Kxd3 3.Dc3+ (0,5)  
2.- Lg4 3.Lg6+ (0,5)  
1.- Kd5 2.Txd3+ Kc4 3.Rd6+ (0,5)  
2.- Ke4 3.Rd6+ tai Lf3+ (0,5)

14) O. Postnikov, 4. sija KMS-turn. 1991 versio.

1.Lg2! (uhk. 2.Lxe4#)

1.- Rf2 2.Rb4+ Kd4 3.Ra2+ Kd5 4.Tac4 (2,5)

1.- Txb4 2.Rc7+ Kc5 3.Re8+ Kd5 (Kb5)  
4.Tcc4 (2,5)

15) St. Schneider & H. Grasmann, 3. kum. *Deutsche Schachblätter* 1979-1980.

1.Tb8! (uhk. 2.Dxg8+ Kxg8 3.Lg6+)

(0,5 jos ainakin 1 muunnelma, vain alkusiirto= 0)

1.- Tc3+ 2.Kb4 Tc4+ 3.Ka5 Tc5+ 4.Tb5 Tc7 5.Dxh6+ (0,75)

4.- Txb5+ 5.axb5 (0,75)

4.- Tg5 5.Txg5 (0,75)

3.- Tc7 4.Dxg8+ Kxg8 5.Lg6+ (0,75)

2.- Tb3+ 3.Ka5 Tg3 (tai 2.- Tc4+ 3.Ka5

Tg4) 4.Tb7+ Kh8 5.Dxh6+ (0,75)

4.- Lf7 5.Dxf7+ (0,75)

16) Bo'idar Djurašević, 5. sija Liga problema 1984.

1.Kxe6 e4 2.Lc4 Lxc4# (1,25)

1.c5 exd3 2.Le4 d4# (1,25)

1.Te4 b5 2.Lc6 bxc6# (1,25)

1.Dg5 Ta6 2.Lxe6+ Txe6# (1,25)

17) Christopher Jones, ensipainos *Pat a mat* 2006.

1.Dc5 b6 2.axb6 bxc5 3.bxc5 Rc6# (2,5)

1.Dd6 Rd3 2.Te5 c3+ 3.Kd5 Rf4# (2,5)

18) Chris. Feather, ensipainos ECSC 2006.

1.Txe1 Rxb3 2.Kc2+ Rc1 3.Te5 Re2 4.Kb3 Rd4+ 5.Ka4 Ka2 6.Ta5 b3# (5)

---

## Shakkipelin säännöistä

Tämä kirjoitukseni juontaa juurensa lehdessä ST4-5/2004 olleeseen artikkeliini "pisin shakkipeli". Tarkoitukseni oli esittää tehtävä, joka pohjautui, niin luulin, viimeisimpään tietoon pelin säännöistä. Tarkoitukseni oli demonstroida mitä vaikutuksia tehtävämaailmaan oli sillä sääntömuutoksella, jonka FIDE teki pelishakkiin aikoinaan Elistassa suurelta osin minun tekemäni ehdotuksen pohjalta.

Sääntömuutos, jonka mukaan pelaaja voi vaatia tasapeliä jo, kun hänellä on mahdollisuus yhdellä siirrolla toteuttaa 50-siirron sääntö, oli järkevää, eikä minua haittaa lainkaan, että muutamat Plaksinin loistotehtävät jäivät täten historiallisiksi dokumenteiksi siitä miten ennen vanhaan pelattiin.

Olin ällikkällä lyöty, kun Marko Ylijoki otti minuun yhteyttä keväällä 2005, ja kertoi, ettei artikkelini ole mistään kotoisin, vaan shakkipelin säännöt ovat taas ehtineet muuttua. Enpä ollut tiennytkään, mutta todella siellä on nyt ns. "dead reckoning"-sääntö, jonka mukaan peli päättyy tasapeliin välittömästi, kun kummallakaan osapuolella ei ole teoreettista mahdollisuutta voittaa. Aiemminhan lueteltiin vain materiaalit, joilla matinteko ei ole mahdollinen ottamatta kantaa itse asemaan.

Voisin toki formuloida artikkelissani v. 2004 olleen vaatimuksen siten, että tehtävä olisi korrekti. Nyt olisi viimeinen hetki hioa tehtävä kuntoon, jos haluaisin sen olevan albumiehdokastaso. Jätän sen tekemättä, vaan esitän tässä mieluummin pari ajatusta mahdollisesti tulevasta sääntökehityksestä. Tuleeko esim. se päivä, jolloin pelaaja tuomitaan voittajaksi, jos peli tulee väistämättä päättymään mattiin. Entäpä, jos on päädytty asemaan Ka3 sg6 - Ka1 sg7 siten, että viimeisen 45 siirron ajan kuninkaat ovat kulkeneet ympäri lauttaa. Voiko aikapulassa oleva musta vaatia tasapeliä, koska kuninkaiden siirtely tulisi väistämättä jatkumaan vielä viiden siirron ajan. Myös linnoitusoikeuden määritelmä aseman kolminkertaisen toistumisen yhteydessä on vähintäänkin epäselvä. Kuvitellaan asemaa Ke1 Th1 - Ke8 se2. Pelaajat siirtelevät kuninkaita, kunnes näennäisesti sama asema on laudalla kolmannen kerran ja musta vaatii tasapeliä. Nykysääntöjen mukaan se ei käy, koska alkuasemassa valkealla oli mukamas linnoitusoikeus. Omituista, minulle riittäisi hyvin, jos sääntöjen tässä kohdassa mainittaisiin vain välitön linnoitusoikeus.

Olli Heimo

## Wolfgang Dittmann: *Der Blick zurück*

Eine Einführung in die Retroanalyse. Mit einer Auswahl eigener Aufgaben.

520 sivua, EDITIONS feenschach - phénix  
2006, 40 euroa

Epäilemättä vuoden merkittävin tehtäväkirjautuus on esitteillä, kirja, jollaista ei retroanalyyisin alalla ole nähty ja sangen harvalla toisellakaan. Die Schwalben entistä puheenjohtajaa on kiittäminen siitä, ettei tiedonhaluisen, ainakaan saksantaitoisen, tarvitse enää kavahtaa hyvin mystistä retrokieltä. Tehtävänautinto on uskoakseni taattu taidottomallekin sanakirjan avulla. Kirja jakautuu teoriaan ja käytäntöön.

Ensimmäiset 220 sivua muodostavat teoria-osan ja sisältävät 49 yhteensä 267:stä kuviosta. Tästä huomaa, että esipuheen lupausta on noudatettu: "Tavoitteena on johdatus, joka käsittelee niin historiallisia ja systemaattisia kuin metodisia ja sääntöteknisiä kysymyksiä: retropeliä selittämällä, alalajien määritelmillä ja niiden systematiikan kuvauksella, historiallisella katsoyksella, viittauksilla haku- ja informaatiomahdollisuuksiin, eikä vähiten havainnollisilla, pienin askelin etenevillä ratkaisuilla." Vaikutelmani on, että tuloksena on opus, jonka lukeminen ei edellytä lainkaan aikaisempia retrotietoja. Kyseessä ei siis ole huipputehtävien katselmuksia, vaan esimerkit on valittu niin, että ne havainnollistavat yksinkertaisesti kulloistakin aihetta.

Kirja alkaa retroanalyyisin ja sen peruskäsitteiden määrittelyllä. Kaksi tärkeintä periaatetta ovat 1) että retrot, erotuksena kaikista muista tehtävistä ja myös pelistä, käsittelevät aseman menneisyyttä ja 2) että aseman laillisuuden (ja/tai laittomuuden) käsite on kaiken retroanalyyisin peruste. Historiaa käsitellään 47-sivuisessa luvussa, joka eksplisiittisesti ei pyri olemaan täydellinen esitys, ei tietysti voisikaan. Kaikki sai alkunsa, kun huomattiin, että retroanalyyttisesti voidaan osoittaa ohestalyönnin laillisuus, linnoituksen laittomuus ja se, ettei valkea voi olla siirtovuorossa. (Dittmannilta

on jäänyt huomaamatta, että on osoitettu ensimmäisen korrektiin retron vuodelta 1858, joka ilmestyi nimettömänä, olevan Max Langen käsialaa. Tehtävä on Hannu Lehdon artikkelissa ST 4-5/2002:ssa.) Kronologinen esitys näyttää, milloin mitkäkin retrolajit on keksitty ja milloin niiden kukoistuskausi on ollut, ketkä kulloinkin eniten alaa ovat kehittäneet - retroissa tämä on aivan eri lailla mahdollista kuin muissa tehtävätyypeissä, onhan harrastus ollut varsin pienen piirin - ja päättyy uuden vuositu- hannen puolelle uusine kanavineen ja tekniikan hyödyntämistapoineen.

139-sivuinen retrolajien typografia on kirjan teoreettinen selkäranka ja ajatuksellisesti haastavin osa. Puhdas retroanalyyysi (kysymys siitä, mitä joka tapauksessa on täytyntä tapahtua), lyhin johtopeli (miten alkuasemasta on päästy kuvioon), puolustusretraktori (valkea peruuttaa siirtoja pyrkien johonkin päämäärään, musta yrittää estää), apuretraktori, illegal cluster (asema on laitton, mutta minkä tahansa nappulan paitsi kuninkaan poistaminen tekee siitä laillisen) ja erilaiset erityismuodot (mm. viimeinen siirto -taloudellisuusennätykset, remissisäännöt retroissa) käydään läpi omissa luvuissaan. Määritelmässä on luonnollisesti jonkun verran toistoa historialuvun ja myös toisen osan kanssa; historiaa huomattavasti syvennetään kunkin lajin kohdalta. Tyypillisiä teemoja esitetään.

Kenties urauurtavinta antia on esteettinen pohdiskelu. Dittmannin näkemyksen mukaan retroille yleensä ja jokaiselle retrotypille erikseen pitää muotoilla aivan oma estetiikkansa. Niinpä esimerkiksi puhtaisa retroissa (vaatimus esim. vapautta asema, ts. miten siihen on päästy, mikä usein naamioidaan absurdiin vaatimukseen 1#, jolloin molemmilla on mattisiirto ja pitää selvittää, kumpi on siirtovuorossa) ja johtopelieissä taloudellisuus ei ilmene nappuloiden vähäisyytenä vaan pakkokeinojen vähäisyy-

tenä. Koska tavoitteena on selvittää tie takaisin alkuasemaan, antaa jokainen tapahtunut lyönti vihjeen menneistä tapahtumista, ja siten taloudellista on usein, mitä enemmän nappuloita on laudalla. Nämä pohdiskelut houkuttelevat omiin; jos ratkaisun vaikeutta pitää sinänsä esteettisenä arvona, on johtopeleissä nappuloiden vähäisyys kuitenkin esteettistä. (Mutta sitähan ei yleensä pidetä.) Ja olen ajatellut, että jos esim. tietyllä reunasotilaalla ei ole puhtaan retron ratkaisun temaattisten tapahtumien kannalta merkitystä, on samantekevää, onko se laudalla. Tällöin on ehkä esteettistä jättää se pois.

Paljon keskustelua on herättänyt kysymys, ovatko lyhimmät johtopelit retroja lainkaan. Apumattikaltaisuus on ilmeinen, molemmat pyrkivät yhteistyössä mahdollisimman nopeasti yhdestä asemasta toiseen, eikä ratkaiseminen johtopelissä yleensä etene lopusta alkuun kuin osittain. Toisaalta aseman laillisuuden käsitteellä ei ole merkitystä; toisin kuin puhtaissa retroissa, joissa joutuu usein miettimään, onko joku peruutus lainkaan laillinen, johtaako se esim. retropattiin, jolloin alkuasemaan ei enää ole ylipäätään mahdollista päästä, ainoa ongelma johtopelissä on päästä siihen mahdollisimman nopeasti. Dittmannin perustelu sille, että johtopelit kuitenkin kuuluvat retroihin, on olennaisesti se, että aseman menneisyydestä on kyse: etsitään tietä kahden tunnetun aseman välillä, ei yhden aseman ja jonkun minkä tahansa toisen, joka sisältää tietyt tunnusmerkit. Itse en pidä tätä täysin vakuuttavana, vaan olisin halukas näkemään, että laillisuuden käsitteellä kuitenkin on merkitys, se pitää vain määritellä lajityyppisesti. Tällöin kaikki sellaiset peruutukset johtopelin pääteasemasta, joiden jälkeen ei enää ole mahdollista päästä alkuasemaan määräajassa, ovat laittomia. Analogisesti olen ajatellut termin apumatti-intialainen olevan tarpeeton: Asemassa Kd5 Th8 Lg3 - Kf5 Dh7 siirtojen 1.Kf6 Ta8 2.Kg7 musta on kaikkien muiden lähetsiirtojen paitsi Lb8:n jälkeen apumattipattissa, siis suhteessa tavoitteeseen. En edelleenkaan ole silti täysin varma, ovatko johtopelit retroja, ja jälkipuheessaan jopa kir-

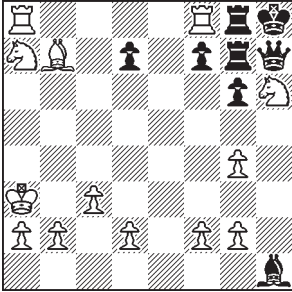
jan julkaisija esittää eriävän näkemyksensä, mielestäni kyllä hatarin perustein - ei taitaisi onnistua kaupallisessa kustantamossa! Tällaisiin ja muihin aatoksiin lehtyyri johdattelee.

Kirjan toisessa osassa on suuri valikoima Dittmannin retroja, jaoteltuna samoin kuin typografia-luvussa. Kuten hän huomauttaa, on ratkaisut lehdissä usein esitetty niin, että ne edellyttävät konventioiden ja tyypillisten retrokonstien tuntemusta, ja tämä epäilemättä vieraanuttaa kadunmiehen. Siksi hän taluttaa lukijan kädestä pitäen, silläkin uhalla, että eksperttiä kyllästytää. Itselleni on valjennut vasta nyt esim. millaisia mahdollisuuksia illegal cluster tarjoaa. Lukuisia konstruktitekniisiä, esteettisiä jne. kysymyksiä hän käsittelee nyt esimerkkien valossa, siten syventäen aiempaa. Ainoa ala, jota Dittmann ei ole harrastanut, ovat johtopelit, minkä vuoksi ne ovat kirjassa merkitykseensä nähden aliedustettuina. Erilaisia satushakkiretroja (kaikki tietysti määritellään tarkoin), niiden joukossa myös johtopelejä, hän on laatinut varmasti enemmän kuin kukaan muu, ja erityinen pääpaino on viime vuosien merkittävimmällä keksinnöllä, antikirke-Proca-retraktorilla. Antikirkesäännöt sallivat erityisen elegantin toteutuksen, koska epätoivottuja lyöntejä ei tarvitse estää mekaanisesti, ja on huomattu, että aivan uudenlaiset strategiat ovat mahdollisia.

Yhden epäkorrektin tehtävän tiedän, numerossa 84 myös tarkoitettu houkutus toimii. Minä toimitin Olli Heimon kärytyksen aikoinaan feenschachiin (nr. 138 lokakuu-joulukuu 2000 s. 435), mutta laiminlöin huolenpidon siitä, että tieto menee laatijalle.

Näytteeksi yksi Proca-retraktori ratkaisuineen. Proca-retraktorissa valkea ja musta ottavat vuorotellen laillisia siirtoja takaisin. Siirron peruuttaja määrää, onko siihen sisällynyt lyönti ja jos on, minkä nappulan. Valkea pyrkii asemaan, jossa hän voi ottaa siirron takaisin ja tekemään sen sijaan siirron, joka täyttää vaatimuksen, tässä tapauksessa yhden siirron matin. Musta yrittää peruuttaa siirtoja, jotka estävät tämän; on selvä, ettei hänelle voi sallia paljonkaan laillisia peruutuksia.

**Wolfgang Dittmann**  
n:o 125  
**The Problemist 2005 (v)**



1# 5 siirtoa sitten 13+8

Proca-retraktori

Dittmann: "Uudelleensyntynyt valkea daami voisi kiinnittää Tg7:n, jolloin mattisiirto 1.Rxf7# olisi mahdollinen. Aluksi pitää löytää keino pakottaa musta peruuttamaan lyönti. Koska mustalla on vähän ja harmittomia peruutuksia (vain Lh1 voi alentaa itsensä sotilaaksi), voi valkea edetä rauhasa. Mutta miten pakottaa daamin lyönnin peruutus? Sitä varten pitää viimeisen valkean sotilaan ilmestyä laudalle, jotta musta ei voi peruttaa korotusnappulan lyöntiä. Pääaie on siten valkean nappulan korotuksen peruutus c8:ssa ja sotilaan peruutus c7:n kautta d6:een ja sitten shakkaavan mustan lähetin lyönnin peruutus. Tähän on kaksi koetelmaa, jotka kariutuvat retrotyy-

pillisiin haittoihin, nimittäin 1.Tc8-a8? tai 1.Rc8-a7? jatkona 1.-h2-h1L 2.c7-c8T/R h3-h2 3.d6xsc7 h4-h3 4.e5xLd6 ja nyt 4.-Le7xDd6+! tai 4.-Le7xRd6+! Musta peruuttaa siis toivotun daamin sijaan juuri sen nappulan lyönnin, jonka korotus on aiemmin peruutettu. Siksi 'lisäaie' 1.Lc8-b7 h2-h1L 2.c7-c8L h3-h2 (2.g3xDh2 johtaa lyhytmattiin: 3.Dh4xR/Lh2 mitä vain 4. Df6-h4 ja eteen 1.Rxf7#) 3.d6xsc7 h4-h3 4.e5xLd6! Le7xDd6+ (nyt pakko, koska d6:ssa ei voi lyödä valkoruutuista lähettiä ja korotusnappula olisi laitton kahdeksan sotilaan vuoksi!) 5.Df6xDd6! ja eteen 1.Rxf7#. Muutama ylimääräinen finessi: valkean viimeisen (5.) peruutuksen yksimääreisyys on omalaatuinen: valkean täytyy peruuttaa lyönti estääkseen haitallisen itseshakin, muttei voi tuoda laudalle msd6:ttä, koska tämän sotilaan paluulta puuttuu lyöntikohde (vL on valkoruutuinen!); mD tai mL tarkoittaisivat taas aikaasyövää itseshakkia, ja mR suojaisi f7:n. Näin vain Df6xDd6 jää jäljelle. Yksi epätemaattinen houkutus kumoutuu hyvin peitellysti: miksei 1.Lc8xsb7 toimi?! Jatkohan voisi mennä kuten ratkaisussa: 1.-h2-h1L 2. c7-c8L h3-h2 3.d6xsc7 jne.; mutta tämän jälkeen valkea ei saa 5. siirrossa peruuttaa tornin lyöntiä, koska korotustornilta puuttuu korotuksen peruutuksen jälkeen mahdollisuus palauttaa sotilas alkuasemaan lyöntisummasyistä (puuttuu yksi valkea tai musta lyöntikohde!)."

## Lehtilaukset vuodelle 2007

Tehtävä- ja pelishakkilehtien tilaukset vuodelle 2007 kannattaa tehdä mahdollisimman pian taloudenhoitaja Kauko Virtaselle, yhteystiedot toisella kansisivulla.

## Errata ST 4-5/2006

Tehtävä 9 sivulla 122 on 5#, ei i#5.

## ST:n vuosikokous 2007

ST:n vuosikokous 2006 pidetään Helsingin Shakkikodissa lauantaina 3.3.2007 alkaen klo 18.00. Tervetuloa!

### Esityslista

- 1) Kokouksen avaus
- 2) Kokouksen järjestäytyminen
- 3) Kokouksen laillisuus
- 4) Työjärjestyksen vahvistaminen
- 5) Toimintakertomus vuodelta 2006
- 6) Tilinpäätös vuodelta 2006
- 7) Tilintarkastuskertomus
- 8) Tilinpäätöksen vahvistaminen
- 9) Muut kertomukset
- 10) Vastuuvapaudesta päättäminen
- 11) Puheenjohtajan valinta vuodeksi 2007
- 12) Varapuheenjohtajan valinta vuodeksi 2007
- 13) Sihteerin valinta vuodeksi 2007
- 14) Taloudenhoitajan valinta vuodeksi 2007
- 15) Kirjastonhoitajan valinta vuodeksi 2007
- 16) Johtokunnan kahden varajäsenen valinta vuodeksi 2007
- 17) Kahden tilintarkastajan ja heidän varamiehensä valinta vuodeksi 2007
- 18) Muut valinnat: matrikkelinhoitaja, tehtäväshakillinen toimikunta, edustaja FIDE:n tehtävätoimikunnassa, edustajat SKSL:ssa, RELO-toimikunta
- 19) Jäsenmaksut vuodelle 2007 ja 2008.
- 20) Toimintasuunnitelma vuodelle 2007
- 21) Talousarvio vuodelle 2007
- 22) Arvonimiasiat
- 23) Huomionosoitukset
- 24) Muut asiat

## Ratkaisemisen SM-kilpailu 2007

Shakkitehtävien pikaratkaisemisen SM-kilpailu 2007 järjestetään lauantaina 3.3.2007 Helsingin Shakkikodissa. Kilpailu alkaa kello 13 ja järjestetään kahdessa osassa, kummassakin on ratkaisuaikaa 105 minuuttia. Osien välillä on virkistytymistauko

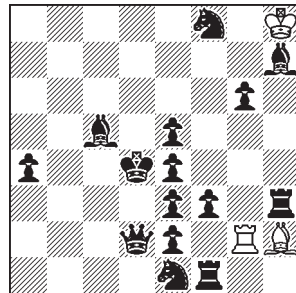
Kilpailun johtaja ja tehtävien valitsija on Kari Valtonen. Tulokset otetaan RELO-laskentaan ja ne vaikuttavat ratkaisemisen edustusjoukkueiden valintaan.

### Paha pähkinä 25

Vähän pureskeltavaa apumattien ystäville / Something for helpmate fans to chew on.

V. Sizonenko

3. kum. *The Problemist* 1983



a#42 ratkaisua 3 + 15

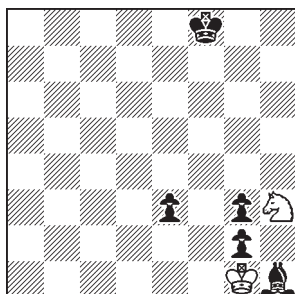
Ratkaisu / Solution to Paha pähkinä 24:

- 1.Te1! (sp)
- 1.- Rf4 2.Dxf4
- 1.- Rxe1 2.Rxe3+
- 1.- exf2 2.Dxf5+
- 1.- Ld3 2.Dxg2+
- 1.- Lc7 2.Dg8

Do you have your own favourite 'pähkinä' problem? Why not share it with us? Send it to Neal Turner and it may appear in this column.

Kauko Virtanen 75 vuotta 25.12.2006

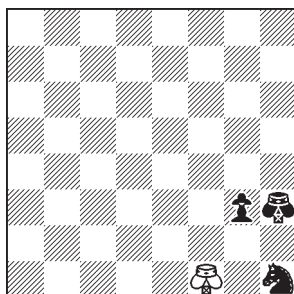
Jorma Pitkänen



a#7½ 2+5

1.- Rf4 2.Kg7 Rxd2 3.Kh6  
Rxe3 4.Le4 Kf1! 5.g2+ Kf2  
6.Lh7 Kg3 7.g1T+ Kh4 8.Tg6  
Rf5#

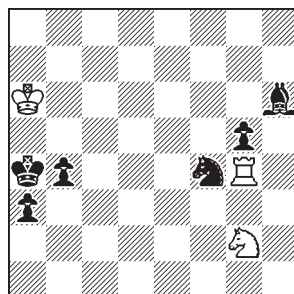
Neal Turner



hs#7,5 1+3

kuninkaalliset heinäsiirrat  
1.. kHf3 2.kHf4 kHf5 3.kHf6  
Rf2 4.kHf4 Re4 5.kHd4 Rf2  
6.kHg1 kHf1 7.kHe3 Rh1  
8.kHh3 Rf2#

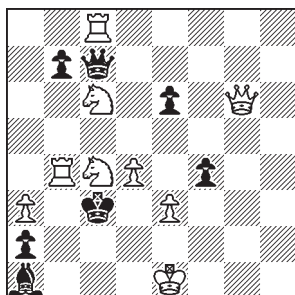
Kari Karhunen



a#2 8 ratkaisua 3+6

1.Rd3 Rf4 2.b3 Rxd3#  
1.Re2 Rf4 2.b3 Rxe2#  
1.Rxd3 Txd3 2.b3 Tg4#  
1.Rh3 Rf4 2.b3 Rxh3#  
1.Rh5 Rf4 2.b3 Rxh5#  
1.Rg6 Rf4 2.b3 Rxd6#  
1.Re6 Rf4 2.b3 Rxe6#  
1.Rd5 Rf4 2.b3 Rxd5#  
Musta ratsupyörä

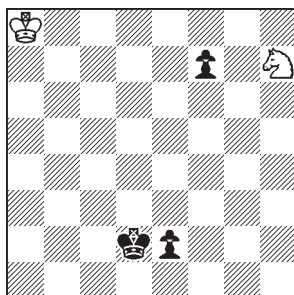
Mikael Grönroos



2# hhh 9+7

Syystapaamisen teemaa  
1.R4a5?? (2.Tb3#) Dxa5  
2.Rxa5# 1.-Db6! 1.R6a5?  
(2.Tb3#) Dxa5 2.Rxa5# 1.-  
Db6 2.Rxb6# 1.-fxe3!  
1.R6e5?? (2.Dd3#) Dxe5  
2.Rxe5# 1.-Dh7!  
1.R4e5! (2.Dd3#) Dxe5  
2.Rxe5# 1.-Dh7 2.Re7#.

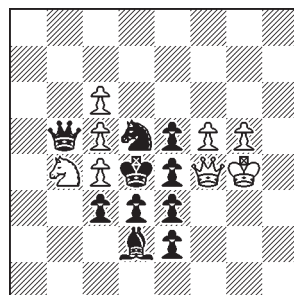
Ilkka Sarén



a#7½ 2+3

1.-Kb72.f5 Kc6 f4 3.Kd5 f3  
4.Ke4 f2 5.Kf3 f1T+ 6.Kg2  
Td1 7.Ke1 Rf3#  
"Kuningas vaeltaa kauas."

Jorma Paavilainen

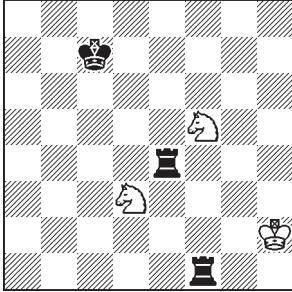


a#2 8+10

b) vLb4, c) vTb4  
a) 1.Dxc6 Dxe5+ 2.Kxe5  
Rxc6#  
b) 1.Dxc5 Dxe3+ 2.Kxe3  
Lxc5#  
c) 1.Dxc4 Dxe4+ 2.Kxe4  
Txc4#

# Unto Heinonen 60 vuotta 25.12.2006

**Ilkka Sarén**

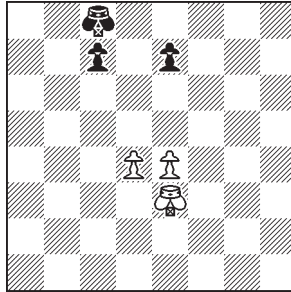


a#5 3+3

1.Tf3 Rg3 2.Kd6 Re1  
3.Ke5 Kh3 4.Kf4 Kh4 5. Te5  
Rg2#

Symboliikka: viisi siirtoa,  
kuusi nappulaa - vuosikymmenen vaihtuessa.

**Neal Turner**

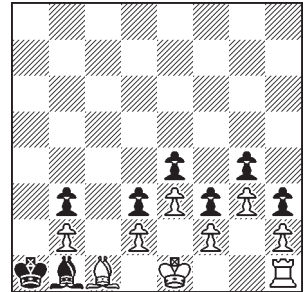


s#6 Maximummer (3+3)

kuninkaalliset heinäsiirrat

1.e5!  
1.-c5 2.kHxc5 kHc4 3.kHf5  
kHe4 4.d5 kHg6 5.d6 kHc6  
6.d7 e6#  
1.-kHc6 2.e6 kHf6 3.kHc5  
kHc3 4.d5 c6 5.kHf8 kHc7  
6.dxc6 kHc5#

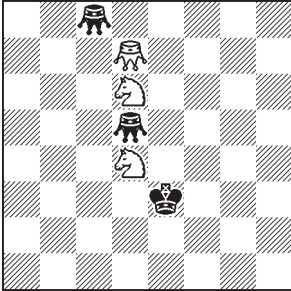
**Jorma Pitkänen**



a#6

1.La2 0-0 2.Kb1 Td1! 3.Kc2  
Te1 4.Lb1 Te2 5.Kd1 Kf1  
6.Lc2 Te1#

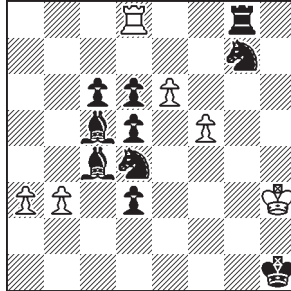
**Hannu Sokka**



#8½\* pisinsiirtoinen  
heinäsiirrat d7, c8, e4

1.Rxc8 Hd8 2.Re7 Hf6 3.Hf7  
Hc3 4.Ref5+ Kd2/Kf2  
5.Rb3+ Ke1 6.R(b)d4 He5  
7.Re3 He2 8.Rf3#  
1.- He6 2.Hf5 He2 3.Re6  
Hg5 4.Rc4+ Kf2 5.Rc5 Hb5  
6.Re4+  
Ke1 7.Re3 Hd2 8.Hd3 He2  
9.Rg2#  
Kg1 7.Rg3 Hg2 8.Rd2 Hg5  
9.Rf3#

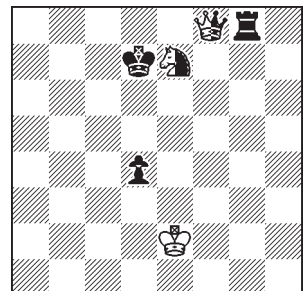
**Kari Karhunen**



a#2 7 ratkaisua 6+10

1.Lxb3 Tb8 2.Lc4 Tb1#  
1.Rxb3 Tb8 2.Rd4 Tb1#  
1.Rdxf5 Tf8 2.Rd4 Tf1#  
1.Rdxe6 Te8 2.Rd4 Te1#  
1.Rgxe6 Te8 2.Rg7 Te1#  
1.Rgxf5 Tf8 2.Rg7 Tf1#

**Mikael Grönroos**



a#3,5 2 ratk. 1+3+2

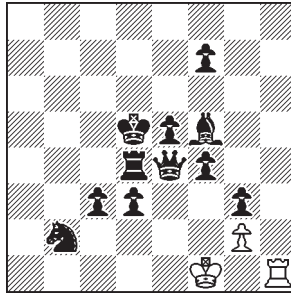
1.nDxg8(Tb8) Kxe7(nRg1)+  
2.nDxg1(nRb8) nRd7  
3.nDxd4 Tf8  
4.nDxd7(nRg8)# 1.nRf5  
Txf8(nDd1)+ 2.nDxd4+ Ke8  
3.nDg7 Tf7 4.nRxx7(nDd8)#.

## Matti Hietanen in memoriam

Vaasalainen tehtäväniekkä Matti Hietanen kuoli äkilliseen sairauskohtaukseen 19.8.2006 69 vuoden ikäisenä. Matti oli mukana Vaasan alaosaston toiminnassa yli 10 vuoden ajan, lähes alusta lähtien. Hän saavutti mainetta ratkaisijana osallistuen pitkään SM-ratkaisukilpailuun vuosina 1989-1999. Hän pääsi joka kerta loppukilpailuun (paitsi vuonna 1996, kun hän toimi tuomarina Vaasan järjestäessä kilpailun). Hän sijoittui useita kertoja 10 parhaan joukkoon, ollen parhaimmillaan 4. vuosina 1995 ja 1999. Arvoa nostaa se, ettei hänellä koskaan ollut tietokonetta käytössään. Matti oli sympaattinen ja vaatimaton kannustaja, joka vaasalaisten keskuudessa myös tunnettiin kriittisistä kannanotoistaan, joilla hän houkutteli edelleen kehittämään ideoita ja tekniikkaa monessa tehtävässä. Kriittinen asenne hänellä oli myös omaan tekemiseensä, minkä vuoksi ainakin osittain hänen oma tuotantonsa jäi vain muutamaa tehtävään.

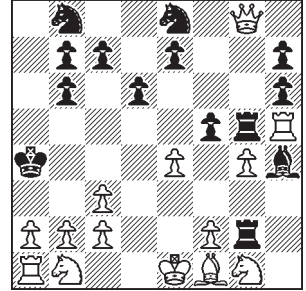
*Mikael Grönroos*

### Timo Koistinen, Vaasa Muisto-omistus (Leo) Matti Hietanen (30.3.1937-19.8.2006)



a#4 2 ratkaisua 3+11  
1.De1+ Kxe1 2.c2 Kd2 3.Ke4 Kc3 4.Td5 Te1 #  
1.Le6 Th8 2.Df5 Ta8 3.Ke4 Ta1 4.Ld5 Te1 #

### Gianni Donati Princeton, USA Olli Heimo 60 vuotta



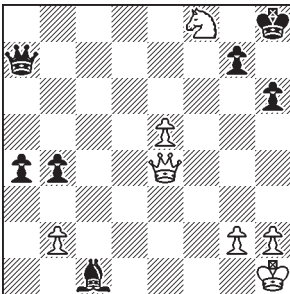
Johtopeli 20,5 siirrossa

1. e4 d6 2. Qh5 Kd7 3. Qh6 gxh6 4. g4 Bg7 5. g5 Bf6 6. g6 Bh4 7. g7 Nf6 8.g8=Q Kc6 9. Qg4 Rg8 10. Qd1 Rg2 11. h3 Bg4 12. hxg4 Qh8 13. Rh3 Ne8 14.Rd3 Qc3 15. dxc3 Kb5 16. Be3 Ka4 17. Bb6 axb6 18. Rd5 Ra5 19. Rh5 Rg5 20. Qd5 f5 21. Qg8  
Promoted WQ travels a parallelogram which includes "home square" and a return to the promotion square.

## Errare humanum est

Vladimir Kramnik-Deep Fritz -ottelun toisessa pelissä maailmanmestari Kramnik teki vuosisadan virheeksi nimetyn emämunauksen.

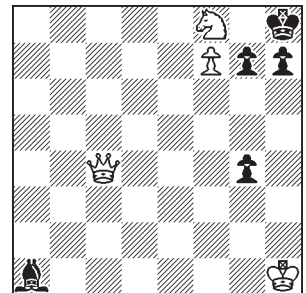
### Deep Fritz-Kramnik 2006



Turvallisen siirron 34.-Kg8 sijasta musta pelasi 34.-De3, johon kone vastasi 35.Dh7#.

Jälkeenpäin Kramnik ei ole pystynyt selittämään virhettään, mutta ulkopuolisilla jälkiviisailuilla on ainakin yksi selitys. Kramnikin kannattaisi perehtyä tehtäväshakin klassikoihin, etenkin seuraavaan tehtävään, jossa esiintyy sama mattikuva...:

### Sam Loyd, Leipzig Illustrierte Zeitung 1869



3# 4+5  
1.Df1! (2.Db1 g6 3.Dxa1#)  
1.-Lb2/Lc3, Ld4/Le5, Lf6  
2.-Db1/Dd3/Df5, 1.-g3  
2.Rg6+

# Tuomio / Award:

## Kari Valtonen 50 JT 2004-6

Oli valitettavaa, ettei Frank Fiedlerin erinomainen *Infoblatt* ilmestynyt tämän kilpailun ollessa käynnissä, vaikka useat laatijat saavatkin tietoa kilpailujulistuksista internetistä. Tämä voi osaltaan selittää, miksi vain 33 kaksisiirtoista 19 laatijalta 12 maasta, osallistui kilpailuun. Vai olivatko odotukseni epärealistiset?

Oli myös ikävää, että minun oli hylättävä viisi tehtävää epätemaattisina. Kilpailujulistuksessa vaadittiin ”kaksisiirtoisia, joissa on vähintään yhdessä vaiheessa moniuhkaus”. Ehkä sana ”moniuhkaus” - ja mahdollisesti sen käännökset eri kielille – ei ollut aivan niin yksiselitteinen kuin oletin. Olin kuitenkin jo päättäessäni teeman määrittänyt moniuhkauksen sisältävän enemmän kuin kaksi uhkausta.

Myös se tulkinta, että kolme eri yksittäistä uhkausta muodostavat ”moniuhan” oli väärä, sillä kilpailujulistuksessa määriteltiin yksiselitteisesti, että teema oli mahdollista esittää yhdessä vaiheessa.

Epätemaattiset tehtävät olivat:

Nro 4 (Kf5/Kd5 1.dxc5!), 16 (Kg6/Kf4 1.Le4!), 19 (Kh2/Kd5 1.Td2!), 23 (Kh5/Ke4 1.De8!) and 26 (Ka8/Ke5 1.Rb3!).

Pyydän nöyrästi anteeksi epätemaattisten tehtävien laatijoilta: oivalsin vasta varsin myöhään, että olisin voinut ottaa heihin yhteyttä jo kesällä 2005 luottamusmiehen kautta ilmoittaakseni, että he voivat lähettää tehtävänsä vapaasti muihin kilpailuihin. Olen hyvin pahoillani!

Voisi luulla, että 27 temaattisen tehtävän tuomitseminen ei kestäisi kauan. Eri syistä johtuen (muun muassa muutto uuteen asuntoon) kesti kuitenkin lähes vuoden laadinta-ajan päättymisestä (1. maaliskuuta 2005), ennen kuin pystyin kunnolla keskittymään tuomitsemiseen.

Edeltäjien etsimisessä minua auttoi Herr Degener – vielen Dank! – ja hänen korvaamaton tietokantansa. Vaikka yhtään selvää, rakenteeltaan samankaltaista edeltäjää ei löytynyt, muutama tehtävä tuli hylätyksi temaattisesti samankaltaisen tehtävän löyty-

*Although many problemists pick recent tourney announcements from The Internet, it was nevertheless unfortunate that Frank Fiedler's excellent Infoblatt was not published while this tourney was in progress. That may in part explain why no more than 33 two-movers (by 19 composers representing 12 countries) were sent to this tournament. Or were my expectations unrealistic?*

*It was also unfortunate that I had to exclude five entries simply because they were unthematic. The tourney announcement required "2-movers with multiple threat in at least one phase". Probably the meaning of the word "multiple" – and, possibly, its translations into different languages – was not as unambiguous as I thought. Anyway, I had decided since I suggested the theme that "multiple" stands for more than two i.e. triple, quadruple etc., but not for double.*

*Also the interpretation that three different single threats after three keys constitute "a multiple threat" was wrong, because the announcement explicitly states that the required theme was possible to achieve in one phase.*

*The unthematic entries were the following: Nr 4 (Kf5/Kd5 1.dxc5!), 16 (Kg6/Kf4 1.Be4!), 19 (Kh2/Kd5 1.Rd2!), 23 (Kh5/Ke4 1.Qe8!) and 26 (Ka8/Ke5 1.Sb3!).*

*I owe a deep apology to the composers of the unthematic problems: it occurred to me very late that I might have contacted them as early as in the summer of 2005 via the neutral judge, notifying them about the fact that they are free to use their entries in some other tourney. I am very sorry!*

*You might think that judging a theme tourney with 27 thematic entries would not take much time. However, for a number of reasons (moving into a new flat being one of them), almost a year from the closing date (March 1<sup>st</sup>, 2005) passed before I was able to concentrate on the judging process properly.*

misen vuoksi. Niistä ja muutamista muista seuraavassa:

Nro 2 on erittäin taloudellinen toisen asteen Fleck, mutta 1.-Re6 2.Db4, Dc4# on hyvin häiritsevää;

5: (Kg4/Kd6 1.Dh7!) kaksivaiheinen osittainen Fleck matinmuutoksin alkusiirroilla, jotka suojaavat mK:n eri pakoruudut, on esitetty usein aikaisemmin ja myös taloudellisemmin; 6: taloudellinen kuusinkertainen pseudo-vapaa Fleck, jossa vD tekee kuusi mattia, mutta seitsemän mattia esitti Hauke Reddmann, *Die Schwalbe* Febr. 1988: Kc7 Le1 Rd3 e3 sb3 c2 f2 f3 f5 – Kd4 Tg1 h4 Le2 Rh3 g2 sf4 h5 (10+8) 1.a8D! Tehtävässä nro 6 alkusiirto ei ole paljon parempi kuin Reddmannin tehtäväs- sä, koska f6:ssa on torjumaton pakoruutu; 8: ennätystehtävä, jossa on 10 *erilaista* (yhteensä 4x3) mattisiirtoa neljässä vaiheessa, mutta alkusiirron jälkeen on vain kaksi uutta mattia, uhkia ei eritellä ja torjunta 1.-Lxe4! toistuu; 9: katso huomautusta tehtävään nro 5; 13: tämä kolmivaiheinen vapaa Fleck on itse asiassa kaksivaiheinen: 1.Rc1?:n torjuu myös 1.-Kxb2!; 14 on miellyttävä englantilais-suomalainen Novotny, mutta moniuhka houkutusessa 1.Tc7?, etenkin 2.Ra6# ja 2.Ra8#, on vailla temaattista merkitystä; 17 on mukava tehtävä, mutta sen sisältö, Dombrovskis uhanvähennyksin ja -paluin sekä duaalinvältöin on esitetty aikaisemmin ja taloudellisemmin (esimerkiksi Jevgeni Bogdanov, 1. palkinto *Lvovskaja Pravda* 1987: Kg1 Dg2 Td2 Lf7 Rc2 g6 se6 f4 – Kf5 Ta4 a7 Lc7 Rc5 d1 sf6 (8+7) 1.Td4? (2.ABC#) a! 1.Df3? (2.AB#) b! 1.Te2! (2.C#) b/c 2.A/B#), ja temaattiset matit siirtoihin 1.-dxe5, Rxe5 ovat jo alkua- asemassa; 20: ennätystehtävä, jossa on kolmessa vaiheessa eri pattereista syntyvät moniuhat, mutta uhanerittelyä tai temaattisesti kiinnostavia asioita on tuskin lainkaan; 22: kolmivaiheinen tehtävä, jossa on kaksi pakoruudun antavaa alkusiirtoa, uhka- ja muunnelmamattien vuorottelua ja muutospeliä, mutta moniuhan merkitys on epäselvä; 32: hyvä esimerkki uhanvähennyksestä ja hauska alkusiirto, mutta taloudellisuudessa on parannettavaa, esimerkiksi vRh8 on tarpeeton alkusiirron jälkeen.

*As for anticipations, I consulted Herr Degener – vielen Dank! – and his indispensable Datenbank. Although no evident constructional anticipations were found, a few entries fell aside owing to thematically related predecessors. I will discuss them, and a few other entries, here.*

*Nr 2 a highly economical secondary Fleck with homogenous threat separation, but 1.- Se6 2.Qb4, Qc4 is very disturbing; 5: (Kg4/Kd6 1.Qh7!) a two-phase partial Fleck with changed play produced by keys that guard different flights of bK has been shown several times before, with better economy too; 6: an economical six-fold pseudo-free Fleck with six mates by wQ, but seven Q mates was shown by Hauke Reddmann, Die Schwalbe Febr. 1988: Kc7 Be1 Sd3e3 Pb3c2f2f3f5 – Kd4 Rg1h4 Be2 Sh3g2 Pf4h5 (10+8) 1.a8Q! In nr 6 the key is not much better than Reddmann's because of an unguarded flight f6; 8: a task with 10 different (4x3 altogether) threats spread over four phases, but in the post-key play there are only two new mates, threats are not separated at all, and the refutation 1.- Bxe4! is repeated; 9: see comment on nr 5; 13: this three-phase free Fleck is actually a two-phase problem: 1.Sc1? is refuted by 1.- Kxb2! too; 14 a nice English & Finnish Novotny, but the multiple threat in a try 1.Rc7?, especially 2.Sa6# and 2.Sa8#, have no thematic function whatsoever 17 a nice entry, but this particular form of Dombrovskis with threat reduction, threat arrival and dual avoidance has been shown with better economy (for instance by Yevgeni Bogdanov, 1<sup>st</sup> Pr. Lvovskaya Pravda 1987: Kg1 Qg2 Rd2 Bf7 Sc2g6 Pe6f4 – Kf5 Ra4a7 Bc7 Sc5d1 Pf6 (8+7) 1.Rd4? (2.ABC#) a! 1.Qf3? (2.AB#) b! 1.Re2! (2.C#) b/c 2.A/B#), and the thematic mates to 1.- dxe5, Rxe5 are already set in the initial position; 20: a task with multiple threats arising from different batteries in three phases, but there is hardly any threat separation or other thematically interesting points 22: a three-phase problem with two flight-giving keys, some change of function of actual and threat mates, and changed play, but the function of multiple threat in the solution is obscure*

Haluan kiittää luottamusmies Teppo Mänttää, ystäväni jo 1960-luvulta lopulta alkaen, joka välitti minulle kilpailutehtävät toistaen tarkasti laatijoiden kirjoittamat ratkaisut ja huomautukset lisäten myös omia ja usein hyödyllisiä kommenttejaan. Tehtävät olivat tietysti vailla laatijoiden nimiä, mutta Teppo kertoi, mitkä tehtävät olivat samalta laatijalta. Tästä oli hyötyä, kuten tullaan myöhemmin näkemään. Kiitos, Teppo!

Karsittuani epäteemaattiset, osittain edellytyt tai muista syistä epätydyttävät tehtävät, jäljellä oli 17 tehtävää. Päätin sisällyttää tuomioon niistä peräti 11. Se, että teemaa lähestyttiin useista eri suunnista, ja tuomiossa olevien tehtävien kelpo taso ovat perusteena käsitykselleni, että kilpailu oli loppujen lopuksi menestys, joskaan ei järjestyttävä sellainen.

Vaikka tämä on tuomio eikä kirjoitelma, niin minusta on välttämätöntä jälleen kerän selvittää, mitä tarkoitan termillä pseudo-vapaa – termillä, joka ei ehkä ole paras mahdollinen. Täydellisessä Fleckissä, ja sen sukulaisteeemoissa kuten Brogi, Ojanen, Karlström-Fleck, uhkamattien progressiivinen ja yhdistelevä erittely jne., kaikki mustan puolustukset ovat temaattisia. Vapaassa tai osittaisessa Fleckissä on lisäksi ”vapaita” mustan siirtoja, jotka sallivat epäteemaattisia matten yhdistelmiä ja/tai jopa täysin uusia matteja, mutta laatija kohteli-aasti vaikenee tällaisista muunnelmista. Pseudo-vapaassa Fleckissä on vain kahdenlaisia mustan siirtoja: sellaisia, jotka sallivat kaikki uhkaukset eli ovat puhtaasti epäteemaattisia – ryhmä jota ei esiinny täydellisessä Fleckissä – ja sellaisia, joita seuraavat vain teemanmukaiset matit, puhtaasti temaattiset muunnelmat. ”Vapaat” siirrot ovat siis pseudo-vapaita verrattuina osittaisen Fleckin vapaisiin siirtoihin.

Tämä ei ole vain teoreettinen erottelu, vaan sillä on mielestäni myös käytännöllisiä seurauksia. Täydellinen Fleck usein rajoittaa laatijan mahdollisuuksia esittää ideansa uhanerittelyn yhteydessä. Vapaa Fleck antaa laatijoille paljon enemmän liikkumavaraa, mutta voi usein saattaa ratkaisijan ymmällään, ellei ole ilmeistä yhdistävää tekijää, joka erottaa temaattisen pelin muusta sisällöstä. ”Vapaita” tulkintoja leimaa siksi usein tietty keinotekoisuus tai sattumanva-

**32:** *a nice example of threat reduction with an amusing key, but economy leaves too much for improvement, for instance wSh8 is superfluous in the post-key play.*

*Here I want to extend my thanks to the neutral judge Teppo Mänttä, my friend since the late 60s, who submitted the participating problems to me, meticulously repeating the authors' full solutions and remarks and also including his personal, often useful notes. The diagrams were, of course, anonymous, but Teppo told me which problems were composed by the same author, a piece of information that proved useful, as you will see. Thank you, Teppo!*

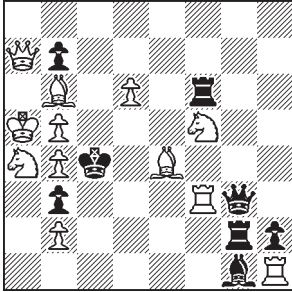
*After the exclusion of unthematic, partly anticipated, or in some other respect unsatisfactory entries, there were still 17 compositions to evaluate, and I decided to include no less than 11 of them in the award. The set theme was approached from a large variety of angles, and that, plus the decent level of the honored problems, give me the impression that the tourney was, after all, a success, if not a huge one.*

*Although this should be an award, not an essay, I find it necessary, once again, to explain what I mean by “pseudo-free” (the label may not be the best possible). In total Fleck (and related themes such as Brogi, Ojanen, Karlstroem-Fleck, progressive and combinative separation etc.) all black defences are thematic, i.e. countered by thematic play only. In free (or partial) Fleck-type theme presentations, there are, in addition, “free” black moves which allow some unthematic combinations of thematic mates and/or, possibly, even completely new ones, but those variations are politely ignored by the composer. In pseudo-free variant of Fleck-type themes, there are only two kinds of black moves: those that allow all threats. i.e. are purely non-thematic (a category non-existent in total Fleck), and those which are followed by thematic play only, i.e. are purely thematic. The “free” moves are, in other words, pseudo-free compared to the free ones in partial Fleck.*

*The distinction is not just theoretical but, in my opinion, has practical consequences, too. Total Fleck may (and often does) essentially limit composers' scope in pro-*

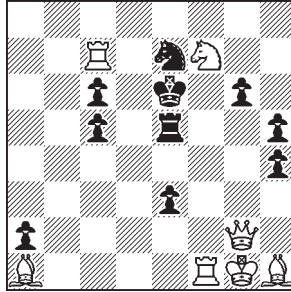


1. kunniamaininta /  
1<sup>st</sup> Honorable Mention  
Zoltan Labai (SVK)



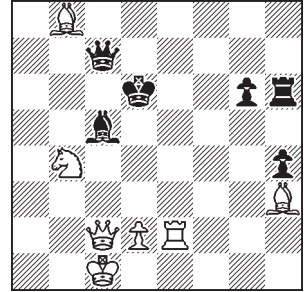
2# 12+8

2. kunniamaininta /  
2<sup>nd</sup> Honorable Mention  
Harri Hurme, Espoo



2# 7+10

3. kunniamaininta /  
3<sup>rd</sup> Honorable Mention  
Mikael Grönroos, Vaasa



2# 7+6

1.a8D? (2.Dad8,Da7,Da1#) bxc4/Dxf2/Lf8  
2.Dad8/Da7/Da1#, 1.- hxg6!  
1.Dxe6! (2.Dd6,Db6,dd5#) bxc4/Dxf2/Lf8  
2.Dd6/Db6/Dd5# 1.- R~ /R~4/Rxg6/Rc6  
2.De4,Dxe3,Lxe3/De4/Dxe3/Lxe3#.

1. kunniamaininta: nro 27 Zoltan Labai (SVK)

Uhanvähennys on *a priori* kiinnostavampaa kuin uhanlisäys, eikö vain? Mielestäni tämä tehtävä on hyvä vastaesimerkki, sillä musta saa jotain vastineeksi vD:n lisääntyneestä liikkuvuudesta. Ensimmäinen houkutus (1.Lc5? Txd6!) osoittaa, että valkean on uhattava jotain enemmän. Toisessa ja kolmannessa houkutuksessa (1.Ld4? Txf5! 1.Le3? Dxd6!) valkea luo haittoja itselleen. Alkusiirto välttää haitat, mutta antaa mustalle kaksi uutta puolustusta. Laattija on löytänyt yksinkertaisen ja tehokkaan koneiston muuttaakseen edellisen vaiheen muunnelmamatin seuraavan vaiheen uhkauseksi. Puolustuksenmuutos 1.-Lxb6+/b6+ 2.Rxb6# on tietysti alkeellinen, mutta se syntyy loogisesti ja luontevasti koneistosta ja on miellyttävä lisä.

\*1.- Lxb6 2.Rxb6# 1.Lc5? (2.Rb6A#) Lxc5 2.Dxc5B#, 1.- Txd6! 1.Ld4? (2.A,B#) Lxd4 2.Dxd4C#, 1.- Txf5! 1.Le3? (2.A,B,C#) Lxe3 2.Rxe3D#, 1.- Dxd6! 1.Lf2! (2.A,B,C,D#) Lxf2/Dxf2/b6+ 2.Tc1/Tc3/Rxb6#.

1<sup>st</sup> Honorable Mention: nr 27 Zoltan Labai (SVK). Threat reduction is *a priori* bound to be more interesting than threat increase, isn't it? Well, in my opinion this problem is a good counter-example, since here black is given something in exchange of wQ's increased mobility. The first try (1.Bc5? Rxd6!) shows that white has to threaten more, in the second and third try (1.Bd4? Rxf5! 1.Be3? Qxd6!) white commit errors. The key avoids all errors but gives black two new defences. The composer has found a simple and effective mechanism to convert an actual mate of the previous phase into a new threat in the next phase. The mate transference 1.- Bxb6+/b6+ 2.Sxb6# is of course primitive but is generated logically and naturally from the mechanism and is a nice addition.

\*1.- Bxb6 2.Sxb6# 1.Bc5? (2.Sb6A#) Bxc5 2.Qxc5B#, 1.- Rxd6! 1.Bd4? (2.A,B#) Bxd4 2.Qxd4C#, 1.- Rxf5! 1.Be3? (2.A,B,C#) Bxe3 2.Sxe3D#, 1.- Qxd6! 1.Bf2! (2.A,B,C,D#) Bxf2/Qxf2/b6+ 2.Rc1/Rc3/Sxb6#.

2<sup>nd</sup> Honorable Mention: nr 11 Harri Hurme, Espoo. One of the few entries showing the required theme in secondary play only. As such, secondary Fleck involving bR with four secondary threats has of course been shown before (for instance by O. Strerath as early as in 1948), but extra flavor is given by two changed mates and some

2. kunniamaininta: nro 11 Harri Hurme, Espoo

Yksi harvoista tehtävistä, joissa teema esiintyy vain toiseen asteen pelissä. Sekundaarinen Fleck, jossa toisen asteen asteen uharit synnyttää mT, on tietysti esitetty aikaisemmin, esimerkiksi O. Sterath jo vuonna 1948, mutta kaksi matinmuutosta sekä esipelin ja ratkaisun väliset lisämuunnelmat – joita valitettavasti ei korosteta houkutuksella – antavat tehtävälle ylimääräistä maustetta, ja lisäksi shakkaukselle altistava alkusiirto on hyvä. Jotkut voivat pitää parempana *valkeaa* sotilasta e3:ssa, joka mahdollistaisi siirron 1.-Txe3, nythän mT:n yhdentekävä siirto on pelkästään virtuaalinen, mutta itselläni ei ole asiasta vankkaa mielipidettä.

\*1.- Rc8,Rf5/Rg8/Td5,Tg5/Te4 2.Dxg6/Dxc6/Tf6/Dxe4# **1.Dh2!** (2.Dxe5#) T~/Td5/Tf5/Tg5+/Te4 2.Tf6,Rd8,Rg5, Dd6/Tf6/Rd8/Rxg5/Dd6#.

3. kunniamaininta: nro 7 Mikael Grönroos, Vaasa

Pseudo-vapaa Fleck sekä ensimmäisen että toiseen asteen pelissä Erinomainen taloudellisuus, etenkin ottaen huomioon toisen ja kolmannen vaiheen, jotka luovat 3x2-Zagorujkon kahdella lisämuutoksella siirtoon 1.-g5 (vaikka 2.De5# toistuukin). Minun oli valittava tämän ja tehtävän nro 18 välillä, sillä molemmat ovat saman laatijan työtä ja sekundaarimatit ovat identtiset. En voinut palkita molempia tehtäviä tämän omalaatuisen edeltäjätapauksen vuoksi. Päädyin sijoittamaan tämän tehtävän alemmas, koska toinen ja kolmas vaihe eivät ole temaattisia, houkutuksessa ei eritellä uhkausta 2.dxc5# ja torjunta 1.-Lxb4! toistuu.

\*1.- Th5 2.Dxg6# [1.d4? (2.Dxc5,dxc5#) Dxb8/Th5 2.Dxc5/Dxg6#, 1.- Lxb4!] 1.Dc3? (2.Df6,De5#) Th5/g5,Dxb8 2.Df6/De5#, 1.- Lxb4! **1.Dc4!** (2.De6,Df4/Dd5#) Th5/Dxb8/g5 2.De6/Df4/Dd5# 1.- L~ /Lb6/Le3/Lxb4 2.Dc6A,Dxc7B,Lxc7C/A/B/C#.

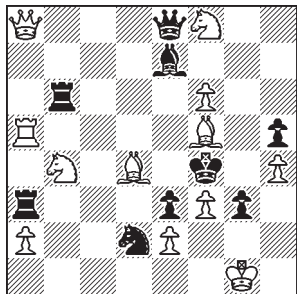
*added play between the set (unfortunately not underlined by a try) and actual play, and the check-provoking key is good. Some would prefer wPe3, allowing 1.- Rxe3, since now the random move of bR is purely virtual, but I do not have a strong opinion about that.*

\*1.- Sc8,Sf5/Sg8/Rd5,Rg5/Re4 2.Qxg6/Qxc6/Rf6/Qxe4# **1.Qh2!** (2.Qxe5#) R~/Rd5/Rf5/Rg5+/Re4 2.Rf6,Sd8,Sg5,Qd6/Rf6/Sd8/Sxg5/Qd6#.

*3<sup>rd</sup> Honorable Mention: nr. 7 Mikael Grönroos, Vaasa. Pseudo-free Fleck in both primary and secondary play. Economy is excellent, especially considering that there is a second and third phase that extend this problem into a 3x2 Zagoruyko with two additional changes to 1.-g5 (although 2.Qe5# is repeated). In ranking I had to make a choice between this problem and nr 18, since they are composed by the same author, and the mates of the secondary play are identical. I could not give prize to both entries owing to a peculiar case of self-anticipation. The scales were tipped against this work, because the second and third phases are not thematic, in the try 1.d4? the threat 2.dxc5# is not separated, and the refutation 1.- Bxb4! is repeated.*

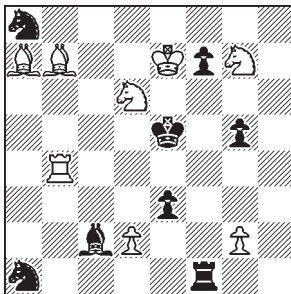
\*1.- Rh5 2.Qxg6# [1.d4? (2.Qxc5,dxc5#) Qxb8/Rh5 2.Qxc5/Qxg6#, 1.- Bxb4!] 1.Qc3? (2.Qf6,Qe5#) Rh5/g5,Qxb8 2.Qf6/Qe5#, 1.- Bxb4! **1.Qc4!** (2.Qe6,Qf4/Qd5#) Rh5/Qxb8/g5 2.Qe6/Qf4/Qd5# 1.- B~/Bb6/Be3/Bxb4 2.Qc6A,Qxc7B,Bxc7C/A/B/C#.

4. kunniamaininta /  
4th Honorable Mention  
Jorma Paavilainen, Espoo



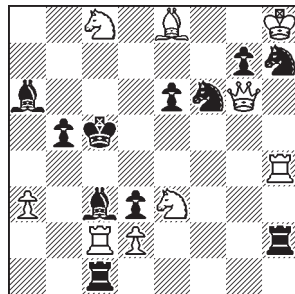
2# 12+9

5. kunniamaininta /  
5th Honorable Mention  
Vasil Djatshuk (UKR)



2# 8+8

1. maininta /  
1st Commendation  
Mikael Grönroos, Vaasa



2# 9+11

4. kunniamaininta: nro 30 Jorma Paavilainen, Espoo

Tuttu perikriittinen koneisto, tällä kertaa vapaassa Karlström-Fleckissä. Vaikka aluksi tehtävä näyttää tarjoavan niukasti uutta, avoin asema ja hyvä tilankäytön taloudellisuus on minusta hyvin miellyttävää. Lisäksi jokainen houkutus antaa mustalle ylimääräisen puolustuksen, joka yrittää hyödyntää vL:n siirtymisen kriittisen ruudun yli siirtymällä tälle ruudulle, mutta se ei riitä, toisin kuin saman nappulan siirtyminen toiselle ruudulle katkoen vT:a (säälä, että 1.-Txa5! on lyönti, mutta lauta on liian pieni!). 1.Le4? Rxf3! on mukava lisä, vaikka 1.-Rxf3! on itse asiassa ylimääräinen torjunta, sillä kolmea täystorjuntaa enempiä ei saisi olla. Olen taipuvainen tinkimään tästä vaatimuksesta, sillä puolustus antaa yhden lisämotiivin vD:n olemassaololle, toinen on 1.Lb1?n jälkeen 1.-Re4, Rxb1 2.D(x)e4. Muita valkeita nappuloita käytetään paljon tehokkaammin.

1.Lh7? (2.Tf5A, Rd5B, Le5C#) Dg6 2.Rxg6#, 1.- Db5! 1.Lb1? (2.A,B,C#) Td3 2.Rxd3#, 1.- Txa5! 1.Lc8? (2.A,B,C#) Te6 2.Rxe6#, 1.- Tb5! 1.Le4? Rxf3+! 1.Lg4? hxg4! 1.Lh3! (2.A,B,C#) Lxb4/Lc5/g2 2.A/B/C# 1.- Db5/ Txa5/Tb5/Rxf3+ 2.Rg6/Rd3/Re6/Dxf3#.

5. kunniamaininta: nro 10 Vasil Djatshuk (UKR)

Hyvin temaattinen esitys, Hannelius syk-lisin moniuhin osittaisessa Fleckissä. Tämä

4th Honorable Mention: nr.30 Jorma Paavilainen, Espoo. A familiar mechanism to create pericritical play, this time in the context of partial Karlstroem-Fleck. Although, at first glance, there seems to be little new, I find the open setting with good economy of space very pleasing. Furthermore, each try gives black an extra defence which tries to exploit wB's crossing of a critical square by moving onto it but proves insufficient, whereas the same piece refutes the try by moving to another square, shutting off wR (a pity, though, that 1.- Rxa5! is a capture, but the board is too small!). 1.Be4? Sxf3+! is a nice addition, although 1.- Sxf3+, is, strictly speaking, a superfluous defence, because there should be no more than three total defences. Here I am inclined to ignore that, since the move gives one more justification to the existence of wQ on the board, the other being 1.- Se4, Sxb1 2.Q[x]e4# after 1.Bb1?. A much better use is made of other white pieces.

1.Bh7? (2.Rf5A, Sd5B, Be5C#) Qg6 2.Sxg6#, 1.- Qb5! 1.Bb1? (2.A,B,C#) Rd3 2.Sxd3#, 1.- Rxa5! 1.Bc8? (2.A,B,C#) Re6 2.Sxe6#, 1.- Rb5! 1.Be4? Sxf3+! 1.Bg4? hxg4! 1.Bh3! (2.A,B,C#) Bxb4/Bc5/g2 2.A/B/C# 1.- Qb5/Rxa5/Rb5/Sxf3+ 2.Sg6/Sd3/Se6/Qxf3#.

5th Honorable Mention: nr. 10 Vasil Djatshuk (UKR). A highly thematic entry showing Hannelius with cyclic multiple threats

olisi voinut olla palkintotehtävä viitisentoista vuotta sitten, vaikka Zappas esitti teeman viidellä teemauhkauksella jo vuonna 1987 ja Ruhlis neljällä uhkauksella vuonna 1970. Tämä tehtävä on se silti hyvin miellyttävä ja yhdessä tai useassa mielessä edellisiä tehtäviä parempi: hyvä materiaalin- ja tilankäytön taloudellisuus, avoin asema, eri alkusiirtonappuloilla tehdyt vaihtelevat houkutukset joka vaiheessa jne. Oikean alkusiirron tekevä nappula on toki poissa pelistä, mutta onneksi se on vaatimaton sotilas. Sivumennen ja ehkä epäoleellisesti: jos mustan sotilaan siirto, esimerkiksi 1.-b6, sallisi matin 2.d4#, niin tehtävä esittäisi lisäksi Balbo-teeman neljässä muunnelmassa!

1.Tg4? (2.d4A,Ld4B,Rc4C#) Tf4(d)!  
 1.dxe3? (2.B,C,Tb5D#) Rb6(a)! 1.Lxe3?  
 (2.C,D,A#) Ld3(b)! 1.Rh5? (2.D,A,B#)  
 Rb3(c)! **1.g3!** (2.A,B,C,D#) 1.- Rb6(a)  
 2.d4A# 1.- Ld3(b) 2.Ld4B# 1.- Rb3(c)  
 2.Rc4C# 1.- Tf4(d) 2.Tb5D#.

1. maininta: nro 24 Mikael Grönroos, Vaasa

Toinen osittainen oman tehtävän edeltäjätapaus, jossa käytetään osaa tehtävän 11 rakenteesta ja esitetään tehtävästä 18 tuttua muutospeliä, mutta oleellisin eroin. Molemmat vaiheet ovat valitettavasti vapaa-ta Fleckiä (esimerkiksi 1.-Rg4 and 1.-Rd7 sallivat kaksi kolmesta uhkamattista ja tehtävässä on täysin uusia epätemaattisia lisämattia 1.-b4 2.axb4#, 1.-Lb7 2.Dxb5# ja 1.-cT~1 2.Txc3#) ja matinmuutoksia on vain kaksi. On kuitenkin hauskaa, että ratkaisussa kuningatar uhkaa kolmea mattia 7. riviltä, sekundaarisessa pelissä se tekee kolme mattia pitkää viistoriviä pitkin ja ihan pikkuisen harmittavasti kuningatar uhkaa houkutuksessa vain *kahta* mattia d-linjalta! Pitäisin parempana rakennetta -vsd2, -mTh2 ja msd3?d2 (8+12), sillä mahdollisuus 1.-d1R 2.Dd4/Dd6# on nyt epäoleellinen.

1.Dxd3? (2.Dd6,Dd4,Dxc3#) Txb4,Txc2/  
 Lxc8/Txd2,Rxe8 2.Dd6/Dd4/Dxc3#, 1.- Re4!  
**1.Dxg7!** (2.Da7,Dc7,De7#) Txb4/Lxc8/Lb7  
 2.Da7/Dc7/De7# 1.- fR~ /Rxe8,Rd7,Rg4/  
 Rd5/Re4 2.Dxc3/Dd4/De5#.

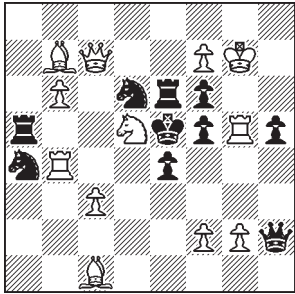
*in partial Fleck. This might have been a prize-winner some fifteen years ago, although the theme was shown with five thematic threats already in 1987 by Zappas, and with four as early as in 1970 by Rukhlis. However, this rendering is still very appealing and in one or several respects superior to the predecessors: good economy of force and space, open setting, varied tries with a different unit making the key in each phase, and so on. Of course the unit that makes the correct key is out-of-play, but fortunately it is a humble Pawn. By the way, this may be irrelevant, but if 2.d4# were allowed by a move of a bP (say 1.-b6), the problem would, in addition, show Balbo Theme in four variations!*

1.Rg4? (2.d4A,Bd4B,Sc4C#) Rf4(d)!  
 1.dxe3? (2.B,C,Rb5D#) Sb6(a)! 1.Bxe3?  
 (2.C,D,A#) Bd3(b)! 1.Sh5? (2.D,A,B#)  
 Sb3(c)! **1.g3!** (2.A,B,C,D#) 1.- Sb6(a)  
 2.d4A# 1.- Bd3(b) 2.Bd4B# 1.- Sb3(c)  
 2.Sc4C# 1.- Rf4(d) 2.Rb5D#.

*1<sup>st</sup> Commendation: nr. 24 Mikael Grönroos, Vaasa. This entry is another case of partial self-anticipation, exploiting some of the matrix of 11, this time the whole showing changed play seen in nr 18, but with essential differences. Both phases are, unfortunately, free Fleck (for instance 1.- Sg4 and 1.- Sd7 allow two of the threat mates, and there are completely new unthematic superfluous mates 1.- b4 2.axb4#, 1.- Bb7 2.Qxb5# and 1.- cR~1 2.Rxc3#), and there are only two changed mates. It raises a smile, though, that in the actual play Q threatens three mates along the 7<sup>th</sup> rank, in the secondary play Q mates three times along the long diagonal, and it is just slightly annoying that in the try Q threatens only two mates along the d-file! As for the setting, I would prefer -wPd2, -bRh2 and bPd3?d2 (8+12), since the possibility 1.-d1S 2.Qd4,Qd6# is now irrelevant.*

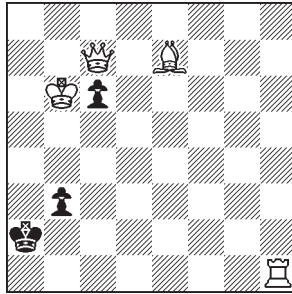
1.Qxd3? (2.Qd6,Qd4,Qxc3#) Rxh4,Rxc2/  
 Bxc8/Rxd2,Sxe8 2.Qd6/Qd4/Qxc3#, 1.-  
 Se4! **1.Qxg7!** (2.Qa7,Qc7,Qe7#) Rxh4/  
 Bxc8/Bb7 2.Qa7/Qc7/Qe7# 1.- fS~ /  
 Sxe8,Sd7,Sg4/Sd5/Se4 2.Qxc3/Qd4/Qe5#.

2. maininta /  
2<sup>nd</sup> Commendation  
Lars Larsen (DEN)



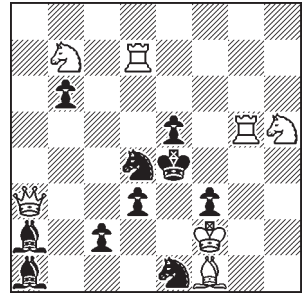
2# 12+10

3. maininta /  
3<sup>rd</sup> Commendation  
Aleksander Tyunin (RUS)



2# 4+3

4. maininta /  
4<sup>th</sup> Commendation  
Aleksander Varinski (BLR)



2# 7+10

a) kuvio b) sc6-d5 c) sc6-d4

2. maininta: nro 33 Lars Larsen (DEN)

Vapaa Fleck, kolme matinmuutosta esipelin ja ratkaisun väliillä ja hyvä pakoruudun antava alkusiirto, jossa pakoruudun käyttäminen johtaa lisämattiin duaalinvältoihin. Lisähoukutusket, etenkin osittain temaattinen 1.Re7? ffg5!, ovat miellyttäviä. On suuri sääli, että alkusiirron jälkeen vD on vain "iso lähetti".

\*1.- Te7/Te8/Dxg2, Df4/Rxc3 2. Dxe7/fxe8D/L[x]f4/Dxc3# 1. Re7/Rxf6/f8R/Le3? ffg5/Rc5/Te8/Txd5! **1.Re3!** (2. Txe4/Rc4/Txf5#) 1.-eT~ /Dxg2, Df4/Rxc3 2. Txe4/Rc4/Txf5# 1.- Kf4 2. Rg4# [Rc4?].

3. maininta: nro 1 Aleksander Tyunin (RUS)

Tietysti kaikki alkusiirrot ottavat pakoruudun, tietysti yhtään mattia ei eritellä, tietysti vain muoto c) on temaattinen, mutta mahtaako olla muuta tapaa esittää minatyöryssä peräti seitsemän matinmuutosta siirtoon 1.-b2 ja kaksi siirtoon 1.-Kb2!

a) 1.Lb4? b2/Kb2 2.Df7/Dh2#, 1.- c5!  
1.Dd8? b2/Kb2 2.Dg8/Dd2#  
1.Lc5? b2 2.Df7#, 1.- Kb2!  
1.Dh2+? b2!  
**1.De5!** (2.Da1, Ta1#) b2 2.De6#  
b) 1.Df4? b2 2.Da4#, 1.- d4!  
1.De5? (2.Da1, Ta1#) b2 2.Dxd5#, 1.- d4!  
**1.Dc3!** (2.Da1, Ta1#) 1.- b2!  
c) **1.Dc1!** (2.Da1, Db1, Da3#) b2 2.Dc4#.

2<sup>nd</sup> Commendation: nr. 33 Lars Larsen (DEN). Free Fleck with three changed mates from set to actual play and a good flight-giving key, the exploitation of the flight leading to an additional mate with dual avoidance. Additional tries, especially the semi-thematic 1.Se7? ffg5!, are pleasing. It is a great pity that in the post-key play wQ is merely "a fat Bishop".

\*1.- Re7/Re8/Qxg2, Qf4/Sxc3 2. Qxe7/fxe8Q/B[x]f4/Qxc3# 1. Se7/Sxf6/f8S/Be3? ffg5/Sc5/Re8/Rxd5! **1.Se3!** (2. Rxe4/Sc4/Rxf5#) 1.-eR~ /Qxg2, Qf4/Sxc3 2. Rxe4/Sc4/Rxf5# 1.- Kf4 2. Sg4# [Sc4?].

3<sup>rd</sup> Commendation: nr 1 Aleksander Tyunin (RUS). Of course all keys take a flight, of course no mates are separated, of course the part c) is the only thematic one, but I wonder if there is any other way to produce no less than seven changed mates to 1.-b2 and two to 1.- Kb2 in miniature!

a) 1.Bb4? b2/Kb2 2.Qf7/Qh2#, 1.- c5!  
1.Qd8? b2/Kb2 2.Qg8/Qd2# 1.Bc5? b2  
2.Qf7#, 1.- Kb2! 1.Qh2+? b2! **1.Qe5!**  
(2.Qa1, Ra1#) b2 2.Qe6# b) 1.Qf4? b2  
2.Qa4#, 1.- d4! 1.Qe5? (2.Qa1, Ra1#) b2  
2.Qxd5#, 1.- d4! **1.Qc3!** (2.Qa1, Ra1#) 1.-  
b2! c) **1.Qc1!** (2.Qa1, Qb1, Qa3#) b2 2.Qc4#.

4. maininta: nro 12 Aleksander Varinski (BLR)

Kuten edellisessäkin tehtävässä, kaksois- ja moniuhkaukset ovat tavallaan teknisiä välineitä ja myönnytyksiä taktisten keinojen taloudelliselle käytölle. Tässä uhkaukset sallivat laatijan esittää hämmästyttävän voimannäytteen: vD:lla on seitsemän houkutusta, jotka torjutaan La2:n, Rd4:n tai kerran sd3:n siirroilla. Jokainen torjunta perustuu siihen, että joka linjan, jota vD yrittää hyödyntää joko välittömästi tai mustan puolustuksen jälkeen, katkaisee musta napula. Houkutusia voidaan sanoa perikriittisiksi, vaikka kriittiset ruudut tai linjat muuttuvat houkutuksesta toiseen. Toinen teemanimike voisi olla kaksinkamppailu, vaikka kuningattaren vastustajakin vaihtuu houkutuksesta toiseen. Tehtävässä on muutama matinmuutos, etenkin siirtoon 1.-dR~, triviaali puolustuksenmuutos, ja jotkut uhkaukset esiintyvät uudelleen mattisirtoina tai päinvastoin. Vaikka näistä piirteistä puuttuikin systematiikka, niin ne kuitenkin nostavat tehtävän tylsästä ennätyksestä taide tehtävän luokkaan. Taloudellisuus ilman valkeita sotilaita olisi melko hyvä, mutta vLf1:n osa on hyvin vähäinen.

1.Da5? (2.Dxe5A,Txe5B,Rd6C#) dR~/bxa5  
2.Dxe1/Rc5#, 1.- Re2! 1.Dd6? (2.A,B#) dR~  
2.Dg6#, 1.- Re6! 1.De7? (2.A,B#) dR~  
2.Dh7#, 1.- Le6! 1.Df8? (2.Rg3,Tg4#) Re2  
2.Df5#, 1.- Lf7! 1.Da8? (2.Rc5,Rd6#) Ld5  
2.Rd6#, 1.- Rc6! 1.Dxa2? (2.Dd5,Rd6#)  
Rb3! 1.Dc1? (2.De3,Rg3,Rf6#) d2! **1.Dc5!**  
(2.A,B,C#) 1.- Rb5/bxc5/Rf5 2.De3/Rxc5/  
Tg4#.

5. maininta: nro 3 Marko Ylijoki, Jyväskylä

Ojanen-teemassa moniuhkauksella ei määritelmän mukaisesti ole muuta tehtävää kuin pysyä virtuaalisena! Kuitenkaan minusta pseudo-vapaat mustan siirrot, jotka sallivat kaikki uhkamattit, eivät sovi liikaa teeman henkeä vastaan. Tämän tehtävän houkutusvaiheessa on kolme uhkausta, kolme epätemaattista "puolustusta", jotka sallivat kaikki uhkaukset, ja kolme teemapuolustusta, joita seuraa kolme täysin uutta mattia. Minua tämä aritmeettinen yhtenäisyys huvittaa! Tämä olisi toki yksinään liian vähän, mutta niukkaakaan materiaaliin

*4<sup>th</sup> Commendation: nr. 12 Aleksander Varinski (BLR). Here, like in the previous problem, the double and multiple threats are a kind of technical device and a concession to the economy of tactical means. In this case they enable the composer to realize an amazing tour de force: wQ has seven tries which are refuted by bBa2 or bSd4, once by bPd3, each refutation based on the fact that every line wQ is trying to exploit, either immediately or after black's defence, is cut by a black unit. Tries can be called pericritical, although the critical squares or lines change from one try to another. Another thematic label might be a duel, Q's adversary, too, changing from one phase to another. There are a few changed mates, notably to 1.- dS~, a trivial mate transference, some threats re-appearing as mates, or vice versa, and these features, even if somewhat lacking systematic pattern, raise this problem from a dull task into an artistic chess problem. Economy with no wPs would be fairly good, but the role of wBf1 is very weak.*

1.Qa5? (2.Qxe5A,Rxe5B,Sd6C#) dS~/bxa5  
2.Qxe1/Sc5#, 1.- Se2! 1.Qd6? (2.A,B#) dS~  
2.Qg6#, 1.- Se6! 1.Qe7? (2.A,B#) dS~  
2.Qh7#, 1.- Be6! 1.Qf8? (2.Sg3,Rg4#) Se2  
2.Qf5#, 1.- Bf7! 1.Qa8? (2.Sc5,Sd6#) Bd5  
2.Sd6#, 1.- Sc6! 1.Qxa2? (2.Dd5,Sd6#)  
Sb3! 1.Qc1? (2.Qe3,Sg3,Sf6#) d2! **1.Qc5!**  
(2.A,B,C#) 1.- Sb5/bxc5/Sf5 2.Qe3/Sxc5/  
Rg4#.

*5<sup>th</sup> Commendation: nr. 3 Marko Ylijoki, Jyväskylä. In Ojanen Theme a multiple threat has, inherently, no other function than to remain permanently virtual! Yet I think pseudo-free black moves that allow all threat mates do not conflict with the spirit of the theme too much. Here we have, in the try phase, three threats, three unthematic "defences" that allow all of them, and three thematic defences forcing three completely new mates. I find this arithmetic coherence amusing! Surely, this would be too thin alone, but, considered the slender force employed, there is a lot of changed play, in fact almost a Zagoruyko. The correct key, compared to 1.Qe5?, is nice in that it attacks bK from a distance. However, a battery*

nähdessä tehtävässä on paljon muutospelejä, itse asiassa melkein Zagorujko. Oikea alkusiirto, verrattuna siirtoon 1.De5?, on siinä mielessä hyvä, että se hyökkää kaukaa mK:n kimppuun. Kuitenkin teeman esittäminen patterin avulla on vähäarvoisempaa kuin suoraan matein, ja patterikoneisto, jossa on mustan ”pikku-Pickaninny”, ei ole uutta tämän teeman yhteydessä. Lisäksi houkutuksessa mahdollisuus 1.-c3 (estää sivuratkaisun 1.Db8) on temaattinen virhe, sillä se lisää epätemaattiset matit 2.Lb3, La2#. Siksi pidän parempana rakennetta +vsb3 ja msc4->b5 (6+5).

1.De5? (2.Lf7,Ld5,Lxc4#) d6/d5/dxe6  
 2.Dxg7/Lc8/Dxe6#, 1.- Lc7! **1.Dd2!**  
 (2.Dxd7#) d6/d5/dxe6 2.Dg5/Db4/Dxd8#.

Kiitän sydämellisesti kaikkia osallistujia heidän panoksestaan tähän kilpailuun ja onnittelen sijoittuneiden tehtävien laatijoita! Kiitän myös Suomen Tehtäväniekat ry:tä, joka omalla tuellaan teki tämän kilpailun mahdolliseksi.

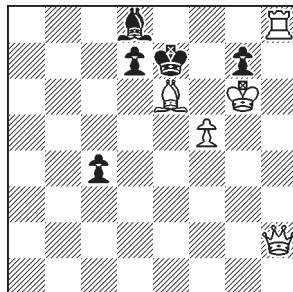
Tampere, marraskuun 16, 2006

Kari Valtonen  
 Kv. tehtävätuomari

Valitusaika on kolme kuukautta tämän lehden päiväyksestä, huomautukset tuomioon luottamusmies Teppo Mäntälle, Vanhakoiviston tie 7 as. 17, 28360 Pori.

*The award is open for claims three months after publication. Claims should be sent to Teppo Mänttä, Vanhakoiviston tie 7 as. 17, FIN-28360 Pori, Finland*

5. maininta /  
 5<sup>th</sup> Commendation  
 Marko Ylijoki, Jyväskylä



2#

5+5

*rendering of the theme is of lower order, and the battery mechanism with "reduced Pickaninny" is not new in this thematic context. Furthermore, in the try the possibility of 1.- c3 (needed to stop a cook 1.Qb8) is a thematic error, since it adds non-thematic mates 2.Bb3,Ba2#. Therefore, I prefer +wPb3 and bPc4->b5 (6+5). \*1.- d6 2.Qh4# 1.Qe5? (2.Bf7,Bd5,Bxc4#) d6/d5/dxe6 2.Qxg7/Bc8/Qxe6#, 1.- Bc7! **1.Qd2!** (2.Qxd7#) d6/d5/dxe6 2.Qg5/Qb4/Qxd8#.*

*I sincerely thank all participants for their contributions to this tourney and congratulate the composers of the honored problems! I also thank The Finnish Problemists' Association which provided the means to make this tourney possible.*

Tampere, November 16<sup>th</sup>, 2006

Kari Valtoneni  
 FIDE International Judge  
 for Chess Composition

## Mark Dvoretzki 60 JT

Lopputehtäville, ei teemavaatimusta. Tuomarit Mark Dvoretzki ja Oleg Pervakov.

Palkinnot yhteensä 1500 USD: 1. palkinto 500 USD, 2. palkinto 300 USD, 3. palkinto 200 USD 4. palkinto 100 USD, 5. palkinto 50 USD.

Tehtävät kahtena kappaleena luottamusmiehelle 1.8.2007 mennessä:

Oleg V. Pervakov, St. Rjabinovaja, dom 4, kv. 63, 121471 Moscow, Russia  
 oper60@inbox.ru

## Kauko Virtanen 75 vuotta

Joulupäivänä 1931 Hauholla syntynyt ja tätä nykyä Ylöjärvellä asuva Kauko Virtanen oppi shakkipelin 14-vuotiaana. Ensimmäinen shakkitehtävä (2#) ilmestyi 22.4.1951 Suomen Sosialidemokraatissa, jonka shakkipalsta oli myös antanut ensikimmokkeen tehtäväshakkiin.

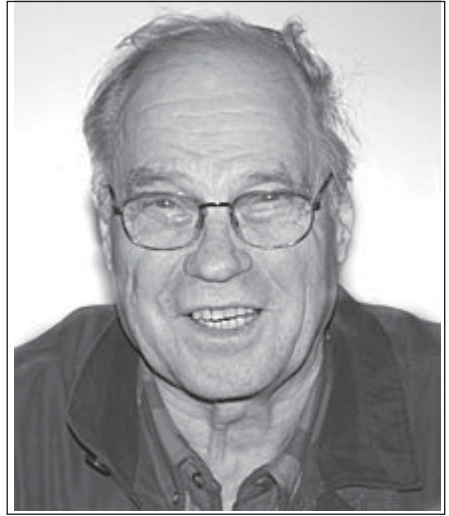
Kaukon shakkiharrastus on ollut monipuolista. Lähipelaajana hän on 1. luokan pelaaja, kirjeshakistina mestariehdokas, ja tehtäväshakissa hänelle myönnettiin tehtävämestarin arvo 25. suomalaisena vuonna 1999.

Tehtäväshakissa menestystä on tullutkin eniten. Sijoituksia kansainvälisissä laadintakilpailuissa on jo 1950-luvun lopulta, läpimurtona 1.-2. palkinto BABY TT:ssa 1959 ja ehdottomana huipentumana 1. sija 1. kv. joukkuelaadintakilpailun (WCCT) apumattiryhmässä 1975. Albumeissa tehtäviä on kaksi. Osoituksena asiantuntevuudesta ovat lisäksi kansallisen tehtävätuomarin arvo 1979 (alueina 2- ja 3#) ja vastaava kv. arvo 1984 (2#).

Shakin hopeinen ansiomerkki Kaukolle myönnettiin vuonna 1985 toki muistakin kuin tehtäväshakkiansioista. Erityisen merkittävä on ollut hänen panoksensa koululaishakin edistämisessä. Kauko oli ennen Tampereella 1980 pidettyjä Koulun XVI Suurjuhlia esittänyt tapahtuman ohjelmaan shakkia, ja hän saikin järjestettäväkseen juhlien shakkiosuuden, johon kuului myös ratkaisukilpailu. Pelishakki ja shakkitehtävien ratkaiseminen ovatkin sittemmin kuuluneet joka viides vuosi järjestettävän tapahtuman vakio-ohjelmistoon.

Kauko on myös osallistunut koululaisten SM-kilpailujen järjestämiseen ja opettajana hän innosti koulunsa oppilaita harrastuksen pariin esimerkiksi vetämällä shakkikerhoja aina eläkkeelle jäämiseensä asti 1991. Kauko murehtiikin, että kerhoja ei lamasta lähtien säästösyistä ole enää ollut.

Vaikka Kaukolla on laadintamenessytystä, joka on saanut ansaitsemaansa julkisuutta ainakin tehtäväniekkojen pienessä piirissä, mielestäni hän on tehtäväshakin harrastajaksi poikkeuksellisen sosiaalisen ja vastuuhakuisena ihmisenä ennen



kaikkea innostaja, järjestömies ja organisoija, jonka kaltaisista on aina huutava puute ja joiden työstä ei otsikoita revitä. Kauko on mm. hoitanut ST:n tilejä vuodesta 1982; kuinkahan moni enää suostuisi moiseen työmäärään palkkiotta? Toivottavasti tähän kysymykseen ei tarvitse hakea vastausta kovin pian.

Paitsi em. koululaisten ratkaisukilpailuja Kauko on vastannut myös useiden ratkaisukilpailujen järjestämisestä aina aikuisten SM-tasollakin, mukaan lukien vanhamuotoiset ja nyttemmin haudatut ratkaisijamestaruuskilpailut.

Lähes paljasjalkaisena tamperelaisena en malta olla tässä yhteydessä korostamatta Kaukon työpanosta Tampereen tehtäväkongressin jälkimainingeissa marraskuussa 1967 synnytytetyssä Pirkanmaan Shakkitehtäväkerhossa, jonka perustajajäsenistä enää hän on aktiivisesti mukana. Tai sihteerinä enemmänkin kuin "on mukana": kun kerhon aktiivien määrä notkahti kymmenkunta vuotta sitten, on mahdollista, että kuukausitapaamiseen ei olisi paikalle sihteerä lukuunottamatta tullut ketään, ellei hän olisi paria päivää aikaisemmin soittanut jokaiselle potentiaaliselle saapujalle.

Lankapuhelimet ovat vähitellen vaihtuneet mobiililiittymiin, ja vaikka nyt näyttää vireämmältä, Kaukon puhelinsoitto tulee silti! Myös sille, joka kävi tehtävällässä vii-

meksi kolmisen vuotta sitten. Varmasti Kaukolle(kin) on tuottanut erityistä iloa muutamien tamperelaispelaajien tulo mukaan kerhoiltoihin. Hän on seurannut läheltä suomalaista tehtäväshakkielämää jo puoli vuosisataa ja muistaa hyvin myös niitä aikoja, jolloin kuilu pelaajien ja tehtäväharrastajien välillä ei ollut aivan niin syvältä näyttävä kuin nyt.

Kaukolla onkin suomalaisesta – ja kansainvälisestä – tehtäväshakista paljon sitä ns. hiljaista tietoa, jota hän onneksi yhä jakaa ainakin meille pirkanmaalaisille. (Tehtävä)shakista kirjoittaminen hiukan laajemmalle yleisölle on valitettavasti jäänyt viime vuosina vähemmälle. Shakkipalstoja on ilmestynyt aiemmin *Uudenmaan Sanomissa* 1960-2, *Keskisuomalaisessa* 1963-76 ja *Suomen Kuvalehdessä* 1976-9. Viime mainitut on onneksi koostettu yhteen niteeseen teokseen *Musta ratsupyörä* (Suomen Shakkikustannus: Helsinki 2003), eivät ainoastaan muistoksi menneiltä ajoilta, jolloin shakkikin vielä kelpasi laatulehden palstoille, vaan myös houkuttelemaan tehtäväharrastuksemme pariin uusia ihmisiä – niin kuin Kaukon palstat tekivät ilmestyessään.

Pirkanmaan Shakkitehtäväkerhosta ja julkaisutoiminnasta puhuttaessa ei muuten saa unohtaa, että Kauko on 30 vuoden ajan osallistunut *Suomen Shakin* tehtäväshakkipalstan toimittamiseen, kymmenkunta vuotta ensipainostoitajana ja muulloinkin eri tavoin, mm. kirjoitelmilla.

Olen tietoisesti rajannut Kaukon esitellyn shakkiin, erityisesti tehtäväshakkiin. Kaukon tuntevat ja hänen tekstiään lukevat tietävät kuitenkin, että fakki-idiootin viitta ei hänelle istu. Jotta kirjoitukseni ei venyisi loputtomiin, viittaan vain edellä mainittuun *Mustaan ratsupyörään*. Lukekaa sitä!

Vaikka tämän syntymäpäiväkirjoituksen verbit ovat enimmäkseen imperfektissä ja perfektissä, Kauko *is still going strong*. Onneksi olkoon, Kauko, ja kiitos siitä, että soitit minulle silloin ensimmäisen kerran syksyllä 1979!

Kari Valtonen

## **Musta ratsupyörä**

Vuoden 2003 lopulla ilmestyi Kauko Virtasen teos *Musta ratsupyörä*. Kirjan alaotsikko on ”Suomen Kuvalehden shakkipalstat vuosina 1976-1979”.

Kirjassa ovat Suomen Kuvalehdessä julkaistut palstat, lisäksi perustiedot tehtäväshakista ja katsaus Kauko Virtasen tehtäväshakkiuraan.

Kirja on Suomen Tehtäväniekat ry:n julkaisema ja sen kustantaja on Suomen Shakkikustannus Oy. 195 sivulla on palstojen lisäksi lyhyet esittelyt niin tehtäväshakista kuin Kaukostakin, lisäksi 15 valokuvaa kirjoittajan tehtäväshakkiuran varrelta. Hieno teos, joka kannattaa hankkia!

Kirja on saatavana ST:n tehtävällöissa Helsingissä ja Tampereella. Sen hinta ST:n kautta on 15 • (+ postikulut), tilaukset puheenjohtajalle tai taloudenhoitajalle, yhteystiedot 2. kansisivulla.

## **Kauko Virtanen 75 JT**

Kansallinen tehtävämestari Kauko Virtanen täyttää 25.12.2006 75 vuotta. ST julistaa kansallisen Kauko Virtasen 75-vuotisjuhlalaadintakilpailun.

Kilpailun teema on sama kuin ST:n syyspäivien 2006 pikalaadintateema: tehtävän ratkaisun jossakin vaiheessa nappula lyödään tietyltä ruudulta, ratkaisun loppuasemassa tällä ruudulla on samanvärinen ja -laatuinen nappula. Teeman voi toteuttaa ratkaisun sijasta tai ohella myös houkutusissa ja/tai esipelissä. Sallittuja tehtävätyyppejä ovat oikeaoppiset mattitehtävät, apumatit ja itsematit.

Teemaesimerkkejä ovat tässä lehdesä olevat Mikael Grönroosin ja Kari Valtonen omistustehtävä Kaukolle sekä Hannu Harkolan a#2 ensipainososastossa.

Tehtävät luottamusmiehelle viimeistään 31.8.2007: Kari Valtonen, Hämeenpuisto 17-19 B 23, 33210 Tampere. Tuomari on Kauko Virtanen, palkinnot: 1. palkinto 100 EUR, 2. palkinto 60 EUR, 3. palkinto 40 EUR.

## Unto Heinonen 60 JT

Suomen ensimmäinen ja pohjoismaiden toinen laadinnan suurmestari Unto Heinonen täyttää 60 vuotta 25.12.2006. ST järjestää merkkipäivän kunniaksi kansainvälisen laadintakilpailun kolmen siirron apumateille kahdessa ryhmässä:

a) Ortodoksiset apumatit

b) Satutehtävät, joissa voi käyttää satunappuloita ja/tai satuehtoa. Sallittuja satunappuloita ovat heinäsirikka ja aituri, sallittuja satuehtoja Madrasi, Kirke tai Antikirke.

Tehtävässä on oltava vähintään vaihtelma ja ratkaisu, kaksi ratkaisua tai kaksi muotoa. Useat ratkaisut ja muodot hyväksytään, ei kuitenkaan nollamuotoa.

Teema: Kolmen siirron apumatissa mustan viimeinen siirto on shakkaus. Valkea tekee matin lyömättä shakkaavaa nappulaa.

Tehtävät on lähetettävä viimeistään 30.11.2007 luottamusmiehelle: Neal Turner, Vanha Hämeenkylläntie 26 A, 00390 Helsinki, tai sähköpostilla: nealturnerfinland@hotmail.com.

Kilpailun tuomitsee juhlija, kummassakin ryhmässä raha- ja kirjapalkinnot.

*To celebrate the 60th birthday of Grandmaster in Composition Unto Heinonen, Suomen Tehtäväniekat announces an international composing competition for helpmates in three moves. There are two groups:*

a) *Orthodox helpmates*

b) *Fairy helpmates with fairy pieces and/or fairy conditions. The allowed fairy pieces are Grasshopper and Nightrider, of fairy conditions Madrasi, Circe or Anti-Circe are allowed.*

*There must be at least set play and solution, two solutions or two parts (twins). Several solutions and parts are allowed, zero positions are not allowed.*

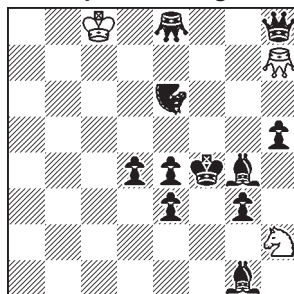
*The required theme: In a h#3, the last Black move is a check. With the mating move White does not capture the checking piece.*

*Entries at the latest on November 30, 2007, to Neal Turner, Vanha Hämeenkylläntie 26 A, 00390 Helsinki, Finland, email: nealturnerfinland@hotmail.com.*

*Judge: Unto Heinonen, money and book prizes in both groups.*

Esimerkkitehtävä / example:

### Unto Heinonen ensipainos / original



a#3 Kirke/Circe 2.1.1.1.1.1 3+11

Heinäsirikat/Grasshoppers e8, h7  
Aituri/Nightrider e6

1.Dxh7(\*Hh8) Rf3 2.He5 Rh4 3.Ag5+  
Hxd4(\*sd7)#

1.Lxh2(\*Rg1) Re2+ 2.Kf3 Hh4 3.Ag2+  
Rxd4(\*sd7)#

## Bo Lindgren 80 JT

5-10# - ei teemavaatimusta. Tuomari juhlija, tehtävät luottamusmiehelle 1.8.2007 mennessä:

Indrek Aunver, Ymergatan 6A, SE-75325 Uppsala, Sverige  
indrek.aunver@springaren.se

## ST:n syyspäivät 2006

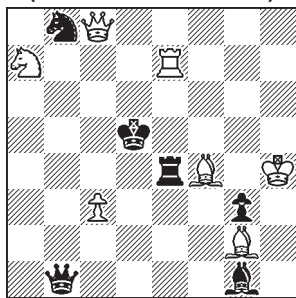
Jo monena vuonna on ST järjestänyt keväät- ja syyspäivät, kaunis perinne joka kiinnostaa yhä. Vuoden 2006 syyspäivät pidettiin Siivikkalan leirikeskuksessa Pirkkanmaalla 14.-15.10. Paikalla oli 12 niekkaa, jotka saivat nauttia mainiosta syysäästä, hyvistä tehtävistä ja kiinnostavista kilpailuista.

Ohjelmassa oli kaksi ratkaisukilpailua. Lauantaina aloitettiin Kari Valtosen tuoma-roimalla kolmen tunnin kilpailulla, jossa kohteina oli 12 tehtävää, maksimipisteet 60:

1. Jorma Paavilainen	58/145 min
2. Henry Tanner	40/180
3. Harri Hurme	31,5/180
4. Jyrki Kiltti	27,5/180
5. Neal Turner	25/175
6. Janne Syväniemi	25/180
7. Olli Heimo	24,5/174
8. Mikael Grönroos	24/174
9. Hannu Harkola	20/179

Kilpailun toinen 2-siirtoinen oli:

**Benjamin S. Walsh**  
**2. palk. Nashville American 1887**  
**(versio Kari Valtosen)**



2#                      7+6

Kisan päätyttyä valittiin laadintakilpailuun Mikael Grönroosin ehdottama ja yleisesti erinomaiseksi todettu teema: ratkaisun josakin vaiheessa nappula lyödään tietyltä ruudulta. Tehtävän loppuasemassa samassa ruudussa on samanlainen nappula, siis väriltään ja laadultaan samanlainen kuin lyöty. Tiedossa oli kiivasta laadintaa niin

pitkälle kuin voimia riitti, onneksi välillä päästiin saunaan ja takkamakkaroiden ääreen. Laadinta-aika päättyi sunnuntaiamuuna, jonka jälkeen oli yhteistuomion vuoro. Yhdeksän tehtävää osallistui, yleistaso oli hyvä. Kaksi parasta oli omassa luokassaan ja niiden välisessä tiukassa kisassa Hurmeen kolmisiirtoinen voitti niukasti Mikael Grönroosin ja Kari Valtosen kahden siirron matin. Tämän numeron ensipainosten joukossa on versio Hannu Harkolan apumattista.

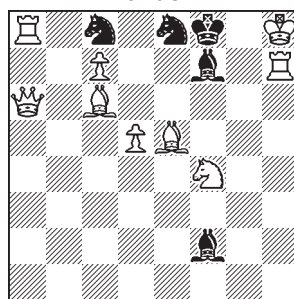
Sunnuntaina Harkola järjesti todellisen pikaratkaisukilpailun, jossa piti ratkaista valkokankaalle heijastetut 30 kaksisiirtoista. Tehtävät olivat peräisin Ivan Jarolinilta, joka oli Slovakiassa järjestänyt saman kilpailun. Suomessa kokeilu oli ensimmäinen laatuaan. Yhteen tehtävään oli aikaa 60 sekuntia, viiden sekunnin tauon jälkeen vuorossa oli seuraava tehtävä. Oikeasta vastauksesta sai yhden pisteen, väärästä vastauksesta yhden miinus pisteen.

Parhaat 11 osanottajasta, maksimipisteet 30:

1. Kari Valtonen	19
2. Jorma Paavilainen	17
3. Henry Tanner	14
4. Harri Hurme	12

Ilmeisesti helpoin oli tehtävä 17, jonka sai oikein 10 ratkaisijaa:

### Lähde?



2#                      9+5

Rekonstruktiokilpailussa kohde oli Hurmeen valitsema Erkki A. Wirtasen kaksisiirtoinen

vuodelta 1946. Paavilainen rekonstruoi parhaiten eli esitti ratkaisun perusteella toimivan ja korrektein tehtävän.

Siivikkala tuli syyspäivien pitopaikaksi tavallaan vahingossa, sillä alkuperäinen Julkujärven leirikeskuksen varaus oli joutunut tamperelaisen byrokratian ja heikon tiedonkulun uhriksi. Julkujärven keskus oli suljettu lokakuun alussa, mutta onneksi tehty varaus löytyi varauskirjasta. Sen pohjalta päiväämme onnistuttiin siirtämään toiseen leirikeskukseen, vaikka viime tinkaankin muutos menikin. Kaunis kiitos asian selvittelystä Marko Ylijoelle ja Valpuri Tauriaille!

ST:n kevätpäivät 2007 järjestetään Espoon Nuuksiossa 31.3.-1.4., asiasta lisää tulevissa ST-lehdissä.

Ratkaisukilpailutehtävien ratkaisut:

1.D7 ja 1.E7

## Hrvoje Bartolovic MT

Suurmestarin muistokilpailu on neljässä ryhmässä:

2# - Espelissä on vähintään kaksi epäsuoran patterin tekemää mattia. Ratkaisussa tämä patteri puretaan ja muodostetaan toinen epäsuora patteri, joka tekee vähintään kaksi mattia. Tuomari Viktor Tshepishni

3# - Vähintään kaksi vaihetta (houkutus ja ratkaisu), joissa on valkea puolipatteri, joko alkuasemassa tai tämä puolipatteri luodaan alksiirolla. Tuomari John Rice.

i#2 - Musta jatkettu puolustus, tuomari Waldemar Tura.

a#2 - Matin tekee kiinnitetty nappula, joka ei ollut kiinnitetty alkuasemassa. Kaksi tai useampia ratkaisuja, tuomari Fadil Abdurahmanovic.

Tehtävät 3.11.2007 mennessä luottamusmiehelle:

Zvonimir Hernitz, R. Bicanica 32, Zagreb, Croatia

zvonimir.hernitz@zg.t-com.hr

## Osallistu kansainväliseen ratkaisukilpailuun!

Sunnuntaina 21.1.2007 järjestetään ympäri maailmaa kansainvälinen shakkitehtävien ratkaisukilpailu (3rd International Solving Contest, ISC). Kilpailussa on kaksi kierrosta ja kummassakin on kuusi tehtävää (2#, 3#, monisiirtainen, loputehtävä, apumatti ja itsehatti). Ratkaisuaika on kaksi tuntia/kierros ja välissä on ainakin ½ tunnin tauko.

Systeemi toimii niin, että kilpailun organisoijat (päävastuu on saksalaisella Axel Steinbrinkilla) lähettävät tehtävät ja ratkaisut sähköpostilla osakilpailujen järjestäjille. Nämä hoitavat kotikerhoissaan käytännön järjestelyt ja alustavan pisteytyksen. Ratkaisupaperit ja alustavat tulokset lähetetään Steinbrinkille, joka aikanaan ilmoittaa lopulliset tulokset kerhoille ja ratkaisijoille.

Pääkilpailun lisäksi järjestetään nuorille ja vasta-alkajille oma ryhmänsä.

Kilpailussa ei ole osanottomaksua.

ST järjestää yhden osakilpailun Shakkikodissa Helsingin Merihaassa 21.1.2007 klo 12. ST pyrkii aktivoimaan tehtävähakista kiinnostuneita järjestämään osakilpailuja myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella, mutta tätä kirjoitettaessa ei ole vielä tietoa muista osakilpailuista.

ST:n kotisivuille ([www.sci.fi/~stniekat/st](http://www.sci.fi/~stniekat/st)) tulee aikanaan tarkempia tietoja kilpailusta. Suomen vastuuhenkilö on Neal Turner ([nealturnerfinland@hotmail.com](mailto:nealturnerfinland@hotmail.com)), jolta saa mm. englanninkielisen kilpailujulistuksen ja muutakin tietoa kilpailun järjestämisestä.

Tammikuussa 2006 järjestettyyn 2. kv. ratkaisukilpailuun osallistui 253 ratkaisijaa, joista 210 (25 maasta) osallistui kokeneiden ratkojien ryhmään, 43 (16 maasta) nuorten ja vasta-alkajien ryhmään, joka on sopivin taso tottumattomalle ratkaisijalle.

# ENSIPAINOKSET - ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin. Laatijoita pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Mikael Grönroosille; apumatit Hannu Sokalle; lopputehtävät, itsematit, satushakki- ja shakkimatemaattiset tehtävät Joose Norrille. Myös ratkaisut ja kommentit tulee lähettää vastaavien osastojen toimittajille.

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** taas esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuissa. Apumateissa vaihdelma ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2\*.

*Originals published in this section are eligible for the informal tourneys of ST. Composers are requested to send their original compositions to the individual editors: Direct mates to Mikael Grönroos; Helpmates to Hannu Sokka; Studies, Selfmates, Fairies and Mathematical Chess Problems to Joose Norri. Also all solutions and comments should be sent to the appropriate editors.*

*In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under the diagram means a thematic try, while **e** means setplay. You need not give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2\* (= helpmate in two with setplay).*

*Piece abbreviations in Finnish are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.*

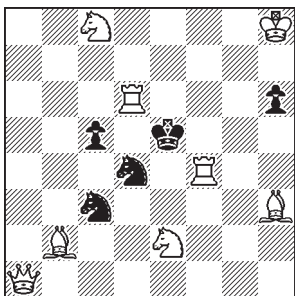
## MATTITEHTÄVÄT - DIRECT MATES

**Mikael Grönroos**, Savenottotie 10 C 8, 65280 Vaasa (mikael.gronroos@fimnet.fi)

Tuomarit - Judges: 2# 2005-2006: **Marjan Kovacevic**, 3# 2006-2007: **NN**, n# 2006-2007: **NN**

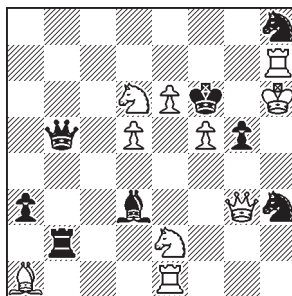
Vuoden lähestyessä loppuaan on tarjolla viisi tehtävää kinkun tai kalkkunan sulatteluun. Stoyanovin toinen tehtävä on korjaus vanhaan tehtävään, johon oli löydetty sivuratkaisu. Tehtävä vaikuttaa nyt viimeismuodolta; esipelissä löytyy. Zivkolla on 'yljatkettua' ja USA:n pojilla on Plachuttaa. Baldurilla alkusiirto on pikkunätin tehtävän parasta antia. Hyvää joulua ja vuodenvaihdetta!

**3018. Kiril Stoyanov**  
BUL



2# 8+5

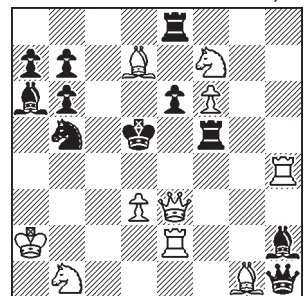
**3019. Zivko Janevski**  
MKD



2# hhh 10+8

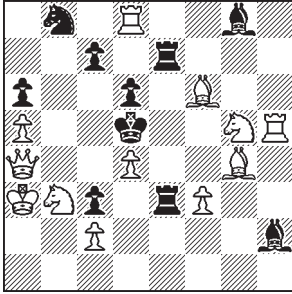
**3020. Kiril Stoyanov**  
BUL

(korjaus Suomen Shakkilehdessä 8/1961 olleeseen tehtävään)



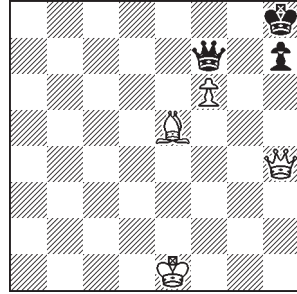
2# e 10+4

**3021. Mike Prcic  
& Rauf Aliovsadzade**  
USA



3# 12+10

**3022. Baldur Kozdon**  
DEU



8# h 4+3

**MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 3/2006**

**2977. Ylijoki** Esipeli 1.-Kc4 2.Tb5 (3.Tc5#) d3/R~ 3.Db4/D(x)b3#. Houkutus 1.Tb8? (2.Db7+ Ke~/Kc4 3.Te8/Db4#), 1.-Ke6 2.Db7 ~ 3.Te8#, 1.-Rb3 2.Dxb3+ Ke~/Kc6 3.Te8/Db7#, 1.-Ke5 2.Te8+ Kd5 3.Db5#, mutta 1.-d3! Ratkaisu **1.Tb7!** sp. 1.-Ke6 2.Db5 ~ 3.Df5#, 1.-Rb3(Rc2) 2.D(x)b3+ Ke~/Kc6 3.Te7/Db5#, 1.-Ke5 2.Te7+ Kd5 3.Db5#, 1.-d3 2.Dxd3+ Ke5/Ke6/Kc6 3.Te7/Dd6/Db5,Dd7#. Jotkut löysivät houkutuksen ja AHa luuli sitä ratkaisuksi ja kehuikin.

Yllättävää, lähes dualitonta peliä. Joskus kannattaa vanhaakin tutkia (MG)! Hällströmin originaali (*Åbo Underrättelses Schacktidning* 1932) oli Kb4 Dg8 Tg7 Rd5 - Ke4 Rh8 sb6 se5 #3 1.Tg1!. Minun tuotoksessani tuo on houkutuksena ja sotilas on saatu pois, eli miniatyyri laudalla (MY).

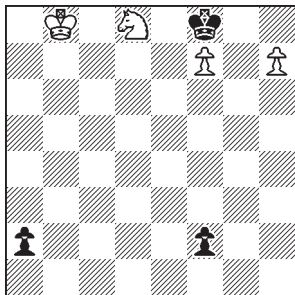
**2978. Dowd 1.Ke7!** sp. 1.-Kc5 2.Tf5+ Kb4 3.Tf8 Kc5 4.Tc8+ Kb4 5.Lc6 Kc5 6.Lxf3+ Kb4 7.Kd6 gxf3 8.Tc3 dxc3 9.dxc3#. Nätti (HK). A good problem with tempo-moves (RL).

**APUMATIT - HELPMATES**

**Hannu Sokka**, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku (hannu.sokka@pp1.inet.fi)

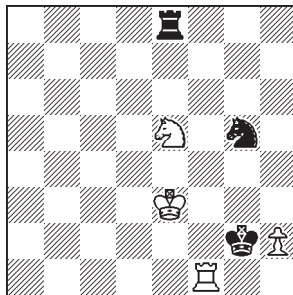
Tuomarit - Judges: a#2/h#2 2005-2006: **Francesco Simoni**, a#3/h#3 2006-2007: **Ilja Ketris**, a#n/h#n 2006-2007: **NN**

**3023. Carl-Erik Spåre**  
Ylämylly



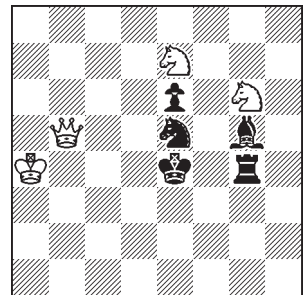
a#2 2.1.1.1. 4+3

**3024. Gennadi Zgerski**  
RUS



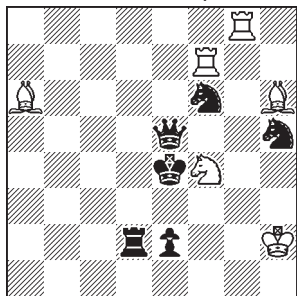
a#2 3.1.1.1. 4+3

**3025. Hannu Harkola**  
Helsinki



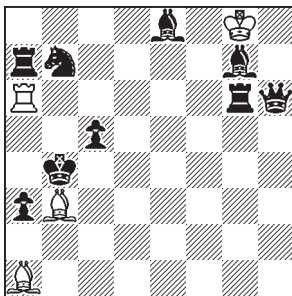
a#2 2.1.1.1. 4+5

**3026. Joose Norri & Harri Hurme**  
Helsinki/Espoo



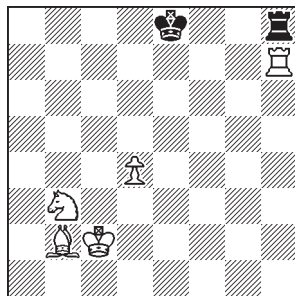
a#2 b) mRf6→g5 6+6

**3027. Christer Jonsson**  
SWE



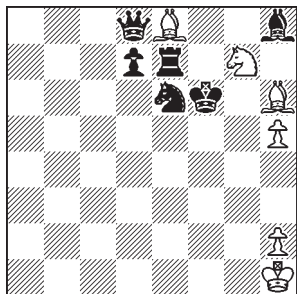
a#2 2.1.1.1. 4+9

**3028. Carl-Erik Spåre**  
Ylämylly



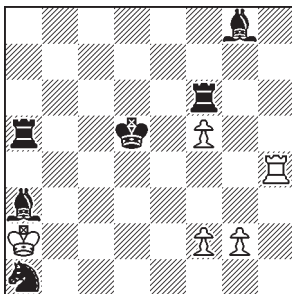
a#2½\* 0.2.1.1.1.1. 5+2

**3029. Christer Jonsson**  
SWE



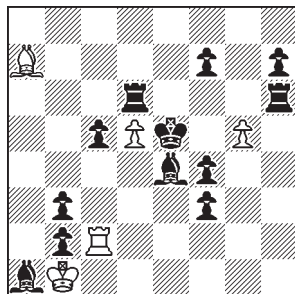
a#2½ b) mDe8→e5 6+6  
c) mTe7→h7

**3030. Mike Prcic**  
USA



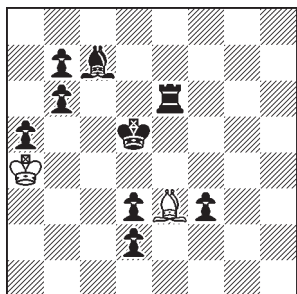
a#3 b) vsg2→e2 5+6

**3031. Christopher Jones**  
GBR



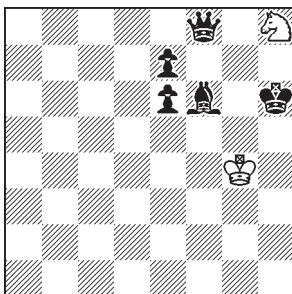
a#3 b) vsg5→f5 5+12

**3032. Unto Heinonen**  
Helsinki



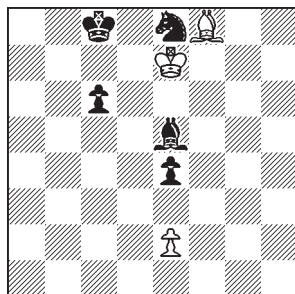
a#4 2.1.1... 2+9

**3033. Jorma Pitkänen**  
Lahti  
Omistus Olli Heimo 60



a#6 2+5

**3034. Ilkka Sarén**  
Vantaa  
Omistus Olli Heimo 60



a#6 3+5

## APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 3/2006

**2959k Medintsev** 1.Tb4 Db3+ 2.Kxb3 Rd2# 1.Tb3 Db4+ 2.Kxb4 Ta4#. VD:n ja mT:n puuhastelu hauskaa (AH).

**2979. Tompuri** \*1.-Rd7 2.Re7 Rc5# 1.Td7 Rh7 2.Re7 Rg5#. Ei uutta, mutta matit kivasti eri puolilta (AH).

**2980. Tompuri** 1.f3Lg5 2.e5Rg3# 1.Tg5 Ld4 2.Tf5 Rd2#. Pari hyvää katkoa tai tukintaa, ei muuta (AH).

**2981. Kuligin** 1.Lc7 Rd3+ 2.Kd6 Lc5# 1.Le7 Rb3 2.Lf6 Lh2# 1.a5Le3 2.La6 Rxd7#.

**2982. Dragoun** 1.Lxf5 Kxf6 2.Le4 Lxb4#(cxb4?) 1.gxf5Ke6 2.f4cxb4#(Lxb4?). Tässä jo ytyä (HK). Tämä ansaitsee hyvät pisteet (PV).

**2983. Heimonen** 1.Kc3 Rxe4+ 2.dxe4 Lb5# 1.Kc5 Tf3 2.d4 Rxe4#. Aika kiva uudelta laatijalta (HK). Vaikeaa (PV). Kaunis (AH).

**2984. Medintsev** 1.Rd5 Dc1 2.Ke4 d3# 1.Rc3 Lc1 2.Ke5 d4#. Kauniita katkoja (PV). Miellyttävä ratkaistava (AH).

**2985. Jonssona** dxc5 Th6 2.Dxb6 Rf2# b) 1.Dxc6 Txb5 2.Dxb5 Rg3#. Hauska (PV). Osasi odottaakin vaikeutta (AH).

**2986. Jonsson** 1.-Tc5 2.bxc5 Te4+ 3.Kd5 Rxf6# 1.-Td5 2.cxd5 Rg7+ 3.Ke5 f4#

1.-Te5+ 2.dxe5 Tg4 3.Kf5 Rg7#.

**2987. Tompuri** \*1.-Rf3 2.Kb1 Rd2+ 3.Ka1 Lxb2# 1.Kb1 Rf3 2.Tc2 Kb3 3.Tc1 Rd2#. Sopivaa kesäratkomista (HK). A beautiful aristocratic miniature (RL). Pikku-näppärä (AH).

**2988. Kuligin** 1.Lc3 Tb8+ 2.Ka3 Tb2 3.Lb4 Ta2# 1.d1L Lh7 2.La4 Lc2 3.Ka3 Txa4# 1.Kc3 Ta1 2.Kc2 Tb1 3.Lc3 Lh7#.

**2989. Pitkänen** 1.f1L Ta1 2.Le2 Ta3 3.Ld3 cxd3# 1.f1R Te1 2.Rd2 Te3 3.Rb3 cxb3#. Hyvä (PV). Plussana kaunis tempo (AH).

**2990. Jones** 1.Tb4 Le4 2.Kc4 cxb4 3.Tc3 Lxg2# 1.Td4 Te4 2.Kd5 cxd4 3.Tc4 Txb4#. Huippua! Tykkään, että CJ:t ovat ihan muuta, kuin mitä ovat (HK). Fine analogy (UH). Vaikeanpuoleinen kuten arvata sopiinkin (PV). Vaikea juoni (AH).

**2991. Heinonen** 1.Tc8 dxc8R 2.Df6 Rd6 3.cxd6 c7 4.Ld7 cxd8R#. Vaikeutta on (HK). Hevosia syntyy ja kuolee oikein maukaasti (AH).

**2992. Jonsson** 1.-Ld1 2.De2 b4 3.Dxg4 Kh2 4.Dxe4 Lh5 5.Kd5 Lf7#.

**2993. Pitkänen** a) 1.Tb3 Ke4 2.Tb4+ Kd3 3.d1L Kc3 4.La4 b3 5.Tc4+ bxc4# b) 1.c4 Kd4 2.d1T+ Kc3 3.T1d5 Kb2 4.Tdc5 Ka3 5.Ta4+ bxa4#. My favourite. Ideal echo mates with two minor promotions (UH).

**2994. Jonsson & Wiehagen** 1.Te5 Rd5 2.Txe2 c4 3.Tb2 c5 4.La6 Re7 5.Tb5 Rc6#. Nice mechanism gives rook's light circle (UH). mL:n mukaantulo pieni ongelma (AH). Toisen laatijan nimi unohtui kuvion yltä.

**2995. Shorohova** 1.Lb6 b4 2.Lc5 bxc5 3.Da7 cxd6 4.Dc5 d7 5.Kd6 d8D# b) 1.Kc5 Rc4 2.Ld5 Rxd6 3.Tf7 Rc4 4.Te7 Ra5 5.Kd6 Rb7#. Näytti lähes mahdolltomalta (AH).

**2996. Wiehagen** 1.Ka6 a4 2.Kb7 a5 3.Kc6 a6 4.Kd5 a7 5.Kc4 a8D 6.Kxb4 Df8+ 7.Ka5 Da3#. Siisti mK:n kiertopaluu (HK). Helppo (AH). Very nice double rundlauf with kings and pawns only (MY)!

**Tehtävä L Dowd & Ylijoki** 1.Ka3 Kd1 2.Kb2 Ke1! 3.Kxc2 Lb1+ 4.Kxb3 Lf5 5.gxf5 g6 6.Ka4 g7 7.Le8 g8D 8.Lb5 Da2# 1.Kxa5 Kd1 2.Kxa6 Ke2 3.Kb6 Kd3 4.a5 Kc4 5.a4 Kxb4 6.a3 Kc4 7.Ka5 b4+ 8.Ka4 Lb3#. Kaksi mK:n täyskiertoa. Kukaan ei ratkaissut tehtävää! Miksi? (MY)

## ST:N RATKAISUJOLLE / DEAR SOLVERS

ST-lehden ensipainosten ratkaisijat saavat jokaisesta 500 pisteen ylityksestä pienehköön tehtävöpuksen. Ota yhteys kirjastonhoitaja Neal Turneriin, osoite Vanha Hämeenyläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).

*Each time a solver reaches 500 pts, he is entitled to a chess problem booklet, usually published by ST. Please, contact our librarian Neal Turner (address above).*

RATKAISUPISTEET		ST 3/2006: 2977-2996					
	#	+=	a#	i#, satu	3/06	2006	YHT
<b>Ratkaisija</b>	<b>3</b>	<b>-</b>	<b>45</b>	<b>-</b>	<b>48</b>		
Antero Harju	0		45		45		4955
Arto Heimonen	3		31		34		812
Unto Heinonen			45		45		3916
Yrjö Hiltunen			43		43		4163
Hannu Kettunen	3		44		47		6034
Romuald Lazowski	3		45		48		1679
Pentti Vähämäki			24		24		4019
Hannu Kettuselle onnittelut 6000 pisteen ylittämisestä!							

Johannes Öhquist: Pietarista kolmanteen valtakuntaan. Saksankielisestä käsikirjoituksesta *Erinnerungen* suomentanut sekä muistelmia täydentävän kuvauksen Johannes Öhquistin taustasta ja elämänvaiheista laatinut Matti Liinamaa. Fenix-kustannus, 2006. 220 s.

**LAUTA-  
MIES**



Inkerissä syntynyt Johannes Öhquist oli monipuolinen kulttuurivaikuttaja, kenraalikuvernöörin kanslian virkamies, opettaja, toimittaja ja poliittinen aktivisti, määrätietoinen mutta samalla ristiriitainen isänmaanystävä ja maailmankansalainen, jolla oli oma osuutensa Suomen autonomia- ja itsenäisyystaistelussa, ja joka ei kuitenkaan koskaan oikein kotiutunut Suomeen.

Syksyn kirjauutuuksiin kuuluva *Pietarista kolmanteen valtakuntaan*, joka koostuu yhtäältä Öhquistin muistelmista ja kevään 1945 päiväkirjamekinnöistä sekä toisaalta suomentaja Matti Liinamaan täydentävästä kuvauksesta, on elävää ajankuvaa ja poliittista historiaa, mutta piirtää myös kuvan ihmisestä nimeltä Johannes Öhquist, hänen lapsuudestaan, vanhemmistaan, sukulaisistaan ja ystävistään, nuoruudestaan ja opiskeluistaan sekä myöhemmistä vaiheistaan Saksassa. Kirjassa on myös 24 sivua valokuvia ja muuta kuvitusta, jotka osaltaan täydentävät tekstiä.

Johannes Öhquist kasvoi lapsuutensa saksankielisessä pappisperheessä. Isä Kristofer Öhquist (1831-1883) toimi pitkään Pietarin suomalaisen seurakunnan kirkkoherrana, ja perhe vaikuttaa tulleen taloudellisesti hyvin toimeen isän kuolemaan saakka. Suhde isän ja pojan välillä ei näy muodostuneen lämpimäksi, ja isää koskevat kuvaukset muistelmissa ovatkin hienovaraisen negatiivissävytteisiä. Äitiään Olga Mariaa (1842-1909, o.s. Avenarius) Öhquist kuvaa rakastavammin. Juuri äiti on nuorelle Johannekselle se hahmo, joka tukee häntä vaikeissa valinnoissa ja pelastaa kiperistä tilanteista. Sisaruksistaan, Ellistä ja Alexanderista, Öhquist ei juurikaan kirjoita.

Muistelmat kertovat värikkäästi kirjoittajan lapsuudesta ja nuoruudesta. Kiehtovia ovat kertomukset lomanvietoista eri tahoilla, isän ostamilla maatiloilla, ja matkoista Saksaan ja Norjaan. Varsinkin matka Saksaan tuntuu sykhdyttäneen nuorukaista. Myöhemmin tulo Helsinkiin opiskelemaan oli jonkinlainen kulttuurishokki, pieni maalaiskaupunki tuntui sivistyksen parissa kasvaneesta Öhquistista ahdistavalta. Koti-ikävä oli valtaisa, eikä

Suomessa vallinnut kieliriita svekomaanien ja fennomaanien välillä tuntunut mielekkäältä, vaikka Öhquist myöhemmin mainitseekin, että hänestä olisi voinut tulla "raivoisa fennomaani" ja suomenkielinen kirjailija. Suomi oli kielenä kuitenkin hänelle tuskastuttavan vaikea, ja päätyminen ruotsiin olisi ollut todennäköisempää, mikä taas olisi "nykynäkymin ollut onnettomuus".

Isän kuoltua myös Johanneksen taloudellinen asema muuttui epävakaaksi. Perintöä isältä ei jäänyt, sillä hän oli ajautunut lähes konkurssiin eräiden epäonnekkaiden liiketoimiensa johdosta. Sillä oli selvästi vaikutuksensa Öhquistin valintoihin mm. ammattinsa suhteen. Hänellä oli ollut haaveita draamakirjailijan tai jopa näyttelijän urasta, ja hän saikin kuuluisalta saksalaiselta teatterimieheltä Ernst von Possartilta kutsun siirtyä Müncheniin. Mutta lopulta äidin ja alaikäisten sisarusten hyvinvointi ja - vielä salassa pidetty - kihlaus Ella Collinsin kanssa saivat nuoren miehen jäämään kotiin.

Muistelmien ehkä jännittävin osuus on kuvaus työskentelystä kenraalikuvernöörin kansliassa 1887-1910. Omasta työpanoksestaan Öhquist ei juurikaan kerro, mutta kuvaa useimpia työtovereitaan hyvin sarkastisesti. Sitä vastoin vallankumouksellisista toimista venäläistämisaikana hän kirjoittaa pitkästi ja hengästyttävästi. Kertomuksen kaikkia vivahdeita, sekä Preussin että Venäjän salaisine poliiseineen, ei pystyttäne todistamaan oikeiksi tai kuvitteellisiksi, mutta jonkinlaisella varauksella niihin täytynee suhtautua. Öhquist kuitenkin osallistui Leo Mechelinin (1839-1914) johtaman vastarintaliikkeen toimintaan. Hänellä oli merkittävä osuus *Finnländische Rundschau* ja *Finnländische Correspondenz* -lehtien toimitustyössä. Myöhemmin hänellä oli vielä suurempi osa ulkomailla tehdyssä propagandatyössä, kun 1910 kerättiin nimiä Saksan ja Itävallan oppineiden julistukseen.

Öhquistin muistelmat ulottuvat vuoteen 1910, mutta yhtenäinen kuvaus päättyy jo 1880-luvun loppuun. Muistelmia ehkä hieman leimaa ja poliittisesti värittää se, että ne on kirjoitettu toisen maailmansodan aikaisessa Saksassa aikana, jolloin Öhquist vielä uskoi Saksan voittoon. Esimerkiksi henkilökuvaukset venäläisistä ja juutalaisista ovat useimmiten vähemmän mairittelevia. Toisaalta samaa voidaan kyllä sanoa muistelmien monista muistakin henkilökuvauksista, joissa opettajat, poroporvarit, kirkonmiehet ja sivistymättömät saavat monenkirjavia nuhteita. Lukijalle ei jää myöskään epäselväksi, että kulttuurillisesti rikkaassa Pietarissa kasvanut Öhquist tunsi suurta rakkautta sekä Suomea että Saksaa kohtaan, mutta hiukan liian alleviivaavalta tuntuu kuvaus 9-vuotiaan pikkupojan hurmioituneesta mielenilasta, kun Saksa oli voittanut Ranskaa vastaan käydyin sodan 1871. Kokonaisuutena muistelmat näyttävät pitävän hyvin paikkansa joistakin likimääräisistä tapahtumien ajoituksista huolimatta.

Päiväkirjamerkinnot keväältä 1945 kertovat omaa karua kieltään, kuinka Öhquist uskoi loppuun asti Saksan armeijan voittoon. Tehokas propaganda ja suoranainen valehtelu, jonka Öhquist oli valmis myöntämään vasta Hitlerin kuoltua, oli tehnyt tehtävänsä. Jonkinlainen epäily ainakin omasta kohtalostaan Öhquistillä näyttää kuitenkin olleen. Vai voisiko päiväkirjamainintaa mahdollisesta itsemurhasta - siinä tapauksessa, että uhkaksi jäädä venäläisten käsiin - pitää romanttisena haihatteluna? Sodan jälkeisissä päiväkirjamerkinnoissa sävy on alakulaisen selittelevä, mutta ei suoranaisesti katuva.

Suomentaja Matti Liinamaan täydentävä kuvaus nivoo yhteen Öhquistin elämänvaiheet. Muistelmien jälkeisen elämän lyhyen kuvauksen ohella Liinamaa paneutuu Öhquistin sukutaustaan ja muistelmien ulkopuolelle jääneeseen elämään mm. yliopiston lehtorina, kriitikkona, historioitsijana, kirjailijana ja shakkimiehenä. Mielenkiintoinen on myös luku, jossa kerrotaan, että Öhquist on saattanut toimia Venäjän keisari Nikolain opettajana tämän ollessa 13-14 vuoden ikäinen. Lopuksi Liinamaa pohtii sitä, miksi itseään liberaalina demokraattina pitäneestä Öhquististä tuli Hitlerin ja kansallissosialismin kritiikön ihailija. Samaa ovat monet muut ihmetelleet. Nyt siitä saa puhua ja kirjoittaa.

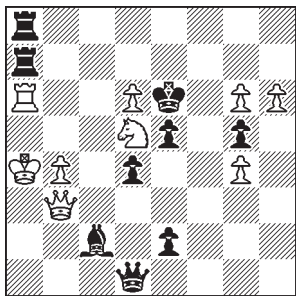
## Valikoituja apumatteja

Viime vuoden mielenkiintoisimpiin tuomarointitehtäviini kuului Unkarin shakkiliiton järjestämän Unkarin laatijamestaruskilpailun 2001-2003 apumattiryhmän tuomitseminen yhdessä Fadil Abdurahmanovicin kanssa. Kilpailu oli hiukan saman tyylinen kuin albumiturnaukset. Laatijat osallistuivat siihen lähettämällä tietyn määrän parhaaksi arvioimiaan tehtäviä kyseiseltä ajanjaksolta. Tuomarit toimivat itsenäisesti ja antoivat kullekin tehtävälle pisteitä nolasta kahteenkymmeneen. Tulokset julkaistiin tämän vuoden toukuisessa *Krónikassa*, julkaisussa, joka kai vastaa lähinnä jäsenmonisteen aikaista ST-lehteämme: 1. János Csák 190, 2. Árpád Molnár 181, 3. József Pásztor 164, 4. Zoltán Laborczi 152, 5. Attila Benedek 144, 5. Béla Majoros 140, 6. László Ányos 116,5. Esittelen seuraavassa kärkikolmikon ja heiltä kultakin kolme tehtävää.

János Csák syntyi 14.3.1949 Kaakkois-Unkarissa sijaitsevassa Békéscsabassa, joka on, unkarilaisen mittapuun mukaan keskipikoinen, 67000 asukkaan kaupunki. Se on myös Mikkelin ystävyyskaupunki, ja Mikkelin Shakkikerhon nettisivuilla kerrotaan, että ainakin pari ystävyysottelua kaupunkien välillä on käyty.

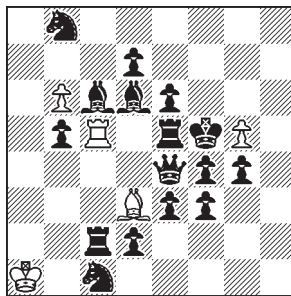
Csák on laadinnan kansainvälinen mestari ja Unkarissa laadinnan suurmestari. Unkarin laatijamestaruuden hän on voittanut viidesti. Tällä kertaa voitto tuli apumattien lisäksi myös itsemattiryhmässä, mutta laatijan omaa mielialuetta ovat kuitenkin apumatit. Nerokas laatija, jolla on rutkasti kokemusta myös tehtävien tuomarinna ja laadintakilpailujen järjestämisestä. Hyvin tunnettu on vuosittain järjestettävä kansainvälinen laadintakilpailu Csák-Majoros, jota Csák luotsaa yhdessä Béla Majorosin kanssa.

**A) János Csák**  
3. palkinto  
*StrateGems 2003*



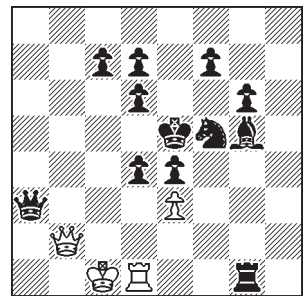
a#2 6.1.1.1. 9+9

**B) János Csák**  
1. palkinto  
Nikola Stolev 55JT 2003



a#3 4.1.1... 5+16

**C) János Csák**  
5. palkinto  
*Orbit 2001*



a#2 b) mRf5→e6 4+12  
c) msd6→d5

Tehtävässä **A** on kolme ratkaisuparia. 1.Le4 Dxd1 2.Kxd5 Db3# 1.Td7 Txa8 2.Kxd6 Ta6# 1.Dh1 Dxc2 2.Dxd5 Df5# 1.Td8 Txa7 2.Txd6 Te7# 1.Tf7 gxf7 2.Te8 fxe8D# 1.Tg7 hxg7 2.Tf8 gxf8R#. StrateGemsin vuosikilpailun tuomari Valeri Gurov olisi sijoittanut tehtävän korkeammalle, mutta piti ratkaisuja jokseenkin raakoina ja viimeistä paria turhankin erillisenä muista.

Myös tehtävä **B** on TF-apumatti (C. J. Feather: *Helpmates of The Future??*, 2000). Kahden sinässä hyvin erilaisen ratkaisuparin nivoo yhteen valkeiden ja mustien nappuloiden vastavuoroiset lyönnit. 1.b4 Ta5 2.Tb5 Lxb5 3.Dd3 Lxd3# 1.Tb2 Lb1 2.Dc2 Txc2 3.Tc5 Txc5# 1.La8 b7 2.Text5 bxa8D 3.Ke5 Dxe4# 1.Lc7 bxc7 2.Dxd3 cxb8D 3.Ke4 Dxe5#.

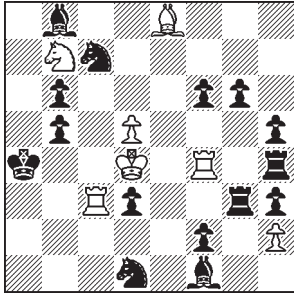
**C**:ssä on jotakin pirstävää erilaisuutta, vaikka tehtävän teema oikeastaan onkin hyvin formaalinen: eri vaiheissa valkean siirrot samoille ruuduille eri nappuloilla. a) 1.Le7 exd4+ 2.Ke6 d5# b) 1.Tg4 Txd4 2.Kf5 Td5# c) 1.De7 Dxd4+ 2.Kd6 Dxd5#. Myös mustan peli päästöineen ja kaukotukintoineen on ihailtavan yhtenäistä.

Tänä vuonna 70 täyttänyt Árpád Molnár syntyi Budapestissa, Unkarin viehättävässä pääkaupungissa 18.3.1936. Elinikäisen kipinän tehtävien laadintaan hän sai isältään Henrik Molnárilta (1911-1983), joka oli hyvin tunnettu 2-siirtoislaattija. Apumateista tuli pian Árpádin laadinnallinen suosikkialue, myöskin retrotehtävät ovat sydäntä lähellä. Hän on laadinnan Fide-mestari, mutta albumipisteitä olisi varmasti paljon enemmänkin, ellei olisi aikanaan keskeyttänyt osallistumistaan albumikeräyksiin. Valiotehtävien kokoelma *Helpmate Problems*, 1998, on kaikin puolin kiehtovaa luettavaa.

### D) Árpád Molnár

1. palkinto

Flórián Kovács 100JT

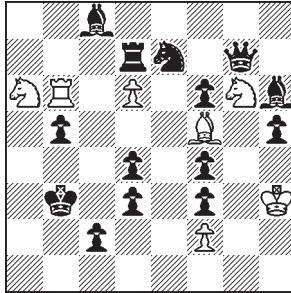


a#2 5.1.1.1. 7+15

### E) Árpád Molnár

Erikoiskunniamaininta

Orbit 2003



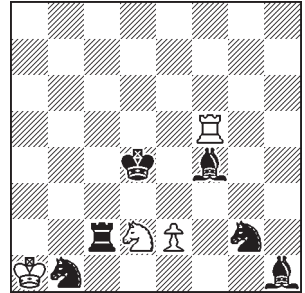
a#2 7+14

- b) a:n mattisema ilman matintekevää nappulaa  
 c) b:n mattisema ilman...  
 d) c:n mattiasema ilman...  
 e) d:n mattiasema ilman...

### F) Árpád Molnár

7. kunniamaininta

Orbit 2003



a#2 4.1.1.1. 4+6

Tehtävä **D** on Molnárille melko tyypillinen tietyn teeman moninkertainen (mutta ei väkinäinen) esitys. Musta katkaisee mTh4:n linjan viidesti, jotta valkea kuninkaallinen patteri pääsee toimimaan. 1.Rxd5 Te4 2.Lf4 Kxd5# 1.Re3 Tb3 2.Rg4 Kc3# 1.Le2 hxg3 2.Lg4 Kxd3# 1.f5 Te4 2.f4 Ke5# 1.g5 Ke4 2.g4 Kf5#.

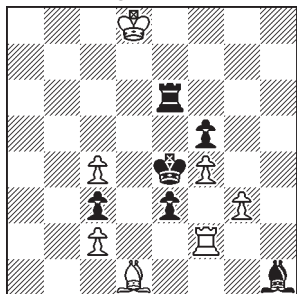
**E** on hauska Fichtner-kaksosten tutkielma. Siinä aina seuraavan muodon alkuasema on edellisen loppuasema niin että matin tekävä nappula poistetaan. a) 1.Kc4 Tc6+ 2.Kd5 Rb4# b) 1.Txd6 Lg4 2.Td7 Lxf3# c) 1.Ke4 Rh4 2.Rd5 Te6# d) 1.f5 Rf3 2.De5 Rd2# e) 1.c1L Kg2 2.Le3 f3#. Mallimatteja!

Tehtävässä **F** on yksinkertaista kauneutta: 8 itsetukintaa ja 4 mallimattia. Rakenne on kevydessään lumoava. 1.Tc3 e4 2.Le3 Td5# 1.Le5 Tf3 2.Tc5 Td3# 1.Tc4 Te5 2.Rc3 Rf3# 1.Re3 Tc5 2.Le4 Rc3#.

József Pásztor, ammatiltaan vaatesuunnittelija, syntyi 5.1.1958 pienessä, noin kymmenen tuhannen asukkaassa kaupungissa, Jászapátissa, joka sijaitsee sadan kilometrin päässä Budapestista. Shakkipelin hän oppi kouluaikoinaan matematiikan opettajaltaan, mutta erityisen vaikutuksen tekivät György Párosin kirjat: *Csodák a sakktáblán*, 1940 ja *A sakkművészet világa*, 1961. Ensimmäinen tehtävä julkaistiin 1975, ja tällä hetkellä julkaistuja on 120, joista yli puolet menestyneitä. Unkarin laatijamestari 2004 ja ratkaisijamestari 1985. Menestyi erinomaisesti 7. WCOT-kilpailussa.

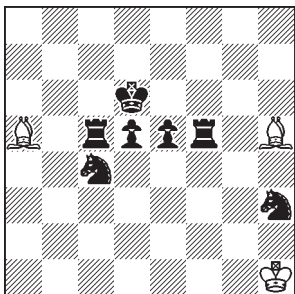
Tehtävä **G** osallistui israelilaisen Jehuda Gruengardin muistoturnaukseen, jossa vaadittiin 2½-siirtoisia apumatteja. Ratkaisut eivät ole ihan moitteettoman analogisia, sillä valkean täytyy päästä pelaamaan c2-c3 kahdestakin syystä: vapauttaakseen ruudun lähelille ja ottaakseen mK:lta pakoruudun d4. Toteutus on kuitenkin taloudellinen ja idea mielenkiintoinen. 1.-Td2 2.cxd2 c3 3.Lf3 Lc2# 1.-Lg4 2.fxg4 f5 3.Te5 Tf4#.

G) József Pásztor  
9. kunniamaininta  
Gruengard MT 2002



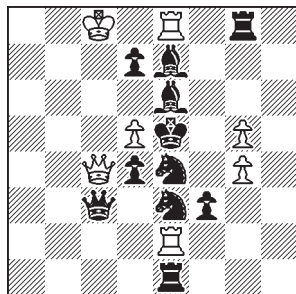
a#2½ 0.2.1.1.1.1. 7+6

H) József Pásztor  
StrateGems 2001



a#4 2.1.1... 3+7

I) József Pásztor  
idee&form 2002



a#2 2.1.1.1. 7+11

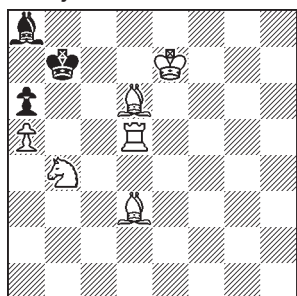
Tehtävissä H on tiettyä symmetriaa, sekä alkuasemassa että ratkaisuissa. Ei kuitenkaan mielestäni liikaa. Matit ovat sievät ja asema on hyvin taloudellinen. 1.d4 Le7+ 2.Kd5 Lxe5 3.Rg5 Lf4 4.Re6 Lf3# 1.e4 Lf7 2.Ke5 Lxd5 3.Rd6 Lc4 4.Rf4 Lc3#.

Viimein tehtävä I, joka on puolikiinnitysten ja kiinnityksen tutkielma. Mutta ei pelkästään tutkielma vaan kaunis taideteos tutkimuksen aiheista. 1.Lxd5 Dc6 2.Rc4 Df6# 1.Rc5 Dd3 2.Ld6 Df5#.

Jos unkarilaiset shakkitehtävät kiinnostavat enemmänkin, kannattaa vierailla netissä osoitteessa <[www.magysakkszerzok.com](http://www.magysakkszerzok.com)>, jossa mm. esitellään yli 150 unkarilaista tehtävänäiekkaa. Valitettavasti sivusto on tarjolla vain unkariksi, joten lukeminen voi olla hiukan hankalaa. Yllä oleviin laatijaesittelyihini sain apua Zoltán Laborczilta, joka käänsi minulle pyytämiäni kohtia unkarista englanniksi. Kiitokset hänelle! Mahdollisista asiavirheistä vastaan tietysti itse.

## 75 vuotta sitten

Hans Nyholm  
Aján Sana 7.2.1931



3# 6+3

**1.Rc6!** sp. 1.-Kxc6 2.Tb5 axb5 3.Le4#, 2.-Lb7 3.Tc5#; 1.-Kc8 2.Lxa6 Lb7 3.Ra7# (Myös esipeli 1.-Kc8 2.Lxa6+ Lb7 3.Tc5#)

Viereinen huvittava 3-siirtoinen julkaistiin ensi kerran reilu 75 vuotta sitten. Sen laatijajasta, Hans Nyholmista ei matrikelissa ole juurikaan tietoa. Mutta ruotsalainen *Schackvärlden* elokuva 1941 tietää kertoa: "Till min vetskap har också kommit, att två starkare spelare i detta nu fallit för fosterlandet, nämligen Eero Helander från finska schackklubben i Helsingfors och Hans Nyholm från Helsingfors schackklubb. Av dessa var Nyholm mera känd, ty han deltog i stadsmatcherna mot Reval i tiden. Nyholm har också komponerat problem."

Muutama sananen Räävelistä eli Revalista, jota vastaan Helsinki kävi otteluita 1920-luvulla. Vuodesta 1918 Revalin virallinen nimi on ollut meille tutumpi Tallinna. Tosin esimerkiksi Ruotissa kaupunkia oli kutsuttu Tallinnaksi jo paljon kauemmin. Miksi sitten Schackvärldenissä vielä 1941 käytettiin nimitystä Reval? Luultavasti lehti ajatteli ruotsinviolaisia lukijoitaan, jotka alkuperäisestä kotimaastaan pois muuttaneina halusivat entisestä pääkaupungistaan puhuttavan sen vanhalla nimellä. Karl Berndtssonin Schackvärlden pyrki muutenkin olemaan vähintään yhteispohjoismainen shakki-lehti. Siinä julkaistiin mm. useita Suomea koskettavia uutisia ja artikkeleita - toisinaan jopa suomen kielellä!

## Suomen Tehtäväniekat

### Tuomio: a#n 2004-2005 / Award for h#n 2004-2005

ST:n kaksivuotisturnaukseen 2004-2005 osallistui 54 monisiirtoista apumattia, joista 22 julkaistiin ensipainospalstalla ja 32 muualla lehdessä (palstoilla Pieni on kaunis ja Nelinurkkaprojekti, sekä omistus-tehtävinä eri puolilla lehteä). Tehtävien taso oli melko hyvä mutta ei henkeäsalpaava. Olen sijoittanut 11 tehtävää, mikä on lähes tulkoon 25% kaikista niistä, jotka loppujen lopuksi tulivat kyseeseen (kts. jäljempänä). Palkittujen tehtävien valikoima voi olla hiukan kiistanalainen. Jokaisella on toki omat makunsa ja mieltymyksensä, ja saatan hyvinkin olla yksi niistä tuomareista, jotka "eivät ole aidosti kriittisiä" mutta "puhuvat kyllä mielellään 'henkilökohtaisista preferensseistä'", mutta ehkä joitakin järjkeitä perusteita päätöksilleni tuomiosta kuitenkin löytyy.

Nelinurkkaprojektin yhteydessä julkaistiin viisi sellaista tehtävää, joita en ottanut huomioon - olinhan itse yksi laatijoista. Sitä vastoin tehtävä 2782 ST 1/2005:ssa olisi voinut tuottaa päänsärkyä, jos se vain olisi ollut tehtävänä parempi kuin oli. Huolimatta siitä, että apumatit, joissa ei ole valkeaa kuningasta, ovatkin asemaltaan laittomia, en yhdy mielipiteeseen, että ne tulisi tuomita satutehtävinä satutehtävien joukossa. Paras ratkaisu tietysti olisi perustaa kaikille tällaisille kummallisuuksille oma palstansa, mutta niin kauan kuin sellaista ei ole, näitä valkokuninkaattomia tehtäviä tulee arvioida pikemminkin orotodokseina kuin satutehtävinä. Jos niitä kaavaillee sijoittavansa tuomioon, voi laittomasta asemasta tietysti rokottaa jonkin verran.

Monet tehtävät olivat miellyttäviä ratkaisukohteina, mutta koska niistä puuttui syvälinen *temaattinen* sisältö, päätin olla sijoittamatta niitä. Yksi hyvä esimerkki tällaisesta tehtävästä on 2858 ST 4/2005:ssä. Myös monia *toistomattitehtäviä* julkaistiin. Pelkäänpä kuitenkin, että olemme aikojen saatossa nähneet niin monia ihannematteja ja toistoja, että kovin omaperäisiä eivät nämä tehtävät voi enää olla. En varsinaisesti pysty esittämään mitään täydellisiä edeltäjiä, mutta *ideat ja mattikuvat* ovat

loppuunkaluttuja. Esimerkiksi tehtävälle 2821 ST 2/2005:ssä löytyy kelpo vertailukohte: Edgar Holladay, Kunniainnointi, *Ideal-Mate Review* 1996. Vaikka se ei esitäkään valkean ja mustan temposiirtoja *molemmissa* ratkaisuissa, on se tehtävänä selvästi parempi.

Myös tehtävän 2888 ST 5/2005:ssa alkuasema on hyvin tuttu, vaikkakaan ei loppuunkaluttu. Voin esittää ainakin neljä vertailukohtetta: Fadil Abdurahmanovic, 2nd Prize *feenschach* 1995; Györhy Bakcsi & László Zoltán, 1st Comm. Romanian Cup-T 1999; Jorma Pitkänen, 2nd HM Jan Hannelius 80JT 1996-2000; Mike Prcic & Fadil Abdurahmanovic, 1st Prize *Uralski Problemist* 2001. Mikään niistä ei kuitenkaan ole tismalleen samanlainen kuin kyseinen tehtävä. Mutta ovatko vertailukohteet silti liian läheisiä? Ovatko ne liian paljon parempia? Kielivätkö ne siitä, mitä ideasta olisi saanut irti? Päätös oli vaikea, mutta jätin lopulta 2888:n pois palkittujen tehtävien joukosta.

*54 original helpmate moremovers were published in the ST biennial tourney 2004-2005, 22 of them in the regular column of originals and 32 elsewhere in the magazine (in the columns "Small Is Beautiful" and "The Four Corner Project" and as dedication problems here and there). The overall quality of problems was quite good, but not breathtaking, and I have placed 11 contributions; which is almost 25% of all that qualified (see below!). The selection may be a bit controversial. Of course everybody has their own predilections and tastes, and maybe I am another judge who "does not provide genuine criticism" and "prefers to talk of 'personal preferences'". However, some reasonable arguments to support my decisions can be found below.*

*There were 5 problems in "The Four Corner Project" which I didn't consider for the award—for the reason that I am one of the authors. But No. 2782 in ST 1/2005 could have been a sort of headache if it was a better problem. Despite the illegality of the position, I disagree with a view that a*

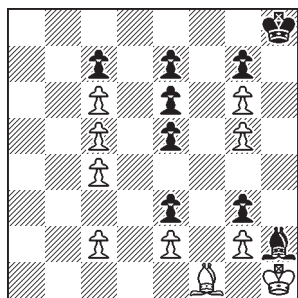
helpmate with NWK should be considered and judged as a fairy problem. Of course the best solution would be to establish a new column for the oddities like the present problem, but as long as such a column does not exist, these problems should be assessed as orthodox compositions rather than fairies. They can be, however, downgraded for their illegal nature if they are considered for the award.

Many problems made for good solving, but lacking a deeper thematic content I decided not to include them in this award. One very good example of this is No. 2858 in ST 4/2005. There were also many problems showing echoes. I am afraid that we have seen so many echoes and ideal-mates in the past that there can't be much originality left. I don't mean that I could point out some exact anticipation, but the ideas and mating pictures used in these problems are exhausted. For example, No. 2821 in ST 2/

2005 can well be compared to Edgar Holladay, *HM Ideal-Mate Review 1996*. Although the latter does not show white and black tempo play in both parts, it's clearly better as a problem.

Another case of well known, but not an exhausted, set-up is No. 2888 in ST 5/2005. There are at least four comparisons (Fadil Abdurahmanovic, 2nd Prize feenschach 1995; Györhly Bakcsi & László Zoltán, 1st Comm. Romanian Cup-T 1999; Jorma Pitkänen, 2nd HM Jan Hannelius 80JT 1996-2000; Mike Prcic & Fadil Abdurahmanovic, 1st Prize Uralski Problemist 2001), none of them exactly like the present problem. But is that problem still too close to the comparisons? Are the comparisons too much better? Do they illustrate what could have been done? It was a difficult decision, but I finally decided to leave the problem aside from the honored problems.

### Erikoispalkinto / Special Prize Kari Karhunen (FIN), ST 3/2004 (version)



a#27 1/2

10+9

Tehtävä julkaistiin alun perin 25-siirtoisena apumattina (-vsc2), omistettuna 50-vuotiaalle Kari Valtoselle. Siis yksi puolisiirto jokaista vuotta kohden! Pian julkaisun jälkeen laatija esitti minulle tämän parannetun version, joka - jostakin syystä - jäi julkaisematta lehdessä. Päätin sijoittaa version alkuperäismuodon sijaan. Sen vuoksi siis erikoispalkinto.

On olemassa vain yksi korrekti apumatti, joka on siirtoluvultaan pidempi kuin tämä. Se on Bernhard Hegermannin tunnettu ja rikkomaton ennätystehtävä, joka julkaistiin *The Problemistissa* 1934. Toinen ikimuistoinen, poikkeuksellisen pitkä apumatti on Árpád Molnárin ja Gyula Bebesin yhteistehtävä, 27-siirtoinen, joka sai maininnan *Sakkéletis-*

sa 1996. Siinä on muuten melko lailla samanlainen alkuasema kuin Karin tehtävässä, joka kuitenkin on yhden puolisiirron verran pidempi. Mutta tärkeämpää on, että Karin tehtävässä ratkaisu on toisentyypinen, mm. syy daamikorotukseen tornikorotuksen sijasta on kätkeyty oivallisesti. Mattisiirron duaalia en pidä kovin harmillisena seikkana. Kaikesta päätellen elämme merikäärmeiden uuden tulemisen aikaa!

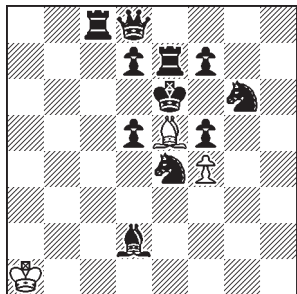
1.-c3 2.Lg1 Kxg1 3.Kg8 Kh1 4.Kf8 Kg1 5.Ke8 Kh1 6.Kd8 Kg1 7.Kc8 Kh1 8.Kb8 Kg1 9.Ka7 Kh1 10.Ka6 Kg1 11.Ka5 Kh1 12.Ka4 Kg1 13.Kb3 Kh1 14.Kxc3 Kg1 15.Kxc4 Kh1 16.Kxc5 Kg1 17.Kxc6 Kg1 18.Kd7 Kg1 19.c5 Kh1 20.c4 Kg1 21.c3 Kh1 22.c2 Kg1 23.c1d! Kh1 24.Dc8 Kg1 25.Dg8! Kh1 26.Dh7+ gxh7 27.Ke8 g6 28.Kf8 h8D/T#

*This problem was published as h#25 (-wPc2), dedicated to Kari Valtonen for his 50th birthday. One half move for each year! Shortly after publication the author showed me this improved version, which - for some reason - remained unpublished in the magazine. I decided to place it instead of the originally published version, hence the special prize.*

*There is only one correct helpmate longer than this, the well known and maybe*

unbeatable record by Bernhard Hegermann, published in *The Problemist* 1934. Another unforgettable helpmate of exceptional length is h#27 by Árpád Molnár & Gyula Bebesi, *Comm. Sakkélet* 1996, which has quite similar starting position to the present problem. Kari's problem has, however, one extra half-move and, more importantly, it yields another kind of play with a well hidden reason for a promotion into a queen rather than a rook. I didn't consider the dual 28.-h8Q/R# very harmful. Judging from this masterpiece and some recently published problems, we witness the renaissance of the Seeschlanges!

**1. kunniamaininta / 1st Honorable Mention**  
**2724 Unto Heinonen (FIN), ST 4-5/2004**



a#4½ 0.2.1.1... 3+11

Kaksi kriittistä manööveria, yksi uraus ja yksi apumattialainen, mallimatein. Tehtävä on kaikin puolin siisti; laattija on löytänyt parhaan mahdollisen konstruktion, hyvin yhteensointuvat ratkaisut, joista kumpainenkaan ei yksin ole mitään uutta, mutta kokonaisuus näyttää omaperäiseltä. Yksi ratkaisija tuntui murehtivan, että voidaanko siirtoa Le5-b8 pitää kriittisenä, koska - kuten hän sanoi - Le5-h2 ajaisi saman asian, jos se olisi mahdollinen. No tuota. Katsotaanpa Frank Healeyn kuuluisaa tehtävää, joka voitti ensimmäisen palkinnon Bristol-turnauksessa 1861: Kh2 Dg6 Td1 Tf3 La1 Rb6 Rf7 sa3 sc3 sd2 sd5 sg2 - Kc5 Lb5 Rb7 sa4 sc4 sf4 sg7 #3 (12+7), 1.Th1! L~ 2.Db1 Lb5 3.Dg1#. Enpä kuvittele, että kovin moni pitää siirtoa 1.Tb1-h1.vähemmän kriittisenä

sen vuoksi, että alkusiirroksi kävisi myös 1.Tb1-a1, jos se olisi mahdollinen. En vaikka tässä tapauksessa pohdinta voisikin olla kohdallaan, sillä mLa1 voidaan hyvin poistaa laudalta. Mutta mLa1 onkin "vesseli", ja niiden käyttö on taas oma kysymyksensä eikä varsinaisesti sidoksissa Unton tehtävään, joka kuitenkin jättää minut hiukan kylmäksi. Sotilaan eteneminen ei ole kovin syvällistä strategiaa, enkä pidä tehtävää unohtumattona.

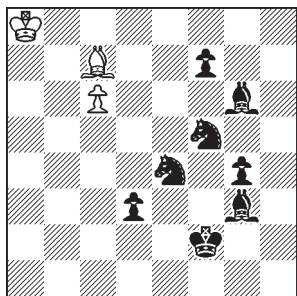
1.-Lb8 2.Re5 fxe5 3.Rd6 exd6 4.Tc7 dxc7 5.f6 cxd8R#

1.-Lh8 2.Rg5 fxc5 3.Rf8 g6 4.Lg5 g7 5.Kf6 gxf8R#

*Two critical manoeuvres, one Bristol and one helpmate Indian, with model mates. The problem is clean, the author has found the perfect construction with two well connected solutions, of which either is not solely new but together they seem to be original. One solver worried whether white's move Le5-b8 could genuinely be the critical one, because - as he says - Le5-h2 could be the first move if it was a legal move. Well, let's look at Frank Healey's famous problem, which won the first prize in the Bristol tourney 1861: Kh2 Qg6 Rd1 Rf3 Ba1 Sb6 Sf7 Pa3 Pc3 Pd2 Pd5 Pg2 - Kc5 Bb5 Sb7 Pa4 Pc4 Pf4 Pg7 #3 (12+7), 1.Rh1! B~ 2.Qb1 Bb5 3.Qg1#. I don't think that very many consider the move 1.Rb1-h1 less critical for the reason that 1.Rb1-a1 could be the key if it was a legal move, although here the issue could be more appropriate as wBa1 can well be removed from the board. Indeed wBa1 is a weasel, and the use of weasels is another question, not related to Unto's problem, which, however, leaves me a bit cold. The strategy with pawn pushes is not so deep, and I don't consider the problem unforgettable.*

**2. kunniamaininta / 2nd Honorable Mention**  
**2781 Christer Jonsson (SWE) & Rolf Wiehagen**  
**(DEU), ST 1/2005**

Yhteneväiset ratkaisut ennakoivine kiinnittymisineen ja kiinnitysmallimatteineen. Mutta mitä pitäisi ajatella ylimääräisistä mustista upseereista (Rf5 & Lg6), joiden ainoa tehtävä on estää sivuratkaisuja? Myönnän, että niitä voi pitää häiritsevinä, mutta aina silloin tällöin tällaisia sivuratkaisunpoistajia tarvitaan, ja mielestäni asema näyttää hyvin kevyeltä. Yhtä



a#4      b) vTc7      3+8

levollinen en ole sen suhteen, että tehtävä kärsii mustan ja valkean yhteispelin puutteesta. B-muodossa osapuolek voivat tosiaankin tehdä siirtonsa toisistaan välittämättä. Se on siis kaksoissarjasiirtoinen apumatti (siis sellainen, jossa musta tekee ensin sarjassa neljä siirtoa ja sitten valkea sarjassa neljä siirtoa, joista viimeinen on matti). Pidän kuitenkin tehtävästä siitä huolimatta. Sitä paitsi Forsbergkaksonen on hyvä lisä.

a) 1.Rg5 Ld8 2.Lb8 c7 3.Kg3 cxb8D+ 4.Kh4 Dh2#

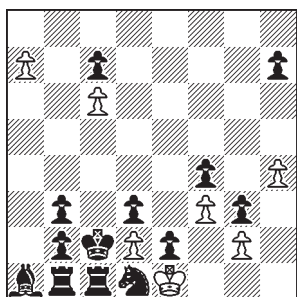
b) 1.Rc3 Te7 2.Re2 c7 3.Ke1 c8D 4.Lf2 Dc1#

*Well matched solutions with anticipatory self-pins and pin model mates. What should one think of those idle black pieces (Sf5&Bg6), added there for avoiding cooks? I admit that they may be considered disturbing but sometimes such cook-stoppers are needed and the setting looks very light, in*

*my opinion. What makes me uneasy is that the problem almost lacks interplay between black and white. Indeed, in the second phase they can make their moves separately. It's like a double series-helpmate (i.e. black plays a series of 4 moves and then white makes a series of 4 moves and mates). But I still like the problem, and the Forsberg-twin is a good addition.*

### 3. kunniamaininta / 3rd Honorable Mention

Harri Hurme (FIN), ST 3/2005



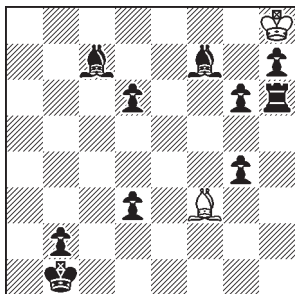
a#11      7+13

Onpas kiva nähdä kolmisiirtoisspesialistin laatima apumatti. No onhan Harri ennenkin laatinut apumatteja mutta ei kuitenkaan niin kovin monia. Tehtävässä on kolme valkean korotusta järjestyksessä RLT ja lisäksi mustan L-korotus. Motiivit ovat tunnettuja (katso esimerkiksi edesmenneen Gábor Cseh'n artikkeli "Sacrifices of Promoted White Pieces in Helpmate" *MatPlus*-lehdessä 1997), mutta en ole löytänyt edeltäjiä. Valkean täyskorotuksen esittävä Tamás Legendi & Árpád Molnár, 2. kunniamaininta, *Magyar Sakkélet* 1961 on tietysti ylivoimainen, mutta Harrin 11-siirtoinen on niin erityyppinen, ettei näitä kahta tehtävää voi edes vertailla keskenään. Tehtävä ratkeaa lähes automaattisesti, mutta on kiehtova nähdä, kuinka laatija järjestelee nappulat matiasemaan, joka on mallimatti.

1.h6 a8S 2.h5 Sb6 3.cxb6 c7 4.b5 c8B 5.b4 Bg4 6.hxg4 h5 7.gxf3 h6 8.fyg2 h7 9.g1B h8R 10.Be3 dxe3 11.Kc3 Rc8#

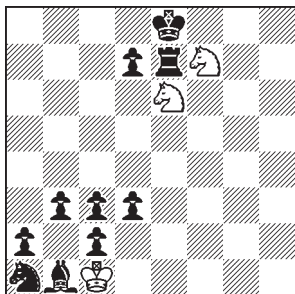
*It's good to see a helpmate composed by the well known 3-mover specialist. Of course Harri has composed helpmates before, but not very many, though. There are three white promotions in the order SBR and an additional black bishop promotion. The motifs are familiar (see, for example, the late Gábor Cseh's article: Sacrifices of Promoted White Pieces in Helpmate, in MatPlus 1997), but I haven't found any predecessors. Of course the white AUW in Tamás Legendi & Árpád Molnár, 2nd HMMagyar Sakkélet 1961 is superior, but Harri's h#11 is so different that these problems can't even be compared. The problem solves almost automatically but it's curious to see how the composer arranges the pieces to come into the mating net and model mate.*

**1. main. / 1st Comm.  
Unto Heinonen**



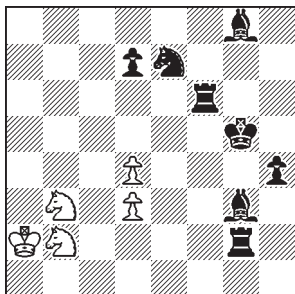
a#6 2+10

**2. main. / 2nd Comm.  
C. J. Feather**



a#6\* 3+10

**3. main. / 3rd Comm.  
Christer Jonsson**



a#4 2.1.1... 5+8

**1. maininta / 1st Commendation  
Unto Heinonen (FIN), ST 3/2005**

Valkea lähetti siirtyä kolmesti e4:ään. Taiteellinen risti, omistettu suuren suomalaislaatijan Jan Hanneliuksen muistolle. 1.e5 Le4 2.Lf4 Lxg6 3.Lc1 Le4 4.Ta6 Lxd5 5.Ta1 Le4 6.La2 Lxd3#

*White bishop plays three times to e4. Artistic presentation of a cross, dedicated to the memory of the great Finnish composer Jan Hannelius.*

**2. maininta / 2nd Commendation  
2783 Chris. Feather (GBR), ST 1/2005**

Vanha vitsi uudessa kuosissa. Tarkka ensimmäinen siirto, vR:n paluu ja vaihtuva tukinta d7:ssä. Toista valkeaa ratsua ei voi tietenkään käyttää, koska Rb3 tekisi matin. Helppo ratkaistava mutta hauska.

\*1.-Rd6# 1.d6 Rd4 2.d5 Rxc2 3.b2+ Kd1 4.Rb3 Rd4 5.Rc5 Re6 6.Rd7 Rd6#

*Old joke in a new form. Exact first move, WS switchback and changed block on d7. The other white knight can't go to b2 because Sb3 mates. Easy to solve, but amusing.*

**3. maininta / 3rd Commendation  
2752. Christer Jonsson (SWE), ST 6/2004**

Viehättävää! Epäsuorasti päästetyt valkeat ratsut päästävät vuoronperään toisensa, ensin vaaka- sitten viistorivillä. Olin aikeissa sijoittaa tämän tehtävän paljon korkeammalle, mutta sitten huomasin osittaisen edeltäjän, joka on myös Fide-albumissa 1995-1997: Dan Meinking & Edgar Holladay, 3. palkinto, *U.S. Problem Bulletin* 1995-1997. Tuossa tehtävässä on kuitenkin suorat päästöt ja valkea lyö mustan sotilaita.

1.Te6 Rd2 2.Kg4 Rd1 3.Kh3 Rf2+ 4.Kh2 Rf3# 1.Lf2 Rc4 2.Kg6 Rc5 3.Kf7 Re6 4.Ke8 Rd6#

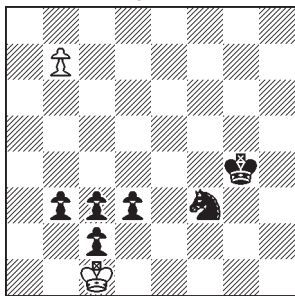
*Very beautiful! Indirectly unpinned white knights self-unpins each other in this orthogonal-diagonal-corresponding problem. I was going to honor this much higher, but then I found the partial anticipation: Dan Meinking & Edgar Holladay, 3rd Prize U.S. Problem Bulletin 1995-1997, which is in the FIDE Album. That problem has, however, direct unpins in B1 and captures of black pawns.*

**4. maininta / 4th Commendation  
Henry Tanner (FIN), ST 3/2004**

Kaksi ratkaisua, mK:n vaihtuva reitti d1:een ja vaihtuva korotus. Hyvä tehtävä! Ensimmäisessä muodossa D-korotus kariutuu siihen, että 5.Kd1?? olisi laiton siirto. B-muodossa on vähemmän sisältöä. Toistuvat kolmannet siirrot ovat enemmän kuin harmillisia.

a) 1.Kg3 b8T 2.Kf2 Txb3 3.d2+ Kxc2 4.Ke1 Kd3 5.Kd1 Tb1#  
b) 1.Kf3 b8D 2.b2+ Dxb2 3.d2+ Kxc2 4.Ke2 Kxc3 5.Kd1 Dxd2#

**4. main. / 4th Comm.  
Henry Tanner**



a#5 b) mRf3→f2 2+6

Two solutions, bK's changed routes to d1, changed promotions. A good piece of work! In the first phase a promotion into a queen fails because 5.Kd1?? would be an illegal move. The second phase has less content. Of course the repeated 3rd moves are more than annoying.

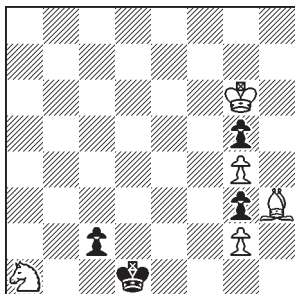
**5. maininta / 5th Commendation**

**2692. Christer Jonsson (SWE), ST 2/2004**

Tällekin tehtävälle on joitakin vertailukohteita, esim. Fadil Abdurahmanovic & Mike Prcic, Erik. palkinto *Shahmatnaja Kompozitsija* 2003, mutta se saattaa olla ensimmäinen korotuttuun mD:n nelisiirtoinen täyskierto.

1.c1Q Kf5 2.Qc8+ Ke4 3.Qxg4+ Kd3 4.Qf4 Sc2 5.Qc1 Bg4#  
Also this problem has some comparisons (e.g. Fadil Abdurahmanovic & Mike Prcic, Sp. Prize Sahmatnaya Kompozitsia 2003), but it may be the first realization of a 4 step rundlauf by promoted black queen.

**5. main. / 5th Comm.  
Christer Jonsson**



a#5 5+4

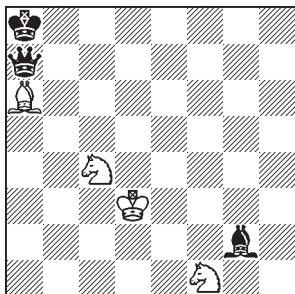
**6. maininta / 6th Commendation**

**2711. C. Jonsson (SWE) & Rolf Wiehagen (DEU), ST 3/2004**

Anti-kriittistä ensimmäistä siirtoa seuraa vL:n uhraus. Looginen apumatti! Sai jotkut ratkaisijat raapimaan päätään, siinäpä vasta jotakin!

1.Bc6 Bb7+ 2.Kxb7 Se3 3.Ka6 Sd5 4.Bb7 Sc7#  
Anti-critical first move followed by wB sacrifice. The logical helpmate! Made some solvers scratch their heads, that's something!

**6. main. / 6th Comm.  
Christer Jonsson  
& Rolf Wiehagen**



a#4 4+3

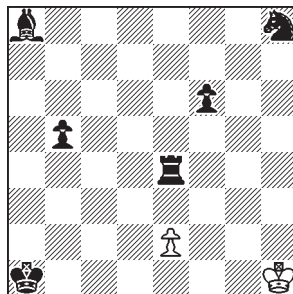
**7. maininta / 7th Commendation**

**Jorma Pitkänen (FIN), ST 4/2005**

Tuttuihin toistomattiasemiin päädytään kahden hyvin erilaisen ratkaisun kautta. Tässäkin ensimmäinen ratkaisu T:n ja L:n vastavuoroisine linjakatkoineen on paljon parempi, kun taas toisessa ratkaisussa musta vain syöttää pari nappulaansa. Valkean excelsior-marssit ovat proosallisia. Alkua asema on kuitenkin kaunis.

1.Tg4+ e4 2.Tg2 e5 3.Lf3 exf6 4.Ld1 f7 5.Tb2 f8Q 6.Tb1 Da3#  
1.Ta4+ e4 2.Ld5 exd5 3.Rg6 d6 4.Re7 d7 5.Rc8 dxc8D 6.Ta2 Dc1#

**7. main. / 7th Comm.  
Jorma Pitkänen**



a#6 2.1.1... 2+6

Familiar echoed mating positions are reached through two very distinct lines of play. Again, the first solution is much better with black R/B reciprocal line closures, while in the second black just gives up two pieces. White's play with excelsiors is quite prosaic. The set-up is beautiful, though.



## Ratkaisijoiden vahvuuslukulistaa 13.11.2006

1. SM P. Murdzia(POL) 2860
2. SM G. Jevsejev (RUS) 2798
3. SM J. Nunn (GBR) 2739
4. SM R. Soffer (ISR) 2692
5. SM J. Paavilainen (FIN) 2687
6. SM N. Elkies (ISR) 2685
7. SM A. Zude (GER) 2682
8. SM P. Perkonoja (FIN) 2682
9. SM J. Mestel (GBR) 2674
10. SM D. Wissmann (NED) 2645
11. SM B. Tummes (GER) 2615
12. SM O. Comay (ISR) 2614
13. KvM M. Mladenovic (SRB) 2611
14. SM M. Kovacevic(SRB) 2611
15. SM M. Caillaud (FRA) 2606
16. SM S. Rumjantsev (RUS) 2593
17. KvM L. Salai (SVK) 2589
18. FM A. Mukosejev (RUS) 2568
19. SM M. Pfannkuche (GER) 2559
20. FM V. Crisan (ROM) 2549
21. KvM T. Wakashima (JAP) 2547
22. KvM M. Dragoun (CZE) 2541
23. KvM B. Piliczewski (POL) 2534
24. KvM V. Podinic (SRB) 2527
25. KvM A. Azhusin (RUS) 2521
26. SM R. Baier (SUI) 2519
27. FM B. Vuckovic (SRB) 2518
28. SM M. Velimirovic (SRB) 2506
29. KvM M. Erenburg (ISR) 2503
30. KvM P. v. d. Heuvel (NED) 2502
31. KvM E. Van Beers (BEL) 2501
32. KvM J. Rotenberg (ISR) 2496
33. KvM H. Hurme (FIN) 2490
34. KvM E. Huber (ROM) 2482
35. FM K. Karhunen (FIN) 2474
36. KvM D. Friedgood (GBR) 2445
37. KvM A. Selivanov (RUS) 2441
38. FM D. Gurgenzidze (GEO) 2439
39. SM G. Lee (GBR) 2439
40. FM C. McNab (GBR) 2435
41. M. Voracek (CZE) 2433
42. FM M. Ukmar (SLO) 2428
43. M. Vanka (CZE) 2426
44. A. Villeneuve (FRA) 2420
45. J. Kupper (SUI) 2417
46. FM A. Lebedev (RUS) 2416
47. KvM V. Kopyl (UKR) 2412
48. KvM H. Axt (GER) 2410
49. KvM H. Tanner (FIN) 2408
50. KvM V. Pogorelov (UKR) 2405
51. FM A. Leontjev (RUS) 2402
52. KvM K. Prentos (GRE) 2399
53. FM A. Feoktistov (RUS) 2397
54. FM J. Stopa (POL) 2395
55. A. Kozyrev (RUS) 2393
56. FM M. Kolcak (SVK) 2392
57. FM M. McDowell (GBR) 2389
58. FM V. Blohin (RUS) 2386
59. Vid. Satkus (LTU) 2386
60. FM H. Uitenbroek (NED) 2383
61. FM K. Yamada (JAP) 2379
62. FM Z. Szczep (POL) 2378
63. FM L. Siran (SVK) 2375
64. A. Bulavka (BLR) 2367
65. KvM T. Maeder (SUI) 2367
66. FM D. Pletnev (RUS) 2366
67. T. Marlo (FIN) 2366
68. V. Gulke (GER) 2364
69. FM A. Steinbrink (GER) 2363
70. A. Almamedov (AZB) 2356
71. FM O. Pervakov (RUS) 2353
72. R. Larin (RUS) 2346
73. FM E. Klemanic (SVK) 2341
74. S. Borodavkin (UKR) 2338
75. A. Delander (GER) 2335
76. V. Djatshuk (UKR) 2335
77. FM M. Klasinc (SLO) 2333
78. J. Pernaric (CRO) 2330
79. FM V. Lipovski (RUS) 2323
80. E. Vaulin (RUS) 2322
81. FM P. Gvozdjak (SVK) 2321
82. M. Gershinski (UKR) 2317
83. M. Morvay (HUN) 2315
84. Z. Janevski (MAC) 2314
85. C. Czeremin (GER) 2313
86. D. Borst (NED) 2309
87. A. Papastavropoulos (GRE) 2308
88. A. Solovchuk (UKR) 2303
89. FM R. Schäfer (GER) 2302
90. FM Y. Afek (ISR) 2299
91. Y. Stepak (ISR) 2296
92. F. Abdurahmanovic (BIH) 2291
93. K. Kochli (SUI) 2290
94. FM S. Radovic (SRB) 2288
95. G. Costeff (ISR) 2283
96. M. Gabeskiria (GEO) 2281
97. Ch. Ahmels (GER) 2280
98. I. Watson (GBR) 2278
99. FM B. Gusev+ (RUS) 2277
100. Y. Aloni (ISR) 2277

## Summary

The cover problem is a classic piece of art by one of the most famous composers ever. The reason for presenting this problem once again is the striking resemblance with a recent game, which has been dubbed "the blunder of the century". The game was played on November 27, 2006 in Bonn, Germany, between World Champion Vladimir Kramnik and Deep Fritz. The second game of a six-game match was a closely fought contest, in which Kramnik as Black was trying to find a way to win against the silicon monster. The position after White's 34th move is on p. 170, and Kramnik's move 34.-Qe3 allowed a mate in one: 35.Qh7#. Later this blunder has been explained by, for example, the rarity of this kind of mating pattern. If Kramnik had been familiar with Loyd's problem, the game and the whole match could have developed quite differently.

The first pages of this issue are devoted to the second ECSC, European Chess Solving Championship, held in Warsaw in November. Serbia won the team competition in a convincing fashion, and same can be said of Piotr Murdzia's impressive 100% result in the individual competition! The Finnish team had to manage with only three solvers instead of the allowed four, thus our 5h place was not a bad result at all.

Joose Norri presents the new book by Wolfgang Dittmann, *Der Blick zurück*, on the next pages. Joose considers this book to be the most important chess problem book published in 2006.

Neal Turner continues his set of problems which have proved difficult for solvers in Paha pähkinä, roughly translated as A Hard Nut to Crack. This is followed by dedication problems to Kauko Virtanen and Unto Heinonen, who celebrate their anniversaries on Christmas Day. Kauko turns 75 and GM Unto Heinonen 60. Both are still very active, Unto especially as a composer and Kauko as organiser and writer. Both celebrate also with a composing competition, for Kauko a national one and for Unto an international competition. The announcement for the latter is in English on p.

184 and you can also find it on the web page of ST. Please publish this announcement and participate!

Kari Valtonen 50 JT required for twomovers with multiple threats. The lucid award by Kari covers several pages and is worthwhile reading to anyone interested in modern twomovers.

A report on the autumn meeting of Finnish problemists is on the following pages. The meeting was held near Tampere, included composing and solving competitions, general discussion and plenty of social activities. The spring meeting of 2007 will be held in March-April in Espoo.

The originals columns offer opportunities to test your solving and analytical skills, though this time there are no studies, self-mates nor fairies available.

The Selected Helpmates, selected and commented by Marko Ylijoki, deal with Hungarian helpmates and a competition which Marko has recently judged with Fadil Abdu-rahmanovic. Hungary has a strong tradition in helpmates, names such as Paros, Bakcsi and Molnár, to name just a few, need no introduction. Composers of our time continue this tradition, as you may see also from this article.

Marko has also judged the long helpmates of 2004-05. The winning problem is the runner-up in the competition for the longest helpmate, close but not close enough for the top spot...

On the last pages we have top 100 of the recent solvers' rating list.

This is the last ST issue of 2006, we wish you Merry Christmas and a Happy New Year!